

OBSERVATOIRE  
DE LA SANTE ET DU SOCIAL  
BRUXELLES



OBSERVATORIUM  
VOOR GEZONDHEID EN WELZIJN  
BRUSSEL

## **Armoederapporten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

**Opvolging van de parlementaire aanbevelingen  
1998-2001-2004  
op 31 december 2004**

**April 2006**

**Annette Perdaens  
Tel.: 02/552.01.50  
aperdaens@ccc.irisnet.be**



# INHOUDSTAFEL

<b>INHOUDSTAFEL.....</b>	<b>1</b>
<b>METHODOLOGISCHE NOTA.....</b>	<b>1</b>
<b><u>1. Inleiding</u></b>	<b>1</b>
<b><u>2. Methodiek</u></b>	<b>1</b>
<b><u>3. Moeilijkheden</u></b>	<b>3</b>
<b><u>4. Conclusies</u></b>	<b>4</b>
<b>LIJST VAN DE PARLEMENTAIRE AANBEVELINGEN 1998-2001-2004.....</b>	<b>5</b>
<b><u>1. Inkomen</u></b>	<b>5</b>
<b><u>2. OCMW</u></b>	<b>6</b>
<b><u>3. Huisvesting</u></b>	<b>8</b>
<b><u>4. Gezondheidszorgen</u></b>	<b>11</b>
<b><u>5. Werk en opleiding</u></b>	<b>13</b>
<b><u>6. Problematiek van de thuislozen</u></b>	<b>14</b>
<b><u>7. Water en energie</u></b>	<b>14</b>
<b><u>8. Toegang tot rechten en diensten</u></b>	<b>14</b>
<b><u>9. Cultuur</u></b>	<b>14</b>
<b><u>10. Burgerschap en participatie</u></b>	<b>15</b>
<b><u>11. Opstellen van het armoederapport</u></b>	<b>15</b>
<b>INKOMEN.....</b>	<b>18</b>
<b><u>1. Bevoegdheden</u></b>	<b>18</b>
<b><u>2. Bronnen</u></b>	<b>18</b>
<b><u>3. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</u></b>	<b>18</b>
3.1.PRO MEMORIE.....	18
3.1.1.WETTELIJKE BEPALINGEN.....	18
3.1.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN.....	19
3.2.PERIODE 1998-2004.....	19
3.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN.....	19

3.2.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	19
<b>4. Franse Gemeenschapscommissie</b>	<b>20</b>
4.1.PRO MEMORIE	20
4.2.PERIODE 1998-2004	20
<b>5. Vlaamse Gemeenschapscommissie</b>	<b>20</b>
5.1.PRO MEMORIE	20
<b>OCMW'S</b>	<b>21</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>21</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>21</b>
<b>3. Voorbeelden van maatregelen voorzien door bepaalde OCMW'S</b>	<b>21</b>
3.1.PERIODE 1998-2004	21
<b>4. Ondersteuning van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aan de OCMW's</b>	<b>29</b>
4.1.BRONNEN	29
4.2.PRO MEMORIE	29
4.3.PERIODE 1998-2004	29
<b>HUISVESTING</b>	<b>31</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>31</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>31</b>
<b>3. Verzamelde informatie</b>	<b>31</b>
3.1.PRO MEMORIE	31
3.2. PERIODE 1998-2004	32
3.2.1.DE WETTELIJKE BEPALINGEN	32
3.2.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	33
<b>GEZONDHEIDSZORG</b>	<b>40</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>40</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>40</b>
<b>3. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</b>	<b>40</b>
3.1.PRO MEMORIE	40
3.1.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	40
3.1.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	41
3.2.PERIODE 1998-2004	41
3.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	41

3.2.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	41
<b>4. Franse Gemeenschapscommissie</b>	<b>44</b>
4.1.PRO MEMORIE	44
4.1.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	44
4.1.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	45
4.2.PERIODE 1998-2004	45
<b>5. Vlaamse Gemeenschapscommissie</b>	<b>46</b>
5.1.PRO MEMORIE	46
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP IS BEVOEGD VOOR DE VLAAMSE DIENSTEN IN HET BRUSSELS GEWEST. ZO WERD EEN DIENST VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEID ERKEND DOOR DE VLAAMSE GEMEENSCHAP. DEZE BESTAAT UIT MEERDERE ANTENNES.	46
OP HET VLAK VAN GEZONDHEID OEFENT DE VGC ZIJN RECHT UIT OP EIGEN INITIATIEF.	46
5.1.1.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	46
5.2.PERIODE 1998-2004	46
<b>WERKGELEGENHEID EN OPLEIDING - LUIK WERKGELEGENHEID.....</b>	<b>51</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>51</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>51</b>
<b>3. Inventaris van de maatregelen van de BGDA</b>	<b>51</b>
3.1.PERIODE 1998-2004	51
3.1.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	51
<b>WERKGELEGENHEID EN OPLEIDING - LUIK OPLEIDING.....</b>	<b>61</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>61</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>61</b>
<b>3. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</b>	<b>61</b>
<b>4. Franse Gemeenschapscommissie</b>	<b>61</b>
4.1.PRO MEMORIE	61
4.1.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	61
4.1.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	61
4.2.PERIODE 1998-2004	62
4.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	62
4.2.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	62
<b>5. Vlaamse Gemeenschapscommissie</b>	<b>63</b>
5.1.PERIODE 1998-2004	63
5.1.1.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	63

<b>PROBLEMATIEK VAN DE THUISLOZEN.....</b>	<b>65</b>
<b><u>1. Bevoegdheden</u></b>	<b><u>65</u></b>
<b><u>2. Bronnen</u></b>	<b><u>65</u></b>
<b><u>3. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</u></b>	<b><u>65</u></b>
3.1.PRO MEMORIE.....	65
3.2.PERIODE 1998-2004.....	66
3.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN.....	66
3.2.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN.....	67
<b><u>4. Franse Gemeenschapscommissie</u></b>	<b><u>68</u></b>
4.1.PRO MEMORIE.....	68
4.2.PERIODE 1998-2004.....	68
4.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN.....	68
<b><u>5. Vlaamse Gemeenschapscommissie</u></b>	<b><u>69</u></b>
5.1.PRO MEMORIE.....	69
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP IS BEVOEGD VOOR DE VLAAMSE DIENSTEN IN HET BRUSSELS GEWEST. MET UITZONDERING VAN DE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSDIENSTEN (GEGROEPEERD IN ÉÉN ENKELE STRUCTUUR IN BRUSSEL), WORDEN ALLE ERKENDE DIENSTEN GEGROEPEERD IN DE CAW'S, CENTRA VOOR ALGEMEEN WELZIJN. ER ZIJN ER 2 IN HET BRUSSELS GEWEST: HET CAW ARCHIPEL EN HET CAW MOZAIËK. ....	69
ZO WERDEN 3 CENTRA MET EEN OPVANGSTRUCTUUR VOOR THUISLOZEN ERKEND DOOR VLAAMSE GEMEENSCHAP: .....	69
5.2.INITIATIEVEN VAN DE DE VGC.....	69
<b>ENERGIE EN WATER.....</b>	<b>70</b>
<b><u>1. Bevoegdheden</u></b>	<b><u>70</u></b>
<b><u>2. Bronnen</u></b>	<b><u>70</u></b>
<b><u>3. Verzamelde informatie</u></b>	<b><u>70</u></b>
3.1.PRO MEMORIE.....	70
3.1.1.WETTELIJKE BEPALINGEN.....	70
3.2.PERIODE 1998-2004.....	71
3.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN.....	71
3.2.2.OPMERKINGEN.....	72
<b>TOEGANG TOT DE RECHTEN EN DE DIENSTEN.....</b>	<b>73</b>
<b><u>1. Inleidende nota</u></b>	<b><u>73</u></b>
<b><u>2. Bevoegdheden</u></b>	<b><u>73</u></b>
<b><u>3. Bronnen</u></b>	<b><u>73</u></b>
<b><u>4. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</u></b>	<b><u>74</u></b>

4.1.PRO MEMORIE	74
4.1.1.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	74
4.2.PERIODE 1998-2004	74
4.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	74
4.2.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	75
<b>5. Franse Gemeenschapscommissie</b>	<b>76</b>
5.1.PRO MEMORIE	76
5.1.1.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	76
5.2.PERIODE 1998-2004	76
5.2.1.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	76
<b>6. Vlaamse Gemeenschapscommissie</b>	<b>76</b>
6.1.PRO MEMORIE	76
6.2.PERIODE 1998-2004	77
6.2.1.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	77
<b>CULTUUR.....</b>	<b>79</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>79</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>79</b>
<b>3. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</b>	<b>79</b>
<b>4. Franse Gemeenschapscommissie</b>	<b>79</b>
<b>5. Informatie verzameld over de Vlaamse Gemeenschapscommissie</b>	<b>80</b>
5.1.PRO MEMORIE	80
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP IS BEVOEGD VOOR DE VLAAMSE DIENSTEN IN HET BRUSSELS GEWEST. OP HET VLAK VAN CULTUUR OFFENT DE VGC ZIJN RECHT UIT OP EIGEN INITIATIEF.	80
5.2.PERIODE 1998-2004	80
ALGEMEEN CULTURBELEID	80
SOCIAAL CULTUREEL WERK	80
SOCIAAL CULTUREEL WERK IN DE SCHOLEN	81
DE DOELSTELLING IS TELKENS: GEEN ENKELE LEERLING MAG WEGENS (KANS)ARMOEDE NIET DEELNEMEN. DE DIRECTIES HEBBEN HET VERZOEK GEKREGEN DE TOTALITEIT VAN HUN LEERLINGGEBONDEN TOELAGEN IN DE EERSTE PLAATS AAN TE WENDEN OM IEDEREEN TE LATEN DEELNEMEN, EN PAS NADIEN EEN VERDERE "VERDELING" TE ORGANISEREN VOOR DE ANDERE LEERLINGEN.	81
HOUDENDE DE SUBSIDIËRING VAN BEGELEIDING VAN VRIJETIJDINITIATIEVEN VOOR KANSARME JEUGD	81
<b>BURGERSCHAP EN PARTICIPATIE.....</b>	<b>82</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>82</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>82</b>
<b>3. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</b>	<b>82</b>

3.1.PERIODE 1998-2004	82
3.1.1. INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	82
<b>4. Franse Gemeenschapscommissie</b>	<b>83</b>
4.1.PRO MEMORIE	83
4.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN	83
4.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	83
4.2.PERIODE 1998-2004	84
4.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN	84
4.2.2. INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	85
<b>5. Vlaamse Gemeenschapscommissie</b>	<b>85</b>
5.1.PRO MEMORIE	85
5.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN	85
5.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	85
5.2.PERIODE 1998-2004	85
5.2.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	85
<b>OPSTELLING VAN HET ARMOEDERAPPORT.....</b>	<b>89</b>
<b>1. Bevoegdheden</b>	<b>89</b>
<b>2. Bronnen</b>	<b>89</b>
<b>3. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie</b>	<b>89</b>
3.1.PRO MEMORIE	89
3.1.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	89
3.1.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	89
3.2.PERIODE 1998-2004	90
3.2.1.WETTELIJKE BEPALINGEN	90
3.2.2.DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN	90
<b>VOORSTELLEN.....</b>	<b>92</b>
<b>1. Duidelijke en toegankelijke informatie-instrumenten</b>	<b>92</b>
<b>2. Een brussels plan ter bestrijding van de armoede</b>	<b>92</b>



# METHODOLOGISCHE NOTA

---

## 1. INLEIDING

---

De conclusies van de armoederapporten in het Brussels Gewest en van de rondetafelgesprekken die de betrokken personen en organisaties verenigen, werden gevold door debatten in het Brussels parlement en aanbevelingen. Deze overstijgen het kader van de bevoegdheden van de GGC (bijstand aan personen en gezondheid) en richten zich tot de verschillende bevoegdheidsniveaus (federaal, regionaal, communautair en gemeentelijk).

De kabinetten van de ministers bevoegd voor bijstand aan personen van het Verenigd College vroegen aan het Observatorium om uit te zoeken welke gevolgen werden gegeven aan de parlementaire aanbevelingen op Brussels gewestelijk en communautair vlak. De aanbevelingen die werden gericht aan het federale niveau werden dus uitgesloten uit dit werk, alsook deze die uitgevoerd worden door de Franse en Vlaamse Gemeenschap. Gelet op de rol die de Gemeenschappen spelen in het Brussels Gewest, werden de algemene maatregelen die er van toepassing zijn, echter vermeld pro memorie. Er worden vooral maatregelen van de Vlaamse Gemeenschap vermeld, gezien de complementaire rol die de VGC heeft.

Dit werk werd uitgevoerd van maart 2005 tot april 2006. Het is een stand van zaken van de maatregelen die werden genomen **tijdens de kalenderjaren 1998 tot 2004**. De maatregelen en diensten die bestonden **vóór** 1998 werden niet onderzocht. Als er een aantal ervan worden geciteerd, dan is dit pro memorie. De maatregelen die genomen werden **na** 2004 werden ook niet onderzocht. Dit zou vereisen dat het werk wordt overgedaan.

## 2. METHODIEK

---

Naar aanleiding van de rapporten 1998-2000 en 2002 werden de aanbevelingen opgedeeld en ondergebracht in

11 groepen:

- Inkomen
- OCMW's
- Huisvesting
- Gezondheidszorg
- Werkgelegenheid en opleiding
- Problematiek van de thuislozen
- Minimumlevering van energie en van water
- Toegang tot de rechten en de diensten
- Cultuur
- Burgerschap en participatie
- Het opstellen van het Brussels armoederapport

De aanbevelingen werden gegroepeerd in 84 aanbevelingen en elk ervan kreeg een nummer om de antwoorden te vergemakkelijken.

Vervolgens werden voor elke aanbeveling de verschillende bevoegde overheden geïdentificeerd.

Een eerste exploratie werd gedaan op de websites van de parlementen en administraties, alsook op de website van het Belgisch Staatsblad, in de zoektocht naar ordonnanties en budgetten die werden **goedgekeurd** door de Parlementen.

De informatie werd per bevoegdheidsniveau aangevuld op de volgende manier:

- Wat de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissies betreft, werd een brief - ondertekend door de leidende ambtenaar van de GGC - verstuurd naar de leidende ambtenaar van de betreffende administraties, vergezeld van de aanbevelingen genummerd per bevoegdheidsniveau. Deze gaf de vraag door aan de verschillende diensten van zijn administratie. De twee gemeenschapscommissies gaven de antwoorden door van de respectieve diensten door. Gelet op het type ontvangen antwoorden, werden een aantal bijkomende onderzoeken uitgevoerd om andere belangrijke genomen maatregelen te identificeren of om de informatie afkomstig van de administraties te stofferen. Alle Collegebesluiten van de VGC kunnen geraadpleegd worden op de website van de VGC
- Wat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreft, werden de nota's aan en de beslissingen van het Verenigd College één na één onderzocht over 6 jaar (1998 tot 2004) op het Kabinet van Minister Vanhengel. De budgetten voor deze jaren werden geraadpleegd, alsook de bestaande informatiefolders en de Brusselse armoederapporten. Enkel de budgettaire artikelen die werden verhoogd, worden vermeld.
- Wat de huisvesting betreft is de informatie afkomstig van verschillende rapporten van de studiedienst van de BGHM (Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij) en de BROH (Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting) van het Ministerie van het Brussels Gewest, alsook het opvolgingsrapport van het GEWOP (Gewestelijk Ontwikkelingsplan), en de Brusselse armoederapporten.
- Wat betreft de werkgelegenheid en de opleiding, komt de informatie uit de rapporten van de inventaris van de maatregelen 2002-2003 en 2004 van het Observatorium van de arbeidsmarkt en de kwalificaties van de BGDA, en de hoger genoemde bronnen wat de gemeenschapscommissies betreft.
- Wat de OCMW's betreft werden twee informatiebronnen gebruikt:
  - enerzijds een vragenlijst. Ze werd opgestuurd naar de 19 Brusselse OCMW's met een begeleidende brief aan de leidende ambtenaar van de GGC. 2 OCMW's hebben geantwoord. Eén ervan gaf aan niet te kunnen antwoorden op grond van de gemeentelijke autonomie. Een ander OCMW antwoordde wel.
  - anderzijds, de algemene beleidsnota van het jaar 2004 van de 19 Brusselse OCMW's.

- Tot slot werden de Belgische Nationale Actieplannen van 2003-2005 geraadpleegd om de informatie te vervolledigen alsook het voortgangrapport 2001-2004 van het Algemeen Verslag van de Armoede (zie referenties). Bepaalde activiteitenrapporten van verenigingen werden eveneens geraadpleegd.
- De meeste teksten in dit rapport werden nagelezen, aangepast en aangevuld door specialisten.

---

### 3. MOEILIKHEDEN

---

**Wij onderstrepen nadrukkelijk dat dit werk onvolledig is en als dusdanig moet worden beschouwd.**

- **Een eerste moeilijkheid heeft betrekking op de aanbevelingen zelf.** Ze zijn zelden op een duidelijke en precieze manier opgesteld. Een groot aantal ervan zijn vaag geformuleerd, zoals bijvoorbeeld: "bijzondere aandacht moet worden besteed aan de hulporganisaties aan de thuislozen op het Brussels grondgebied". Wat wordt hiermee bedoeld?
- **Een tweede moeilijkheid ligt in de disparate informatie op de websites.** De website van het Brussels Parlement (regionale bevoegdheden en van de GGC) kondigt de aangenomen ordonnanties aan, maar de eindteksten staan niet op de website. De website van het Franstalige Parlement bevat geen de eindteksten van de goedgekeurde decreten. De website van het Belgisch Staatsblad, waar alle goedgekeurde wetten, decreten en ordonnanties op staan, stelt vaak toegangsproblemen. De website van de administraties zijn duidelijk, maar niet alle informatie (met name de goedgekeurde decreten) is erop terug te vinden of is niet up-to-date. Tot slot heeft de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie geen website.
- **De kwaliteit en de volledigheid van de informatie die werd doorgegeven door de administraties is erg uiteenlopend.** De procedures voor het verzamelen van de informatie binnen de betrokken administraties waren ook zeer verschillend en niet toegelicht. De informatie die verzameld werd binnen de verschillende diensten van de administraties maakten niet het voorwerp uit van een synthese door de betrokken administratie. Het gaat dus meestal om ruwe lijsten. Soms gaat het om een antwoord dat rechtstreeks verband houdt met een welbepaalde aanbeveling, soms gaat het om een gegroepeerd antwoord. Niet alle betrokken diensten hebben geantwoord, wat de afwezigheid verklaart van maatregelen in bepaalde domeinen. Wij kregen bijvoorbeeld geen informatie van de gezondheidsdienst van de COCOF. In alle gevallen moesten de doorgestuurde antwoorden het voorwerp uitmaken van zoekacties om aanvullende uitleg te krijgen door het Observatorium, met name over wettelijke maatregelen of het aantal bestaande diensten. **Wij herhalen dat deze informaties lacunes vertonen.**
- **Het actieterrein van de gemeenschapscommissies** heeft betrekking op de erkenning en/of de subsidiëring van diensten. De meeste diensten die geboden worden door de Gemeenschapscommissies richten zich hetzij op de hele bevolking hetzij op een specifiek publiek. Niettemin wordt door elke administratie en elke sector bijzondere

aandacht besteed aan de armste populaties, het is dan ook moeilijk om de diensten die speciaal georganiseerd worden voor het meest kwetsbare publiek, los te zien van een meer algemene actie. De beslissing om een bepaalde actie al dan niet voor te stellen, is het gevolg van een keuze. De administraties namen de informatie met betrekking tot de Adviesraden (gezondheid en welzijn) niet op, hoewel het gaat om de raadpleging van de burgers. Dit onderscheid kan als arbitrair worden beschouwd.

- **Voor de OCMW's waren de algemene beleidsnota's de enige beschikbare informatiebronnen**, gelet op de quasi algemene afwezigheid van antwoorden op de vragenlijst. De algemene beleidsnota's laten echter niet toe om uit alle geplande maatregelen die maatregelen te identificeren die daadwerkelijk werden genomen. Het objectief van dit type document is immers niet om een verslag uit te brengen van de activiteiten, maar dient ter begeleiding bij de indiening van het budget bij de gemeente.
- **Een laatste type moeilijkheid heeft te maken met tijdsbeperkingen.** De situatie evolueert constant. De exploratie van de genomen maatregelen begon in maart 2005 en had betrekking op de periode 1998-2004. Sindsdien werden nieuwe reeksen maatregelen genomen, die niet geregistreerd werden. Het werk zou dus moeten worden overgedaan om ook de informatie te verzamelen vanaf 2005.

---

#### 4. CONCLUSIES

---

De informatie met betrekking tot de actie van de Brusselse overheden is slecht toegankelijk. De instrumenten die vandaag de dag beschikbaar zijn (websites, publicaties van de Parlementen en van de administraties) laten niet toe om gemakkelijk kennis te nemen van de inhoud en de evolutie van de wetgevingen, bepalingen en diensten.

De stand van zaken opmaken van de aanbevelingen die geformuleerd werden door het Brussels Parlement naar aanleiding van de rapporten over de staat van de armoede, is dan ook een immens werk.

De inhoud van dit werk hangt nauw samen met de kwaliteit en de kwantiteit van de informatie die de administratieve partners ontvangen, of die gevonden werd door een eigen zoekactie volgens de vermelde problematiek.

Ondanks alle inspanningen en contacten die werden opgenomen voor uitvoering van dit werk, kan het Observatorium de volledigheid van het overzicht van de maatregelen die werden genomen niet waarborgen.

# LIJST VAN DE PARLEMENTAIRE AANBEVELINGEN 1998-2001-2004

## 1. INKOMEN

1	<p>De sociale uitkeringen en het bestaansminimum moeten aanzienlijk verhoogd worden, opdat eenieder volgens artikel 23 van de Grondwet een menswaardig leven kan leiden en er een billijkere verdeling tussen de burgers tot stand wordt gebracht. De kosten van deze verhoging moeten door de Belgische Staat gefinancierd worden. Omdat alle arbeid vergoed moet worden en om werkloosheidsvallen te vermijden moet de verhoging van de sociale minima dan ook gepaard gaan met een verhoging van de lage lonen (2001).</p> <p>De volgende aanbeveling wordt gedaan : het optrekken van de sociale minima en de minimumlonen en/of het garanderen dat er een minimum aan middelen overblijft na betaling van de huur (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b></p>
2	<p>De Verenigde Vergadering is voorstander van de afschaffing van de categorie van de samenwonenden in het socialezekerheidsstelsel, want een verzekerde samenwonende betaalt evenveel bijdragen als een alleenstaande. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b></p>
3	<p>De werkloosheidsuitkeringen moeten per individu worden toegekend om de discriminaties tussen de bijdragers (waarvan in het bijzonder de vrouwen het slachtoffer zijn) en de schendingen van de persoonlijke levenssfeer weg te werken. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b></p>
4	<p>De Verenigde Vergadering is voorstander van de afschaffing van de categorie van de samenwonenden in het socialezekerheidsstelsel want een verzekerde samenwonende betaalt evenveel bijdragen als een alleenstaande. Ze verzet zich daarentegen tegen de afschaffing van die categorie op het vlak van de sociale bijstand, want die hangt af van de behoeften en wordt met de belastingen gefinancierd. Om de rechten per individu toe te kennen beveelt de Verenigde Vergadering aan dat het bestaansminimum (en het equivalentbestaansminimum) voor een gezin afgeschaft wordt en vervangen wordt door twee bestaansminima (of equivalentbestaansminima) voor samenwonenden.</p> <p>Om de voornoemde redenen kant de Verenigde Vergadering zich tegen de afschaffing van de categorie van de samenwonenden op het vlak van de sociale bijstand en bijgevolg tegen de afschaffing van de daartoe vereiste controles. Ze herinnert eraan dat de huisbezoeken dienen om een preciezere diagnose van de behoeften, met name in verband met de huisvesting, te stellen en gevallen waarin de armen uitgebuit worden op de huurmarkt, aan het licht te brengen. Ze dienen ook om na te gaan of de behoeftige daadwerkelijk in de gemeente woont en bijgevolg onder de bevoegdheid van het OCMW valt. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b></p>

5	Er moet voor gezorgd worden dat het bedrag van het bestaansminimum meer kan variëren naar gelang van de gezinssamenstelling. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
6	Alle bestaansminima zouden niet vatbaar voor beslag moeten zijn, ook wanneer de alimentatieplicht niet wordt nagekomen. In de huidige regeling hoeft de insolvente alimentatieplichtige geen verantwoordelijkheid op zich te nemen en worden de kosten op de OCMW's afgewenteld. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
7	De uitvoeringsbesluiten van de ordonnantie "schuldbemiddeling" moeten zo snel mogelijk in werking treden. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, CCF, VG</b>
8	Het bedrag van het bestaansminimum moet voortdurend worden geëvalueerd in het licht van het in artikel 23 van de Grondwet vervatte recht, van iedere burger om een menswaardig bestaan te leiden. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
9	Naast de algemeen gebruikte drempelindicatoren, zou men moeten beschikken over indicatoren waarmee de koopdracht en de bijzondere behoeften gemeten kunnen worden, bijvoorbeeld van de bewoners van een sterk verstedelijkt gebied of van de alleenstaanden of van de alleenstaanden met kinderen of van de bejaarden. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC</b>

---

## 2. OCMW

---

10	De federale overheid zou een groter gedeelte van het bestaansminimum moeten terugbetalen. Dit zou in verschillende fasen moeten gebeuren, te beginnen met de gemeenten waar het gemiddelde inkomen per inwoner lager is dan het nationale gemiddelde; deze bijkomende terugbetaling zou, althans voor een deel, moeten worden aangewend om begeleidend personeel in dienst te nemen dat de personen die hulp vragen een aangepaste begeleiding kan bieden. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
11	In het algemeen moet het bestaansminimum beter terugbetaald worden door de Belgische Staat, in het bijzonder voor alle personen die uitgesloten zijn van de werkloosheidsuitkeringen of de geschorste werklozen moeten de kosten voor de door het OCMW toegekende steun, met inbegrip van de loon- en werkingskosten, volledig terugbetaald worden. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
12	In verband met de kandidaat-vluchtelingen is enkel de federale overheid bevoegd inzake toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Zij zou aan de OCMW's alle kosten moeten terugbetalen, met inbegrip van de loon- en de werkingskosten, voor de nodige maatschappelijke bijstand zolang de kandidaat werkelijk op het grondgebied verblijft, alsmede de steun die toegekend moet worden als gevolg van het arrest van het Arbitragehof voor de schulden die de kandidaat-vluchteling opgestapeld heeft gedurende de periode tijdens welke de steun hem ten onrechte geweigerd werd. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>

13	<p>De socialesteuntrekkers moeten goed opgevangen worden door hun OCMW en duidelijke en juiste informatie krijgen. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, OCMW</b></p>
14	<p>Het welzijnswerk zal meer toegespitst worden op de dialoog met de socialesteuntrekkers. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, OCMW</b></p>
15	<p>De Verenigde Vergadering beveelt de OCMW's aan om de principiële voorwaarden voor de toekenning van de steun die onder hun appreciatiebevoegdheid valt, te verduidelijken en er zoveel mogelijk bekendheid aan te geven. Deze aanbeveling geldt voor alle soorten steun (huisvesting, socio-professionele inschakeling, water- en energieverbruik, bijstand op school, gezondheid,...). (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, OCMW</b></p>
16	<p>Er is een financiële tegemoetkoming nodig voor de verbetering van de werkomstandigheden van de maatschappelijke assistenten in de OCMW's vooral door de aanwerving van bijkomende GEKO's, maar ook voor opleiding, voor supervisie en voor alles wat kan bijdragen tot een betere kwaliteit van de dienstverlening, verhoging van het aantal maatschappelijke assistenten om de kwaliteit van het geleverde werk te verbeteren, beter aangepaste lokalen, basisopleidingen en voortgezette opleidingen, supervisie, overlegplaatsen waar de werkmethode, de wettelijke aspecten en de nieuwe sociale problemen besproken kunnen worden... (1998 en 2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC, Gewest</b></p>
17	<p>De Verenigde Vergadering benadrukt dat het gebruik van intern of extern geweld in de relaties (van individu tot individu, van individu tot groep, instelling of maatschappij, van groep of instelling tot individu, groep, instelling of maatschappij) moet worden geanalyseerd, waarbij elk aspect van de relatie aan bod moet komen. Met andere woorden, er kan meer dan één oplossing worden gevonden voor dit probleem, dat trouwens geobjectiveerd en gerelativeerd moet worden. (2001).</p> <p>In dit verband onderschrijft de Verenigde Vergadering de volgende conclusie van het Observatorium: "In een Frans verslag wordt voorgesteld om de maatschappelijke werkers te begeleiden, op te leiden en te superviseren" opdat de aanpak van het geweld deel uitmaakt van de globale strijd tegen alle uitsluitingen" (Daumas, 2000) (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, Gewest</b></p>
18	<p>Deze opleiding, deze supervisie of intervisie, deze contacten en deze bezinning zijn een absolute noodzaak om de psychologische belasting ten gevolge van het individuele werk te verlichten, dat in de welzijnssector bijna de enige werkmethode is, om het verband tussen het werk en de samenleving te duiden, om de banden tussen de maatschappelijke werker en degene die geholpen wordt, aan te halen, om perspectieven op het vlak van reflectie en actie te openen, om de maatschappelijke werker bij te staan bij het verwerken van de spanningen die het gevolg zijn van zijn tweevoudige functie (enerzijds werknemer van een instelling en anderzijds begeleider van kansarmen die hen in de maatschappij moet integreren), teneinde de burnout, geen onbekende van de werknemers van de welzijnssector, te vermijden. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : OCMW</b></p>

19	<p>De OCMW's moeten ertoe aangemoedigd worden om de banden met andere instellingen uit de bijstands- en gezondheidssector, zoals groepspraktijken, centra voor gezinsplanning, centra voor geestelijke gezondheid, de sociale diensten en de CASG, nauwer aan te halen en te verduidelijken, zelfs al worden die instellingen gesubsidieerd door verschillende beleidsniveaus (GGC, CCF, VGC, BHR, CF, federale overheid, enz.) (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, CCF, VGC, VG, CF, OCMW</b></p>
20	<p>De Verenigde Vergadering verzoekt dat, in het verlengde van de zevende aanbeveling van 20 december 2001, de GGC en het Gewest de OCMW's bijkomende middelen toekennen inzake energieverbruik, teneinde een structurele oplossing te vinden voor de problematiek van de ongezonde en onveilige woningen en de mensen die in bestaansonzekerheid leven te helpen bij het beheren van hun verbruik door inschakeling van speciaal daartoe opgeleide arbeiders die met name moeten bijdragen tot de controle, het onderhoud en, desnoods, de vervanging van gevaarlijke boilers en verwarmingsinstallaties (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest, GGC</b></p>
21	<p>De Verenigde Vergadering stelt voor dat het "vormingskrediet" dat de GGC aan de OCMW's toekent, beter wordt gebruikt. Aldus kunnen de maatschappelijke werkers en arbeiders intensieve opleidingen volgen die afstemd zijn op hun functie, met name inzake ongezonde huisvesting, kwaliteit van de woningen en voorkomen van ongevallent thuis. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : OCMW</b></p>

---

### 3. HUISVESTING

---

22	<p>Het aanbod van sociale woningen en het sociale aanbod van woningen fors te verhogen, niet alleen om te voldoen aan de vraag, maar ook om een betere sociale gemengdheid tot stand te brengen in de bestaande socialewoningcomplexen. Alle nieuwe sociale woningen moeten bij voorkeur op kleine schaal geïntegreerd worden in de bestaande gebouwen. Bij de verhoging van het aanbod moet rekening worden gehouden met de grote gezinnen. Een even groot bedrag als de opbrengst van de belasting op de kantooroppervlakten en op de leegstaande gebouwen en verlaten terreinen moet worden gebruikt voor het sociale huisvestingsbeleid. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
23	<p>De stadsvernieuwingsprogramma's voort te zetten, met name die welke op touw zijn gezet in het kader van het huidige via de wijk- overeenkomsten gevoerde beleid, waarbij, met het oog op de sociale gemengdheid, de negatieve gevolgen van die programma's, zoals de stijging van de vastgoedprijzen en het daaruit voortvloeiende verschijnsel dat de ene bevolkingsgroep de plaats inneemt van de andere, getemperd worden en in die wijken een voldoende aanbod van sociale woningen behouden blijft (projecten van de gemeenten, van de OCMW's, grondregies, enz.). (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
24	<p>Het openbare en daarmee gelijkgestelde aanbod van transitwoningen sterk te verhogen zodat de gemeenten de bewoners van een onbewoonbaar verklaarde woning kunnen huisvesten. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>



25	<p>Het openbaar en daarmee gelijkgestelde aanbod van transitwoningen en woningen voor begeleid wonen voor personen die na een breuk (sociale breuk, breuk met de familie, einde van de huurovereenkomst, enz.) in een onzekere situatie verkeren, te verhogen, teneinde ze optimaal te helpen om een nieuwe woning te vinden waar ze in goede omstandigheden kunnen leven. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
26	<p>Het openbare aanbod van woningen zo aan te passen dat specifieke doelgroepen (mentaal kwetsbaren, gehandicapten, thuislozen, enz.) in Brussel een woning kunnen vinden, in samenwerking met de verenigingssector (geestelijke gezondheidscentra, verenigingen voor hulp aan gehandicapten, Abbeyfield-projecten, enz.). (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
27	<p>Het bestaande instrumentarium zou moeten worden verbeterd, met name door de administratieve versoepeling van de vigerende procedures voor het verkrijgen van premies, van renovatievergunningen en voor de toegang tot de sociale huisvesting voort te zetten (2004)</p> <p>In dat verband moeten de middelen van het Gewest en de lokale besturen geëvalueerd worden om de bestaande regelingen doeltreffender en toegankelijker te maken voor de minstbedeelden. Deze evaluatie moet deel uitmaken van het volgende armoedeverslag. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, Gewest</b></p>
28	<p>Het bestaande instrumentarium zou moeten worden verbeterd, met name door, naast de wettelijke verzoeningsplicht die sinds 1 januari 2003 van kracht is, de in de sociale huisvestingssector toegepaste interne regelingen voor sociale begeleiding en verzoening te bevorderen bij achterstallige huur (huur en lasten), teneinde het aantal uit- huiszettingen zo veel mogelijk te voorkomen. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
29	<p>Het bestaande instrumentarium zou moeten worden verbeterd, met name door te zorgen voor voorlichting (juridische, administratieve, technische) en vorming van de huurders, eigenaars, maatschappelijk werkers en andere actoren, met name door de verenigingen die al in de sector actief zijn (de Stadswinkel, de huurdersverenigingen, enz.) en door de BGHM in het kader van de adviesraden van de huurders van sociale woningen, teneinde de burgers daar zo veel mogelijk bij te betrekken. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
30	<p>Er moeten zo snel mogelijk nieuwe beleidsmaatregelen komen door de goedkeuring van een nieuwe Huisvestingscode, wat tot gevolg moet hebben dat :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de verschillende normen voor bewoonbare woningen eenvormig gemaakt worden;</li> <li>- de kwaliteit van de verhuurde woningen gecontroleerd wordt, waarbij, zo nodig, dwangmaatregelen worden vastgesteld. (2004)</li> </ul> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
31	<p>De oprichting van een « huisvestingsloket » op een plek die ruim toegankelijk is, wat de bevolking de mogelijkheid biedt om op één enkele plek alle informatie terzake te verkrijgen. Dat loket zal de bevolking informatie verschaffen over het gehele gewestelijke instrumentarium, maar ook over de huisvestingsmaatregelen van de gemeenten en OCMW's, de SVK's, de verenigingssector, inzonderheid over het aanbod van particuliere woningen... Het zal informatie verstrekken en de bevolking wegwijs maken, inzonderheid om onnodige stappen te voorkomen. Daartoe zal verregaand worden samengewerkt met de verschillende actoren die op het terrein actief zijn. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>

32	De Verenigde Vergadering herinnert aan de aanbevelingen van 1996 inzake de stadsruimte: de dualisering van de stad, in het bijzonder gettovorming, bestrijden in het kader van het GeWOP. (1988) <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
33	Er zij aan herinnerd dat er reeds aanbevelingen over de huisvesting zijn geformuleerd in het kader van de vorige armoedeverslagen. Aan die aanbevelingen moet gevolg worden gegeven. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, Gewest</b>
34	De toegang tot een degelijke woning moet een prioriteit zijn bij de beleidsmaatregelen die op gewestelijk en lokaal niveau worden genomen om de armoede te bestrijden. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest, Gemeente</b>
35	Men moet kunnen beschikken over betrouwbare gegevens over de staat van de huurwoningen van de openbare en de privé-sector in het Brussels Gewest. Daartoe zal er in het Gewest een echt overzicht van het woningenpark moeten worden opgesteld, met name op basis van het door de OVM's bijgewerkte kadaster. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
36	Om een geïntegreerde aanpak door de OCMW's en de sector van de sociale huisvesting mogelijk te maken, zullen deze twee sectoren gezamenlijk samenwerken op het vlak van de informatieverstrekking over de administratieve procedures voor het verkrijgen van een sociale woning en om te bepalen wie om dringende redenen in aanmerking komt voor afwijkingscriteria geëvalueerd moeten worden. Deze bepaling geldt ook voor de woningen van de overheidssector die met sociale woningen gelijkgesteld worden (naargelang van het geval woningen van gemeenten, OCMW's SVK's, gemeentelijke grondbedrijven ...). (1998 en 2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest, Gemeente, OCMW</b>
37	Ook de kwaliteit van de woningen in de openbare sector en in de privé-sector moet verbeterd worden. De noodzakelijke begrotingsmiddelen moeten uitgetrokken worden voor de renovatie van de bestaande sociale woningen. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
38	Om tegemoet te komen aan de vraag om woningen van de grote gezinnen moet het aanbod van de aangepaste sociale woningen (en van de daarmee gelijkgestelde woningen) uitgebreid worden. De regeling voor het verkrijgen van de VIHT zal herzien en beter benut moeten worden. (2001), door de criteria te versoepelen, de procedure te vereenvoudigen, voorlichtingscampagnes op touw te zetten,...(2004) <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
39	Er zal een evaluatie worden gemaakt van de regelgeving inzake de verhuur van gemeubelde kamers, met het oog op een verbetering van de bestaande wetgeving. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
40	Het bestaande instrumentarium zou moeten worden verbeterd, met name door de reeds bestaande positieve hulpmiddelen, zoals de SVK's, beter bekend te maken.(2004) <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
41	Het bestaande instrumentarium zou moeten worden verbeterd, met name door de overtredingen van de wetsbepalingen beter te controleren : overdreven huurwaarborgen, huisjesmelkers, oneerlijke bedingen in de huurovereenkomsten, alsook discriminatie op grond van statuut, huidskleur, seksuele geaardheid, ...(2004) <b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, Gewest</b>

42	De inspanningen ter vereenvoudiging en verspreiding van informatie inzake verhuis-, installatie- en huisvestingtoelagen (VIHT's) moeten worden toegepast. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
43	De toepassing, door de gemeenten, van een efficiënte regelgeving met betrekking tot de leegstaande gebouwen, met de hulp van het Gewest, waarbij met name wordt voorzien in een regeling voor gedwongen verkoop van leegstaande gebouwen na rechterlijke beslissing, zoals in de regeerverklaring staat. (1998-2001-2004) <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
44	Aan de bevoegde overheden wordt aanbevolen om, op basis van hun knowhow op het vlak van stedenbouw, renovatie, fiscaliteit, gezondheid en veiligheid van de woningen, niet alleen stimulerende maatregelen, maar ook dwangmaatregelen te treffen die toegepast kunnen worden en daadwerkelijk toegepast worden om de verhogingen van de huurprijzen af te remmen en om de gezondheid en de kwaliteit van de woningen te controleren. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
45	Een hoofdstuk over de huisvesting dient in ieder verslag opgenomen te worden als onderdeel van de controlemiddelen. Het verzamelen en het analyseren van al deze gegevens moet door het observatiecentrum uitgevoerd worden, dat kwaliteitsgegevens moet centraliseren en verzamelen . (1998 en 2004). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest, GGC</b>
46	Aan de gemeenten worden de volgende aanbevelingen gedaan (in het kader van de huisvestingscontracten waarin het GewOP voorziet, met gewestelijke financiële middelen in het vooruitzicht) : – het verbeteren van hun woningbestand, zowel kwalitatief als kwantitatief; - het oprichten van een huisvestingsdienst, binnen hun bestuur, die zorgt voor bijstand aan en begeleiding van de slecht gehuisveste personen die, na de vaststellingen van de maatschappelijk werkers in het kader van de behandeling van de aanvragen om sociale bijstand, eventueel voor de follow-up instaat; - zorgen voor een transversale aanpak : de wet op de OCMW's voorziet in een middel voor lokale sociale coördinatie. De huisvestingsproblematiek moet worden aangepakt via intersectorale samenwerking tussen de OCMW's, de andere sociale diensten, de huisartsen, de opvangdiensten voor de thuislozen, de diensten voor geestelijke gezondheid, de gemeentediensten, de vrederechters, de diensten voor schuldbemiddeling, enz. met het oog op de verbetering van de situatie van de bewoners. (2004) <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>

---

#### 4. GEZONDHEIDSZORGEN

---

47	De Verenigde Vergadering herinnert aan de essentiële rol die de sociale zekerheid speelt, met name dankzij de ambtshalve verzekeraarbaarheid en het WIGW-minimum. Ze is echter van oordeel dat het federale socialezekerheidsmodel op Europees vlak verdedigd en gepromoot moet worden. (2001). De verbetering van de toegang tot de verzorging zal inhouden dat de toepassing van nieuwe federale maatregelen inzake verzekeraarbaarheid en bijdrage (minimum voor WIGW) wordt gevolgd. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
----	--

48	Men zal er in het bijzonder voor zorgen dat de kosten voor ambulance en geneesmiddelen vlotter worden terugbetaald. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
49	De Verenigde Vergadering benadrukt dat men weliswaar moet vermijden dat personen verstoken blijven van preventieve of curatieve gezondheidszorg, omdat ze niet genoeg (financiële en culturele) middelen hebben, maar vindt tevens dat de kosten van de verzorging op een redelijk peil moeten blijven. In dat opzicht beveelt ze bijvoorbeeld aan dat de OCMW's in principe het remgeld voor de geneesmiddelen "artikel 35bis" waarvoor gelijkwaardige generische geneesmiddelen bestaan, niet meer voor hun rekening nemen. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, OCMW</b>
50	De Verenigde Vergadering vraagt dat bijzondere aandacht wordt besteed aan de gezondheid (zoals trouwens ook aan de sociale situatie) van de minst bedeelde bejaarden, die al te vaak over het hoofd worden gezien. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal,GGC, CCF,VGC,VG</b>
51	In verband met de personen die illegaal in het Gewest verblijven, beveelt de Verenigde Vergadering aan dat het OCMW alle noodzakelijke verzorging en niet meer alleen de dringende medische verzorging verstrekt en dat zulks volledig door de Belgische Staat wordt gefinancierd. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
52	Men zou moeten eisen dat de federale overheid voor 100% het bestaansminimum/het equivalent van het bestaansminimum terugbetaalt aan de personen die uitgesloten zijn van werkloosheidsuitkeringen of aan geschorste werklozen, en die geen andere inkomsten hebben. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
53	De situatie van het Bijzonder Hulpfonds (de kosten die ernstige ziekten zoals kanker meebrengen) mag geen nieuwe kosten veroorzaken voor de OCMW's (weigering om kosten van een hoger niveau naar het lokale niveau door te schuiven), en mag er niet toe leiden dat het bedrag van de bijdrage voor de patiënten wordt verlaagd. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b>
54	In de Brusselse ziekenhuizen moet de opvang voor personen met een laag inkomen blijven bestaan en worden verbeterd. Daartoe moeten de ziekenhuizen van de federale en gewestelijke overheden de nodige financiële middelen krijgen. De OCMW's zal worden gevraagd overeenkomsten met de instellingen van het GOGI-net te sluiten. Dit neemt niet weg dat er gelijkaardige overeenkomsten kunnen worden gesloten met privé-ziekenhuizen. (1998 en 2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC,OCMW</b>
55	Aan alle gezagsniveaus wordt aanbevolen om de drempel voor kansarmen bij het raadplegen van de huisartsen en de buurtgezondheidsdiensten te verlagen, onder meer door volledige informatie te verstrekken en de procedures te verduidelijken in samenwerking met en ten behoeve van de doelgroep. (1998 en 2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC, CCF,VG, VGC</b>
56	Men zal er in het bijzonder voor zorgen dat de diensten voor geestelijke gezondheidszorg en de centra voor sociale initiatieven beter samenwerken. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, CCF, VG</b>

## 5. WERK EN OPLEIDING

57	<p>In het kader van een allesomvattend beleid ter bevordering van de werkgelegenheid, dat de uitgesloten niet benadeelt en de structurele oorzaken van de werkloosheid aanpakt, beveelt de Verenigde Vergadering aan dat de maatregelen bestemd voor de vereenvoudiging van het geheel van de procedures en de gevolgen ervan (met name voor de werkloosheidsvallen) geëvalueerd worden, teneinde alleen die maatregelen te behouden die banen scheppen, aan de behoeften van de bevolking tegemoetkomen en de doelgroep aan een passende en normaal bezoldigde baan helpen. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, Gewest</b></p>
58	<p>Langdurig werklozen zijn vooral personen die nooit verder dan het niveau van het lager secundair onderwijs zijn geraakt. Deze personen helpen een opleiding te volgen is één van de beste oplossingen om hen een nieuwe toekomst te bieden. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : CF, CCF, VG, VGC</b></p>
59	<p>Speciaal voor hen zou de werkloosheidsduur volop benut moeten worden om een algemene opleiding of een beroepsopleiding die ze te snel hebben opgegeven, opnieuw te volgen. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, CF, CCF, VG</b></p>
60	<p>Er zal een evaluatie van de maatregelen van de verschillende overheden worden gemaakt om de samenhang en de doeltreffendheid vanuit het standpunt van de cliënten van de OCMW's en vooral van de jongeren tussen de 18 en de 25 jaar te beoordelen. (1998).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal , GGC, Gewest</b></p>
61	<p>In verband met de uitsluiting van de werkloosheidsvergoeding (artikel 80), moet worden onderzocht wat de gevolgen hiervan zijn voor de betrokkenen om in aanmerking te komen voor de maatregelen inzake wedertewerkstelling. (1998).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b></p>
62	<p>Het gevaar dat ze ten gevolge van de snelle opkomst van de kennismaatschappij worden uitgesloten moet zoveel mogelijk beperkt worden. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : ?</b></p>
63	<p>Er moeten programma's opgezet worden om de kansarmen vertrouwd te maken met de informatietechnologieën. (2001). Om de kansarmen toegang te bieden tot de nieuwe informatietechnologieën, wordt aanbevolen om aan de hand van proefprojecten in enkele gemeenten die het zwaarst getroffen worden door de armoede, een programma te starten gericht op de toegang tot de informatiemiddelen en op de opleiding tot het gebruik van de informatietechnologieën; het CIBG zou met dit programma belast kunnen worden in samenwerking met de verenigingen op het terrein. (1998).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gemeente, Gewest, CCF, VGC</b></p>
64	<p>De werklozen en de bestaansminimumtrekkers moeten vrijwilligerswerk kunnen doen, net als andere burgers, volgens een regeling die minder streng is dan de huidige. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b></p>

---

## 6. PROBLEMATIEK VAN DE THUISLOZEN

---

65	Er zal bijzondere aandacht moeten worden besteed aan de instellingen die hulp aan de thuislozen in het Brussels Gewest verlenen (opvangtehuizen, dringende onderdakverlening, begeleid wonen...). (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC, CCF, VG</b>
66	De voorstellen van het Overlegcomité Thuislozen, dat de voorstellen van het verslag over de thuislozen in het Brussels Gewest (van Andrea Réa en zijn medewerkers) heeft onderzocht, zullen concreet gestalte moeten krijgen. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC, CCF, VG</b>

---

## 7. WATER EN ENERGIE

---

67	De versterking van de bestaande maatregelen inzake de levering van energie vormt een wetgevende prioriteit in het kader van het rationeel gebruik van die goederen. Voor de minstbedeelden zullen we ook de mogelijkheid onderzoeken om een minimumlevering van water in te voeren of maatregelen overwegen om te helpen wanneer facturen niet kunnen worden betaald. (1998 en 2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>
68	Bovendien zal het Brussels Parlement de prijsstructuur van water, gas en elektriciteit onderzoeken, om bij te dragen tot een bezinning over de sociale en de milieukosten van het energieverbruik en bijgevolg tot het voeren van een adequaat prijsbeleid. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest</b>

---

## 8. TOEGANG TOT RECHTEN EN DIENSTEN

---

69	De federale overheid moet ook in het land de opvangcapaciteit van de kandidaat-vluchtelingen verbeteren via structuren die aan hun noden aangepast zijn. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>
70	Men moet zorgen voor een betere toegang tot het vredegericht. <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal</b>

---

## 9. CULTUUR

---

71	Er wordt aan de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Communauté française en de Commission communautaire française gevraagd een inventaris te maken van de experimenten die gevoerd worden op het vlak van de toegang tot de kennis. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC, CCF, VG, VGC</b>
----	---

72	De positieve experimenten op het vlak van toegang tot de kennis en de cultuur moeten uitgebreid worden. De activiteiten die in het kader van de toepassing van "artikel 27" georganiseerd worden, moeten voortgezet en uitgebreid worden. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, GGC, CCF, VG, VGC</b>
----	---

---

## 10. BURGERSCHAP EN PARTICIPATIE

---

73	In de wijken dient men te voorzien in lokalen en in overlegprocedures, teneinde de bewoners de middelen te geven om hun mening kenbaar te maken voordat de beslissingen worden genomen. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest, Gemeente</b>
74	In dit verband moet bijzondere aandacht worden besteed aan de bewoners die in een moeilijke situatie verkeren, aan de jongeren en aan de bejaarden die geconfronteerd worden met specifieke obstakels die hen beletten om daadwerkelijk inspraak te krijgen. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest, Gemeente</b>
75	Men moet de organisaties erkennen waarin de kansarmen zich kunnen uitspreken over de politieke beslissingen en acties die voor hen bestemd zijn, rekening houdend met de tijd en de middelen die ze nodig hebben om met kennis van zaken een advies op te stellen. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, Gewest, GGC, CCF, VGC, OCMW, Gemeente</b>
76	In alle overheids- en privé-diensten moeten de opvang en de voorlichting van de gebruikers verbeterd worden. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, Gewest, GGC, CCF, VG, VGC, OCMW, Gemeente</b>
77	In principe moeten de voorstellen in overleg met de betrokken actoren opgesteld en uitgevoerd worden. (2001). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, Gewest, GGC, CCF, VG, VGC</b>
78	Er zal een bijzondere inspanning worden gedaan – en deze eis ook tot de federale overheid worden gericht om teksten (wet of verordeningsteksten, circulaires, enz.) leesbaar te maken en ervoor te zorgen dat zij eenduidig kunnen worden geïnterpreteerd. Dit is van belang voor de maatschappelijke werkers van het OCMW en voor de steunaanvragers, wat betekent dat zij hierbij moeten betrokken worden. (1998). <b>Bevoegd beleidsniveau : Federaal, Gewest, GGC, CCF, VG, VGC</b>

---

## 11. OPSTELLEN VAN HET ARMOEDERAPPORT

---

79	De Verenigde Vergadering herinnert eraan dat zij ieder jaar moet kunnen beschikken over de "barometer" van de staat van de armoede, binnen de termijnen die in de ordonnantie van 8 juni 2000 zijn vastgesteld, teneinde te zijner tijd de politieke en budgettaire keuzes te verduidelijken. (2004). <b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b>
----	---

80	<p>Om het gewestelijk verslag aan te vullen zal aan alle gemeenten voorgesteld worden om regelmatig een gemeentelijk armoedeverslag te laten opstellen op basis van een samenwerking tussen het OCMW, de gemeente en de verenigingen. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : OCMW, Gemeente</b></p>
81	<p>De Verenigde Vergadering dringt erop aan dat het Verenigd College erop toeziet dat alle gegevens in verband met de staat van de armoede aan het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn bezorgd worden. (2004).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : Gewest, GGC, CCF, VGC, OCMW</b></p>
82	<p>Dat de Verenigde Vergadering het College verzoekt om erop toe te zien dat, bij de toepassing van de artikelen 5, 6 en 7 van de ordonnantie betreffende het opstellen van een jaarverslag over de armoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de OCMW's betrokken worden bij de analyse van de gegevens die ze aan het Observatorium bezorgen en het mogelijk maakt dat de lering daaruit wordt getrokken.</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>
83	<p>Tijdens de besprekingen van het verslag als bedoeld in artikel 4 van de ordonnantie, zullen de OCMW's op eigen verzoek worden gehoord. (2004).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>
84	<p>De Verenigde Vergadering stelt voor dat de jaarlijkse « barometer » van de staat van de armoede eveneens weergeeft hoe de behoeftes inzake de opvang voor de thuislozen evolueren (aantal plaatsen, kwaliteit van de opvang,...) (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>
85	<p>De Verenigde Vergadering dringt erop dat aan het verslag zo wordt opgesteld dat inspraak van degenen die geholpen worden, mogelijk wordt.</p> <p>De Verenigde Vergadering onderstreept het belang van het opzetten van nieuwe levensprojecten, op initiatief van de betrokken personen. Zij wijst ook op het belang van de sociale opleiding die eruit voortvloeit en de tijd die daaraan moet worden besteed (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>
86	<p>De Verenigde Vergadering dringt erop dat men armoederapporten blijft opstellen als vastgesteld in de ordonnantie en dat alle reeds gedane aanbevelingen verwezenlijkt worden. (2004)</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, Gewest, CCF, VGC</b></p>
87	<p>De Verenigde Vergadering onderstreept dat het College de OCMW's de middelen ter beschikking moet stellen die noodzakelijk en onontbeerlijk zijn voor de uitvoering van hun opdracht zoals omschreven in de ordonnantie. (2004).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, Federaal</b></p>
88	<p>De procedure voor het vergaren van de gegevens moet bovendien eenvormig worden gemaakt. (2004).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, OCMW</b></p>
89	<p>Aangezien de belangrijkste informatiebronnen voor het gewestelijk armoedeverslag de door de OCMW's doorgegeven signalementskaarten zijn, dienen de OCMW's een nota met uitleg te krijgen om hen in staat te stellen adequaat en op tijd te voldoen aan de opgelegde eisen, teneinde vergelijkbare en bijgevolg bruikbare gegevens te verkrijgen. (2001).</p> <p>Bevoegd beleidsniveau : GGC</p>
90	<p>Het verslag zal uitdrukkelijk vermelden welke OCMW's hun gegevens niet hebben bezorgd. (2004).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>



91	<p>De statistische gegevens nodig voor het opstellen van het verslag over de armoede zouden in een gegevensbank beschikbaar moeten zijn via het gewestelijke breedbandnetwerk, die in real time geraadpleegd kan worden door de Verenigde Vergadering, het College, zijn bestuur en de lokale besturen. (1998).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC, Gewest</b></p>
92	<p>De Verenigde Vergadering herinnert eraan dat het van belang is dat zij een regelmatige en openbare evaluatie maakt van de armoede in het Gewest, en verbindt er zich toe een uitvoerige follow-up te maken van de voorheen aangenomen aanbevelingen om de efficiëntie ervan te toetsen. (1998).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>
93	<p>Er wordt gevraagd dat de rondetafel met de instanties die strijden tegen de armoede waaronder de vertegenwoordigers van de betrokken verenigingen, jaarlijks georganiseerd wordt in dusdanige omstandigheden dat de deelnemers hun bijdrage naar behoren kunnen voorbereiden. Er wordt gevraagd dat de gesprekspartners die wensen deel te nemen in voorkomend geval hun activiteitenverslag, samen met hun voorstellen, aan het Verenigd College bezorgen; het is ook wenselijk dat het College en de Verenigde Vergadering vóór de ronde tafel overleg plegen. (1998).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>
94	<p>Het Centrum voor de Gezondheidsobservatie moet worden georganiseerd en moet zowel met gezondheids- als met sociale problemen rekening houden. Het moet de aangepaste materiële en menselijke middelen krijgen, waaronder de permanente medewerking van een specialist inzake volksgezondheid. (1998). In het Observatorium komen deskundigen bijeen om denkwerk te verrichten. Het moet extra personeel en structurele middelen krijgen om het aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren te kunnen uitbreiden. (2001). De Verenigde Vergadering herinnert er ook aan dat de middelen van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn moeten worden uitgebreid. (2004).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>
95	<p>De volgende rapporten over de staat van de armoede zullen een rubriek over deze problematiek moeten bevatten. (2001).</p> <p><b>Bevoegd beleidsniveau : GGC</b></p>

# INKOMEN

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

De Gemeenschappelijke en Franse Gemeenschapscommissies zijn niet bevoegd voor vervangingsuitkeringen, ze zijn uitsluitend bevoegd voor de diensten en de wetgeving met betrekking tot de overmatige schuldenlast, respectievelijk voor de tweetalige diensten (OCMW en privé) en de Franstalige diensten. De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse diensten in het Brussels Gewest.

De Federale staat is bevoegd in deze materies met name om het bedrag vast te leggen van de sociale zekerheids- en maatschappelijke steunuitkeringen dat toegekend wordt door de OCMW's. Ze is ondermeer ook bevoegd voor de economische wetten met betrekking tot de markt en de bestrijding van de overmatige schuldenlast.

---

## 2. BRONNEN

---

- Website van het Brussels Parlement
- Website van het Belgisch Staatsblad
- Onderzoek van de nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- CDCS-CMDC, *La Commission communautaire commune au service de tous les Bruxellois. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ten dienste van alle Brusselaars*, 2001
- Onderzoek van de budgetten van de GGC (initieel) van 1998 tot 2004.
- Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, *9<sup>de</sup> rapport over de staat van armoede in het BHG*, 2004
- Website van het Franstalig Brussels Parlement en de administratie van de COCOF
- Nationale Actieplannen voor Sociale Inclusie (NAP) 2001-2003, 2003-2005.
- De Boyser, D'Olieslager et Vranken. *Voortgangsrapport 2001-2004. Tenuitvoerlegging van het algemeen armoederapport. Een studie uitgevoerd op verzoek van de POD Maatschappelijke integratie. Onderzoeksgroep rond armoede, sociale uitsluiting en de stad (OASes)*, Universiteit van Antwerpen, juni 2005.

---

## 3. GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 3.1. PRO MEMORIE

#### 3.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Informatie die werd verzameld over de ordonnantie van 7 november 1996 betreffende de erkenning van instellingen voor schuldbemiddeling

### 3.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- De 19 OCMW's zijn ambtshalve erkend om aan schuldbemiddeling te doen
- 5 private diensten zijn erkend als diensten voor schuldbemiddeling

## 3.2. PERIODE 1998-2004

### 3.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Besluit van het Verenigd College van 15 oktober 1998 betreffende de erkenning, de opleiding van het personeel en de kostprijs van de bemiddeling van de instellingen voor schuldbemiddeling, dat van kracht werd in 1998.

### 3.2.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Sinds 2003 verleent het Verenigd College subsidies aan de GREPA (denk- en uitwisselingsgroep van practici inzake rechtshulp) als ondersteuningscentrum van de openbare zowel als de private diensten voor schuldbemiddeling, met de volgende opdrachten:
  - Overleg organiseren tussen de openbare en private diensten voor schuldbemiddeling
  - Centraliseren van de administratieve, juridische en economische informatie en van de kwantitatieve gegevens
  - Ondersteunen van de actie van de schuldbemiddelaars
  - Bundelen van de actie van de diensten voor schuldbemiddeling
  - Organiseren van de basisopleidingen
  - Organiseren van de permanente opleidingen
  - Organiseren van de technische supervisies
  - Samenwerken met de diensten die de ervaring in het veld hebben
- Erkenning van een nieuwe dienst voor schuldbemiddeling.
- Een volledige en gedetailleerde evaluatie van deze voorzieningen werd gemaakt in het 9<sup>de</sup> rapport over de staat van de armoede van het Observatorium, in het thematische deel (evaluatie van het beleid dat in dit domein wordt gevoerd).

### **Budgettaire middelen**

- In het jaar 2001 werd 20 miljoen BEF ingeschreven voor de subsidiëring van de erkende diensten voor schuldbemiddeling, waarvan 5,4 miljoen BEF voor de private diensten. Uiteindelijk werd beslist de private diensten niet te subsidiëren, en werd het volledige bedrag verdeeld over de 19 O.C.M.W.'s. In de initiële begroting 2002 werden dezelfde bedragen ingeschreven. Aangezien de federale middelen in het kader van de Wet van 4.09.2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de O.C.M.W.'s inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering (BS 28.09.2004) reeds in 2002 werden verdeeld, werd beslist de voorziene middelen gedeeltelijk vrij te maken voor een ondersteuningscentrum voor de schuldbemiddeling (Vzw GREPA). In de begroting 2006 belooft de structurele subsidie van dit centrum € 170.000.

- Enkel de openbare diensten voor schuldbemiddeling werden gesubsidieerd, doch uitsluitend tijdens het jaar 2001.

---

## **4. FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

---

### **4.1. PRO MEMORIE**

- Decreet van de COCOF van 18 juli 1996 houdende erkenning van de diensten die bemiddelen bij schulden.
- 4 private diensten zijn erkend als diensten voor schuldbemiddeling.

### **4.2. PERIODE 1998-2004**

- Besluit van het College van de COCOF van 11 juni 1998 betreffende de toepassing van het decreet van de COCOF van 18 juli 1996 houdende erkenning van de instellingen die bemiddelen bij schulden.
- Erkenning van een nieuwe dienst.
- Een volledige en gedetailleerde evaluatie van deze voorzieningen werd gemaakt in het 9<sup>de</sup> rapport over de staat van de armoede van het Observatorium, in het thematische deel (evaluatie van het beleid dat in dit domein wordt gevoerd).

---

## **5. VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

---

### **5.1. PRO MEMORIE**

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse instellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- Decreet van de Vlaamse Gemeenschap (van toepassing in het Brussels Gewest) van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling.
- Besluit van 25 maart 1997 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap.
- 1 private dienst is erkend als dienst voor schuldbemiddeling in het Brussels Gewest.
- Een volledige en gedetailleerde evaluatie van deze voorzieningen werd gemaakt in het 9<sup>de</sup> rapport over de staat van de armoede van het Observatorium, in het thematische deel (evaluatie van het beleid dat in dit domein wordt gevoerd).

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is bevoegd voor de voogdij over de OCMW's en voor de toekenning van subsidies.

Het Gewest is bevoegd voor bepaalde andere diensten (bijvoorbeeld de diensten voor sociaal-economische inschakeling).

De Federale staat is onder andere bevoegd voor het definiëren van het bevoegdheidsdomein van de OCMW's, voor het vastleggen en de terugbetaling van de maatschappelijke steun die wordt toegekend aan de personen die geholpen worden door de OCMW's, aan de financiering van bepaalde diensten van haar dienstverlening (bijvoorbeeld in het kader van de energielevering aan de meest hulpbehoevenden, in het kader van de cultuur,...).

Ze is ook bevoegd om de categorieën van personen te definiëren die aanspraak maken op sociale bijstand en om de regels van onvatbaarheid voor beslag van de inkomsten vast te leggen.

---

## 2. BRONNEN

---

- Synthese van de informatie in de algemene beleidsnota's van de OCMW's 2004
- Antwoord van een OCMW op de vragenlijst van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn
- Nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- Website van het Brussels parlement
- Onderzoek van de budgetten van de GGC (initieel) van 1998 tot 2004

---

## 3. VOORBEELDEN VAN MAATREGELEN VOORZIEN DOOR BEPAALDE OCMW'S

---

### 3.1. PERIODE 1998-2004

#### De verbetering van het onthaal van en de informatie aan de gebruikers

- Lokalen voor het onthaal:
  - Verhuis van het OCMW naar modernere en beter aangepaste lokalen
  - Opening van een bijkomend lokaal voor het onthaal
  - Inrichting van de lokalen voor het onthaal om de gebruikers te informeren en te oriënteren
  - Verbetering van het concept van de lokalen, van de wachtzalen en de onthaalloketten met het oog op het verminderen van de spanningen: betere

geluidsisolatie, specifiek onthaal voor de kinderen, luierhoek, aangename sfeer, aangepast sanitair.

- Inrichting van gedecentraliseerde onthaallokalen om het onthaal doeltreffender, gezelliger, respectvoller en menselijker te maken
- Tijdsblokken voor toegang tot de diensten:
  - Uitbreiding in overleg met het personeel en dus gekoppeld aan een verlaging van de wachttijd voor de hulpaanvragers
  - Systeem van afspraak met de maatschappelijk werkers
  - Opening van de loketten gedurende de hele dag in de uitbetalingsperiode
- Personeel:
  - Aanwezigheid van medewerkers (stewards) in de wachtzaal om de mensen wegwijs te maken
  - Aanstelling van een maatschappelijk werker van wacht om de dringende aanvragen te behandelen en in te springen voor afwezige collega's
- Decentralisatie van de sociale dienst
- Informatie:
  - Realisatie van een informatiebrochure van de gebruikers of van een vademecum, al dan niet in overleg met de gebruikers en up-to-date. Ze heeft betrekking op het IGO of de steun toegekend door de OCMW's, en zal door iedereen gelezen kunnen worden. Moeilijk te realiseren aangezien de maatschappelijke steun volgens de wet geval per geval wordt toegekend naar gelang van de situatie van de persoon in kwestie
  - Informatie op internet
  - Mondelinge informatie in het onthaallokaal.
- Praktische aspecten:
  - Suggestiebussen in de wachtzaal
  - Gemakkelijke toegang voor gehandicapten en kinderwagens

### **Het op gang brengen van een dialoog met de rechthebbers op maatschappelijke steun**

- Oprichting van een Adviesraad of een Adviescommissie van de sociale gebruikers met als doelstelling een dynamiek die gericht is op luisterbereidheid, responsabilisering, autonomisering van de verschillende actoren en het aanmoedigen van een echt overleg, door de voortzetting van de vergaderingen. Het is een officieel en regulier overleginstrument, hetzij tussen adviseurs, maatschappelijk werkers, gebruikers en partnerverenigingen, hetzij tussen gebruikers, personeelsleden, adviseurs en lokale verenigingen, met inbegrip van de sociale coördinatie.

- Organisatie van forums en debatten rond cultuur, werkgelegenheid, gezondheid, woongelegenheid of participatie van de gebruikers in de sociale dienstverleningspraktijken.

## **De verbetering van de organisatie van de diensten, van de arbeidsvoorwaarden van de maatschappelijk werkers, de bijkomende aanwerving, hun opleiding en supervisie.**

- Belangrijke uitbreiding van het personeel:
  - Maatschappelijk werkers in de algemene diensten, met daarmee gepaard gaand een verlaging van de behandelde dossiers per maatschappelijk werker (bijvoorbeeld van 350 naar 125 per maatschappelijk werker)
  - Aanwerving van personeel voor de specifieke diensten: schuldbemiddeling, invordering van schuldvorderingen, dienst voor socio-professionele inschakeling, regularisaties,...
  - Aanwerving van administratief personeel
  - Verhoging van het aantal personen dat tewerkgesteld wordt in het kader van artikel 60
  
- Nieuwe lokalen:
  - Opening van nieuwe kantoren
  - Delocalisatiebeleid door het openen van antennes
  - Inrichting van de werklokalen beter aangepast aan de grootte en de organisatie van de diensten
  
- Organisatie:
  - Reorganisatie van de diensten van het OCMW met het oog op de nieuwe wetgevingen en de nieuwe opdrachten
  - Sluiting van de permanentie een halve dag per week om de dossiers te kunnen behandelen
  - Hergroepering van de administratieve diensten
  - Herziening van het Sociaal Handvest.
  
- Beheersing van het geweld:
  - Positief beheer van een deel van de conflictsituaties door het personeel met behulp van de stewards, die opgeleid zijn in conflictoplossing.
  
- Oprichting van gespecialiseerde diensten:
  - Schuldbemiddelingsdienst
  - Juridische cel
  - Huisvestingscel
  - Cultuur: Culturele en sportclub, aansluiting bij de sportclubs en -verenigingen, toegang tot de informatie via abonnementen op kranten en dagbladen, deelname aan de actie boekencheque, cultuurcheque en cd-, dvd-cheque
  - Kinderen en jongeren: gedecentraliseerde antenne voor jongeren van 18 tot 24 jaar, oprichting van een kinderdagverblijf
  - Migranten: creatie van een lokaal onthaalinitiatief



- Opleiding:
  - Interne opleiding van het personeel in kleine groepen
  - Collectieve en individuele supervisie
  - Actie van de personeelsdienst toegespitst op de opleiding en de evaluatie
  - Kredieten voor de opleiding van het personeel
  - Vrijgemaakte werktijd om te kunnen werken en nadenken in teamverband. Met het oog op het beschermen en ontwikkelen van het kwalitatieve aspect van het maatschappelijk werk, reflectie over het doel, de werkomstandigheden en de reorganisatie van de taken binnen de diensten.
  
- Verbetering van de toegang tot de informatie van de maatschappelijk werkers:
  - Brochure en onthaalprocedure voor de pas aangeworven medewerkers
  - Intranet: online informatiebank (beschikbaarheid van de onthaalhuizen, huisvesting,...)
  - Informatisering van de maatschappelijke dienst

### **De organisatie van de coördinatie met de verenigingen in het veld**

- Structurering van de maatschappelijke coördinatie dankzij de subsidie van de GGC.
  
- Versterking van de synergie met de gemeente en de verenigingssector.
  
- Organisatie van de maatschappelijke Coördinatie met aanwerving van een coördinator en met de volgende doelstellingen: verbetering van de kennis van de diensten, ontwikkeling van de samenwerkingsnetten, ondersteuning bij de reflectie over de ethiek van het maatschappelijk werk, oprichting van denk- en overleggroepen rond specifieke problematiek, invoering van instrumenten voor maatschappelijke diagnose.
  
- Een Sociaal huis opgericht op initiatief van het OCMW en de gemeente met als doelstelling diensten aan te bieden aan de hele bevolking van de gemeente, in een aangename en voor iedereen toegankelijke structuur, beantwoorden aan de behoeften van de bewoners, door informeren en individuele begeleiding, als aanvulling op de bestaande, gemeentelijke of andere diensten. De aangeboden diensten zijn een maatschappelijke permanentie, een juridische dienst, een dienst voor schuldbemiddeling en budgetbegeleiding, een dienst voor socio-professionele inschakeling, een dienst pensioenen/gehandicapten/sociale huisvesting, lessen Frans, een takenschool.
  
- Organisatie van forums en informatie- en uitwisselingssessies over bijzondere thema's (jonge kinderen, adolescentie,...).
  
- Creatie van diensten in samenwerking met andere partners: thuisondersteuning via een netwerk van tussenpersonen na een periode van hospitalisatie, huisvesting.
  
- Acties voor maatschappelijke samenhang en complementariteit met het bestaande verenigingsleven via de maatschappelijke coördinatie: organisatie van activiteiten

voor kinderen en adolescenten tijdens het schooljaar en tijdens de vakanties, animatie van een vrouwengroep, organisatie van een feest van de kunstenaars en van een multicultureel feest

### **De ontwikkeling van acties ten voordele van de huisvesting**

- Oprichting van een Cel huisvesting.
- Oprichting van een dienst Huisvesting en specifieke steun aan de thuislozen.
- Heronderzoek van de bestemming van de roerende en onroerende goederen en sanering van het gebouw.
- Creatie van transitwoningen:
  - Renovatie van een gebouw in transitappartementen tegen betaling van een bescheiden huur.
  - Beheer van gemeentewoningen als transitwoningen
  - Opbouw van een netwerk van transitwoningen in samenwerking met de grondregie van de stad en de 3 sociale huisvestingsmaatschappijen.
- Oprichting van een sociaal verhuurkantoor (SVK).
- Oprichting van een cel Huisvesting in samenwerking met de gemeente.
- Ontwikkeling van samenwerkingsnetwerken tussen de verschillende protagonisten op het gebied van sociale huisvesting (en aanverwanten): OVM (sociale huisvestingsmaatschappij), SVK, gemeente, OCMW.
- Bewoonbaarheid:
  - Samenwerkingen die betrekking hebben op de strijd tegen onbewoonbare woningen om de uitwijzingen zonder nieuwe huisvesting te vermijden
  - De logistieke ondersteuning ontwikkelen van een ambtenaar voor het opmaken van een plaatsbeschrijving vóór een verhuur, om de bewoonbaarheid van de woning, de veiligheid en de toereikende oppervlakte ervan te waarborgen.
- Overeenkomst met de gemeente en de sociale huisvestingsmaatschappijen om de uithuiszettingen wegens het niet betalen van de huur te beperken.
- Geïndividualiseerde en tijdelijke hulp bij wijze van tussenkomst in de huur, via de gemeentetaks op de kantoren.
- Opstarten van een pedagogisch project voor de huisvesting van jongeren.

### **De toegang tot energie en tot water**

- Oprichting van een cel "energie" voor de schulden voor water-elektriciteit-gas (toepassing van de wet van 2003)

## **Op het vlak van de gezondheidszorg**

- Verhoging van het aantal medische kaarten, hetzij
  - aan bepaalde personen
  - aan iedereen die dit nodig heeft.
  - aan de mensen die geen steun krijgen van het OCMW (diegenen die hun medische kosten niet kunnen betalen met name omdat hun kosten te hoog zijn of omdat ze schulden hebben)
- Groter gebruik van de medische kaart.
- Verhoging van het verbruik van geneesmiddelen.
- Uitbreiding van de dringende zorgen en de dringende farmaceutische hulp.
- Toevoeging aan de lijst die werd opgesteld door de 19 OCMW's voor de terugbetaling van de D-geneesmiddelen.
- Sensibilisatiebrief aan de huisartsen.
- Oprichting van een medische cel met in de toekomst de aanwerving van een arts.

## **Voor de bejaarden**

- Ondersteuning van de thuiszorgdienst waarvan het werk steeds zwaarder wordt door de lichamelijke en geestelijke gezondheidsproblemen en het sociale isolement.
- Ontwikkeling van de samenwerking met een vzw met het oog op het thuis houden van de bejaarden, met name de bedeling van maaltijden.
- Geriatriesch saneringsprogramma van de woningen, op initiatief van de OCMW's, een vzw en de Mission locale.
- Oprichting van 2 centra voor dagverzorging om te vermijden dat zorgbehoevende bejaarden te vroeg in een rusthuis worden opgenomen.
- Opening van een verblijfplaats voor patiënten na een hospitalisatie, voor herstel en een kort verblijf.
- Intensifiëring van de preventie tegen griep door vaccinatie.
- Een reflectie over het preventiebeleid op het vlak van de gezondheid.
- Werk in synergie met het PWA en de gemeentediensten.
- Ontwikkeling van de diensten en technieken met het oog op het thuis houden van de bejaarden en de gehandicapten: collectief verblijf van bejaarden, verblijfplaats voor

patiënten na een hospitalisatie, voor herstel en een kort verblijf, centra voor dagverzorging.

### **De toegang tot de werkgelegenheid**

- Verhoging van het aantal artikel 60- en 61-ers.
- Activeringen doorstromingsprogramma en Smet-banen, inschakelingsinterim.
- Ontwikkeling van sociaal-economische projecten en aanwerving van personen in bedrijven in de sociale economie.
- Dienst voor socio-professionele inschakeling: inschakelingstraject, prospectie van de sectoren voor de tewerkstelling van artikel 60§7, uitbreiding van de socio-professionele inschakelingsantenne.
- Invoering van een "inschakelingstraject" van de mensen die steun krijgen via overlegvergaderingen met de verschillende actoren om het integratieniveau te bepalen van elke begunstigde, de acties te bepalen die reeds werden afgesproken en met de persoon in kwestie overeen te komen om te bepalen in welke mate hij of zij bereid is een professioneel inschakelingsproces te doorlopen en om de situatie te evalueren.

### **De opleiding**

- Verhoging van het aantal mensen in opleiding.
- Initiatie in de informatica en opening naar de nieuwe technologieën.
- Inrichting van cursussen Frans, geschiedenis en aardrijkskunde.

### **Het opstellen van de armoederapporten**

#### **1. Gemeenterapporten**

- Enkele gemeenten hebben een gemeentelijk armoederapport opgesteld: Anderlecht, Sint-Pieters-Woluwe, Schaarbeek, Sint-Gillis.
- Betere verspreiding van een permanent armoederapport en de ontwikkeling van de maatschappelijke coördinatie:
  - Opvolging en nuttige voorstellen voor de maatschappelijke coördinatie
  - Indicatoren en analyse-instrumenten van de maatschappelijke problemen die permanent worden bijgewerkt en die geraadpleegd kunnen worden via internet.
- Aanwerving van bijkomende personen voor deze cel in een gemeente.

## **2. Samenwerking aan het Brussels rapport**

- Overdracht van de algemene beleidsnota aan het Observatorium.
- Overdracht van de cijfergegevens conform de ordonnantie.
- Deelname aan de verschillende werkgroepen die werden ingevoerd door het Observatorium en de Conferentie over de harmonisering van de gegevensverzameling.
- Ontwikkeling van het informatica- en statistisch instrument van het OCMW.

---

## **4. ONDERSTEUNING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE AAN DE OCMW'S**

---

### **4.1. BRONNEN**

- Nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004.
- Budget van de GGC

### **4.2. PRO MEMORIE**

- Goedkeuring van de overeenkomst van 2 april 1996 tussen IRIS en de OCMW's die het onthaal van de meest hulpbehoevenden binnen de openbare ziekenhuizen verbetert en organiseert.

### **4.3. PERIODE 1998-2004**

#### **Wat de maatschappelijke coördinatie betreft**

- De initiatieven genomen door de OCMW's inzake maatschappelijke coördinatie worden gefinancierd vanaf 1998 (artikel 62 van de organieke wet).
- Sinds 2000 heeft het Verenigd College beslist om de subsidie te verhogen van de OCMW's bij wijze van tussenkomst in de kosten die verband houden met de maatschappelijke coördinatie. Sinds 2004 wordt deze subsidie toegekend op basis van een project. Zo hebben de volgende OCMW's deze subsidie gekregen: Anderlecht, Sint-Agatha-Berchem, Brussel-stad, Evere, Vorst, Ganshoren, Elsene, Jette, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gilles, Sint-Joost-ten-Noode, Schaarbeek, Ukkel, Watermaal-Bosvoorde en Sint-Lambrechts-Woluwe.
- De budgettaire middelen werden verhoogd van 12.500 € in 1998 tot 505.000 € in 2004.

#### **Een samenwerkingsakkoord tussen GGC en de federale regering**

In het kader van het Lenteprogramma van de federale regering, opgesteld om de socio-professionele integratie te bevorderen van de mensen die steun krijgen van de OCMW's en gelijkgestelden, hebben de federale regering en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie een samenwerkingsakkoord afgesloten dat op 8 maart 2001 werd goedgekeurd door het Verenigd College.

De federale regering heeft 52 banen van culturele bemiddelaar gecreëerd waarvan 23 in de Brusselse OCMW's, verdeeld naar gelang van het gemiddelde aantal personen van vreemde

afkomst die ingeschreven zijn in het bevolkingsregister. De GGC verdeelt de interculturele bemiddelaars onder de OCMW's op basis van criteria die vastgelegd zijn in het protocolakkoord.

De bemiddelaars worden aangeworven in het kader van een startbaanovereenkomst. Het zijn de tussenpersonen tussen de bevolkingsgroepen van vreemde afkomst en de actoren van de sociaal-professionele inschakeling. 11 OCMW's zijn hierbij betrokken. Ze sluiten een overeenkomst af met de BGDA die de kandidaten voorstelt, de tewerkstellingen voorfinanciert en terugbetaald wordt door de federale regering.

### **Wat de opleiding betreft**

- Financiering van de opleidingsinspanningen van het personeel voor het onthaal van patiënten in de bicommunautaire algemene en psychiatrische ziekenhuizen (openbare en private sector).
- Het Verenigd College heeft het initiatief genomen om de Gewestelijke School voor Openbaar Bestuur (GSOB) voor de personeelsleden van de OCMW's te openen, met name op het gebied van de nieuwe boekhouding en het management. De budgettaire middelen zijn constant gebleven van 1998 tot 2004.
- Financiering van de opleidingen (georganiseerd door de privé-sector of de openbare sector) met betrekking tot de schuldbemiddeling, de supervisie van de sociale diensten van de OCMW's alsook de taalopleidingen voorzien in het kader van het "taalhoffelijkheidsakkoord" van de ambtenaren van de OCMW's. De budgettaire middelen gingen van 137.500 € in 1998 naar 30.000 € in 2004 (weinig gebruikte middelen, zie *Rapport 2000 over de staat van de armoede in het BHG*).

# HUISVESTING

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is bevoegd voor de huisvesting en de sociale huisvesting, de juridische bepalingen, de steun en de toegang tot de huisvesting, voor stedenbouw, ruimtelijke ordening en de organisatie van de stedelijke ruimte.

De Federale staat van zijn kant, is bevoegd voor bepaalde maatregelen, met name de wet op de huurcontracten, de vastlegging van de huurprijzen alsook voor verschillende aspecten van de onroerende fiscaliteit.

---

## 2. BRONNEN

---

- Website van het Brussels parlement. Goedgekeurde en afgekondigde ordonnanties.
- Pol Zimmer. La politique du logement de la RBC in *Echos du logement*
- Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. BROH, Directie planning. *Synthese van het vervolgrapport van het GEWOP van 28 mei 2004*
- BGHM. *Jaarverslag 2004*
- Tijdschrift van de BBRoW. "La politique du logement à Bruxelles: promesses, dépenses, réalisations" in *Art.23* nr. 15.
- *Nationaal actieplan voor sociale inclusie*. Opvolgfiches van het NAPincl 2003-2005 gerealiseerd door de BGHM
- Onderzoeksgroep rond armoede, sociale uitsluiting en de stad (OASes), Universiteit van Antwerpen.
- De Boyser, D'Olieslager et Vranken. *Voortgangsrapport 2001-2004. Tenuitvoerlegging van het algemeen armoederapport. Een studie uitgevoerd op verzoek van de POD Maatschappelijke integratie*. Onderzoeksgroep rond armoede, sociale uitsluiting en de stad (OASes), Universiteit van Antwerpen, juni 2005.
- Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel Hoofdstad, *8<sup>ste</sup> rapport over de staat van de armoede in het BHG*, 2002
- Informatie verzameld bij de administratie van de VGC
- *Huisvestingsmemento van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2005-2006*

---

## 3. VERZAMELDE INFORMATIE

---

### 3.1. PRO MEMORIE

- Vóór 1995 voerde het Brussels Gewest een systeem in dat het OCMW toelaat sociale woningen toe te wijzen, niet aan de hand van de lijst van de prioriteiten, maar conform een programma afgesproken met de BGHM of met het OCMW om in te spelen op noodsituaties. Dit programma neemt de vorm aan van een overeenkomst die goedgekeurd werd door het Brussels Gewest.

## 3.2. PERIODE 1998-2004

### 3.2.1. DE WETTELIJKE BEPALINGEN

Van 1998 tot 2004 werden 17 ontwerpen en voorstellen van ordonnantie ingediend inzake huisvesting. Sommige ervan werden ook daadwerkelijk uitgevaardigd, maar werden opgeheven door één van de twee ordonnanties houdende de Huisvestingscode.

#### Zijn van kracht

- De ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode (BS 9.09.2003).
- De ordonnantie van 1 april 2004 tot aanvulling van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode. (BS 29.04.2004). Deze ordonnantie regelt met name de werking en de opdrachten van de organen die bevoegd zijn inzake werkgelegenheid:
  - De Huisvestingsmaatschappij in het Brussels Gewest (BGHM)
  - De openbare vastgoedmaatschappijen (OVM of sociale huisvestingsmaatschappijen)
  - De Adviesraden van de huurders
  - Het Woningfonds van het Brussels Gewest
  - De Sociale verhuurkantoren of SVK
  - De Adviesraad voor Huisvesting
  - Instellingen voor sociaal krediet
  - De Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Gewest
  - Het Observatorium voor de huisvesting en
  - Het centraal huisvestingsloket
- Het besluit van de Regering van het Brussels Gewest van 4 september 2003 dat de elementaire eisen bepaalt inzake veiligheid, woonbaarheid en uitrusting van de woningen (BS 19/09/2003)
- Het besluit van de RBHG van 19 februari 2004 houdende de uitvoering van de Brusselse Huisvestingscode (BS 23.04.2004)

#### Werden opgeheven door één van de twee ordonnanties houdende de Huisvestingscode

- De ordonnantie van 15 juli 1993 met betrekking tot de kwaliteits- en veiligheidsnormen met betrekking tot de gemeubelde woningen wordt opgeheven door de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode.
- De ordonnantie van 16 juli 1998 houdende organisatie van een toelage voor de samenstelling van een huurwaarborg inzake huisvesting (BS 1.10.1998), **opgeheven** door de ordonnantie van 1 april 2004 tot aanvulling van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode. (BS 29.04.2004).



- De ordonnantie van 9 september 1993 houdende wijziging van de Huisvestingscode voor het Brussels Gewest en met betrekking tot de sociale huisvestingssector alsook de ordonnanties van 6 februari 1997, 20 mei 2000, 8 juni 2000<sup>1</sup> en 22 december 2000<sup>2</sup> tot wijziging ervan, **opgeheven** door de ordonnantie van 1 april 2004 tot aanvulling van de ordonnantie van 1 april 2004 tot aanvulling van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode. (BS 29.04.2004).
- De ordonnantie van 29 maart 2001 houdende oprichting van de adviesraad voor huisvesting van het Brussels Gewest (BS 30.05.2001) **opgeheven** door de ordonnantie van 1 april 2004 tot aanvulling van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode. (BS 29.04.2004).
- De ordonnantie van 12 februari 1998 houdende oprichting van sociale verhuurkantoren, gewijzigd door de ordonnantie van 21 december 2001, **opgeheven** door de ordonnantie van 1 april 2004 tot aanvulling van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode. (BS 29.04.2004).

### 3.2.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

#### **De huisvestingscode**

Naast een algemene coördinatie van de verschillende maatregelen heeft de Huisvestingscode met name kwaliteitsnormen van de woningen ingevoerd, het openbaar beheerrecht, het informatiecentrum voor de huisvesting en het gewestelijke observatorium voor de huisvesting. Er werd een inspectiedienst gecreëerd voor de controle van de kwaliteitsnormen.

#### **Een Gewestelijk huisvestingsplan**

Met het oog op de bouw van 5000 nieuwe woningen, werd een plan opgesteld waarbij de gemeenten zich engageren om hun vastgoedpatrimonium te mobiliseren, het Brussels Gewest voor de financiering, de OVM's voor het beheer van de geproduceerde sociale woningen en van andere openbare operatoren, bijvoorbeeld de OCMW's.

#### **De sociale huisvesting**

- De sociale huisvestingsschuld werd weggewerkt door het Brussels Gewest.
- Om de lasten op de sociale woningen te verlagen, werd een systeem ingevoerd om het laagst, democratisch en sociaalt mogelijke bedrag te bereiken. Deze doelstelling werd gerealiseerd door wijziging van de artikels 28 en 29 van het besluit van 1996, door deze gegevens in kaart te brengen in de analytische boekhouding van de sociale huisvestingsmaatschappijen, en door de collectieve aankopen en de diensten te groeperen.
- Een meervoudig inschrijvingsstelsel dat de gezinnen toelaat zich één enkele keer in te schrijven om zich kandidaat te stellen bij verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen, om zo de aanvraag te rationaliseren en zware en dure administratieve procedures te vermijden.
- Het actieprogramma van de BGHM steunt op 3 pijlers:

<sup>1</sup> Voor de instelling van een meervoudig inschrijvingsstelsel voor kandidaat-huurders in de sociale huisvesting.

<sup>2</sup> Voor de instelling van de adviesraden van de huurders binnen de Ovm's.

- ondersteuning en omkadering van het investeringsbeleid van de sector;
  - gewestelijke voogdijrol (diverse controlemodaliteiten die met name betrekking hebben op de toewijzingen) en
  - ontwikkeling van diverse maatregelen voor het maatschappelijk beleid en de participatie.
- Het maatschappelijk beleid van de BGHM dat onlangs geïnitieerd werd, steunt op 4 pijlers:
    - Het overleg tussen alle actoren uit de sector mogelijk maken om de behoeften van de huurders en van de kandidaat-huurders beter te kennen en de meest geschikte oplossingen te bieden
    - Financiële steun verzekeren voor het oprichten en contractualiseren van projecten om de sociale cohesie te verstevigen en voor het lokaal opbouwwerk (opleiding van de actoren op het terrein zoals conciërges en van de mensen die in contact staan met het publiek, begeleiding van de doorstromingsprogramma's,...)
    - Een rol van coördinator opnemen door een "sociaal" lastenboek samen te stellen of handvesten voor de OVM's over onthaal, sociale begeleiding, uithuiszettingen, beheer van de achterstallen,...
    - De continuïteit van de openbare dienst ten gunste van de burgers verzekeren door ervoor te zorgen dat de ondernomen acties niet vergeten worden en de voorlichting verbeteren: centralisatie van de gegevens van de sociale projecten en evaluatie in de bibliotheek van de BGHM.

#### Objectieven en middelen:

- Verbetering van de leefkwaliteit in de woningen, de leefbaarheid en de relaties tussen inwoners en eigenaars met name door de gemeenschappelijke actie: het zijn projecten voor sociale cohesie (19 op dit ogenblik).
  - Oplossen van de conflicten via bemiddeling.
  - De huurders helpen om hun persoonlijke problemen op te lossen, door de individuele actie via de oprichting van een Dienst voor de maatschappelijke omkadering van de sociale huurders, opgericht in 2001.
  - De huurders betrekken, naar hen luisteren en de dialoog tot stand brengen tussen de huurders en de OVM's. Zo werd een adviesraad opgericht van de huurders binnen de OVM's.
- De "adviesraden van huurders in de sociale huisvesting" werden ingevoerd in 2004. Deze raden hebben als opdracht adviezen uit te brengen op eigen initiatief of op verzoek.
  - Voortaan wordt een prioritaire toegang tot de sociale huisvesting voorbehouden aan de gezinnen die hun woning moeten verlaten wegens onbewoonbaarheid, veiligheid of uitrusting.
  - De sector van de sociale huisvesting is geëvolueerd naar:

- Een grotere professionalisering: vooruitziend beheer, technisch kadaster van het patrimonium, beheerscontracten, meervoudige inschrijvingen,...
- Meer transparantie in het financieel beheer en in de toewijzing van de woningen met name door het systeem van de sociaal afgevaardigden
- Inspanningen inzake renovatie
- Een gediversifieerd maatschappelijk beleid: solidariteitsuitkeringen, sociale terugbetalingen, sociale begeleiding, projecten voor sociale samenhang,...

### **Het stedelijk renovatiebeleid**

Het essentiële instrument van deze maatregel is het wijkcontract: In 2004 zijn er 36 contracten hoofdzakelijk verspreid over de gemeenten van het centrum en van de eerste kroon: Anderlecht (5), Brussel-stad (8), Vorst (1), Elsene (3), Koekelberg (1), Molenbeek (7), Sint-Gilles (3), Sint-Joost-ten-Noode (3) en Schaarbeek (5).

### **Het Woningfonds**

Dit Fonds, waarvan het beheer werd toegewezen aan de Gezinsbond, is met name belast met het toekennen van voorschotten op de huurwaarborg. Het heeft zijn diensten, zijn actievolume (in aantal leningen) en zijn publiek (uitgebreide toegangsvoorwaarden) gediversifieerd.

### **De Sociale verhuurkantoren**

Bestemd om de privé-markt te "socialiseren", is hun aantal toegenomen, alsook het aantal beheerde woningen.

### **De vzw's die aan inschakeling doen via de huisvesting.**

De subsidiëring van deze vzw's laat toe de actiemiddelen uit te breiden ten voordele van een kwetsbaar publiek. Hun aantal is gestegen.

### **Regionale participatieorganen**

- In de sociale woningen, de "Adviesraden van de huurders" (zie hoger).
- De "Brusselse adviesraad voor huisvesting" werd ingevoerd in 2002. Deze adviserende instantie is belast met het ondersteunen van de Regering en van de Gewestraad in hun normatieve activiteiten.

### **Het gewestelijk Observatorium voor de huisvesting**

Deze structuur werd opgericht door de Brusselse Huisvestingscode (artikel 120). De studiedienst van de BGHM kreeg het beheer toegewezen van de werkzaamheden van dit observatorium.

De opdrachten van het Observatorium zijn:

1. Verzamelen en verwerken van de statistische gegevens met betrekking tot de huisvesting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

2. Op eigen initiatief of op verzoek van de Regering of van de Minister die bevoegd is voor huisvesting, studies uitvoeren met betrekking tot de huisvesting;
3. Nadenken over de toekomst van de huisvesting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
4. Verzamelen en verwerken van de informatie die toelaat de wettelijke evoluties, de realisaties van de operatoren of de overheidsmaatregelen te bestuderen inzake woongelegenheden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
5. Alle andere opdrachten uitvoeren die aan het Observatorium toevertrouwd worden door de Regering.

Sinds 2004 bedraagt het jaarlijks budget 250.000 €.

Eerste publicaties: *Het observatorium van de huurprijzen 2004*

## Tabel van de verwezenlijkingen

Synthese van de gewestelijke verwezenlijkingen per jaar (1)	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Totaal
<b>Operators</b>																		
<b>1 Brusselse sociale huisvesting</b>																		
1.1 Gestarte nieuwbouw van woningen	69	237	228	204	344	99	485	34	130	121	18	14	10	59	0	12	73	<b>2137</b>
1.2 Gestarte saneringen ( >12.394 € of > 500.000 bef)	79	268	79	141	107	249	48	119	22	199	38	120	150	44	42	0	79	<b>1784</b>
<b>Jaarlijks totaal</b>	<b>148</b>	<b>505</b>	<b>307</b>	<b>345</b>	<b>451</b>	<b>348</b>	<b>533</b>	<b>153</b>	<b>152</b>	<b>320</b>	<b>56</b>	<b>134</b>	<b>160</b>	<b>103</b>	<b>42</b>	<b>12</b>	<b>152</b>	<b>3921</b>
<b>Percentage van het subtotaal van de operatoren</b>	<b>32%</b>	<b>54%</b>	<b>32%</b>	<b>46%</b>	<b>47%</b>	<b>35%</b>	<b>48%</b>	<b>24%</b>	<b>23%</b>	<b>26%</b>	<b>5%</b>	<b>11%</b>	<b>9%</b>	<b>6%</b>	<b>2%</b>	<b>1%</b>	<b>7%</b>	<b>18,98%</b>
<b>2 Woningfonds</b>																		
2.1 Toegekende leningen	181	243	241	232	251	401	317	245	252	291	321	407	441	562	602	596	554	<b>6137</b>
2.2 Bijkomende huisvestingseenheden voor de huurhulp	0	13	15	27	69	28	9	2	1	98	84	51	54	26	44	50	50	<b>621</b>
2.3 Jongerenleningen														51	53	53	43	<b>200</b>
2.4 Toegekende huurwaarborgen											118	193	398	601	650	623	512	<b>3095</b>
<b>Jaarlijks totaal</b>	<b>181</b>	<b>256</b>	<b>256</b>	<b>259</b>	<b>320</b>	<b>429</b>	<b>326</b>	<b>247</b>	<b>253</b>	<b>389</b>	<b>523</b>	<b>651</b>	<b>893</b>	<b>1240</b>	<b>1349</b>	<b>1322</b>	<b>1159</b>	<b>10053</b>
<b>Percentage van het subtotaal van de operatoren</b>	<b>39%</b>	<b>27%</b>	<b>27%</b>	<b>34%</b>	<b>33%</b>	<b>43%</b>	<b>29%</b>	<b>39%</b>	<b>39%</b>	<b>32%</b>	<b>42%</b>	<b>53%</b>	<b>53%</b>	<b>67%</b>	<b>65%</b>	<b>70%</b>	<b>57%</b>	<b>48,65%</b>
<b>3 GOMB</b>																		
ondertekende verkoopakten	0	0	8	13	20	45	88	63	97	83	227	221	298	263	262	259	343	<b>2290</b>
<b>Percentage van het subtotaal van de operatoren</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>1%</b>	<b>2%</b>	<b>2%</b>	<b>5%</b>	<b>8%</b>	<b>10%</b>	<b>15%</b>	<b>7%</b>	<b>19%</b>	<b>18%</b>	<b>18%</b>	<b>14%</b>	<b>13%</b>	<b>14%</b>	<b>17%</b>	<b>11,08%</b>
<b>4 Stadsvernieuwing: gestarte renovaties of nieuwbouw</b>																		
4.1 Stadsvernieuwing																		
4.1.1 Woonkernvernieuwing	28	111	98	96	151	70	55	24	44	27	0	0	0	0	0	0	0	<b>704</b>
4.1.2 Renovatie van alleenstaande gebouwen	107	61	297	45	24	108	71	30	53	76	106	71	60	151	139	53	48	<b>1500</b>
4.2 Wijkcontracten	0	0	0	0	0	0	40	111	5	135	6	0	186	0	118	92	57	<b>750</b>

4.3 Aankoop van leegstaande gebouwen	0	0	41	33	34	19	30	15	14	17	0	0	0	0	0	0	0	203
<b>Jaarlijks totaal (zonder 4.3)</b>	<b>135</b>	<b>172</b>	<b>395</b>	<b>141</b>	<b>175</b>	<b>178</b>	<b>166</b>	<b>165</b>	<b>102</b>	<b>238</b>	<b>112</b>	<b>71</b>	<b>246</b>	<b>151</b>	<b>257</b>	<b>145</b>	<b>105</b>	<b>2954</b>
<b>Percentage van het subtotaal van de operatoren</b>	<b>29%</b>	<b>18%</b>	<b>41%</b>	<b>19%</b>	<b>18%</b>	<b>18%</b>	<b>15%</b>	<b>26%</b>	<b>16%</b>	<b>20%</b>	<b>9%</b>	<b>6%</b>	<b>15%</b>	<b>8%</b>	<b>12%</b>	<b>8%</b>	<b>5%</b>	<b>14,30%</b>
<b>5 Sociale verhuurkantoren: verhuurde woningen</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>52</b>	<b>107</b>	<b>262</b>	<b>157</b>	<b>93</b>	<b>84</b>	<b>178</b>	<b>154</b>	<b>280</b>	<b>1367</b>
<b>Percentage van het subtotaal van de operatoren</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>8%</b>	<b>9%</b>	<b>22%</b>	<b>13%</b>	<b>6%</b>	<b>5%</b>	<b>9%</b>	<b>8%</b>	<b>14%</b>	<b>6,62%</b>
<b>6 Fesocolab: gestarte nieuwbouw</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>78</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>78</b>
<b>Percentage van het subtotaal van de operatoren</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>6%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0,38%</b>
<b>Subtotaal operatoren</b>	<b>464</b>	<b>933</b>	<b>966</b>	<b>758</b>	<b>966</b>	<b>1000</b>	<b>1113</b>	<b>628</b>	<b>656</b>	<b>1215</b>	<b>1180</b>	<b>1234</b>	<b>1690</b>	<b>1841</b>	<b>2088</b>	<b>1892</b>	<b>2039</b>	<b>20663</b>
<b>% van het totaal van de geregistreerde gewestelijke interventies</b>	<b>4%</b>	<b>8%</b>	<b>11%</b>	<b>15%</b>	<b>22%</b>	<b>25%</b>	<b>28%</b>	<b>17%</b>	<b>20%</b>	<b>35%</b>	<b>42%</b>	<b>36%</b>	<b>51%</b>	<b>47%</b>	<b>47%</b>	<b>47%</b>	<b>50%</b>	<b>24,30%</b>
<b>Premies</b>																		
<b>7 Toegekende gewestelijke premies</b>																		
7.1 VIHT's	288	233	300	346	295	403	421	574	458	476	406	547	385	439	594	736	801	7702
met name: - onaangepaste woningen	193	173	203	200	173	195	201	268	173	162	179	155	92	111	157	188	180	3003
- inadequate woningen																	24	24
- ongezonde woningen	95	60	97	146	122	208	220	306	285	314	227	392	293	328	437	548	597	4675
<b>Percentage van de VIHT's op het jaarlijks premietotaal</b>	<b>3%</b>	<b>2%</b>	<b>4%</b>	<b>8%</b>	<b>9%</b>	<b>13%</b>	<b>15%</b>	<b>19%</b>	<b>17%</b>	<b>21%</b>	<b>24%</b>	<b>25%</b>	<b>19%</b>	<b>17%</b>	<b>26%</b>	<b>35%</b>	<b>39%</b>	<b>11,97%</b>
7.2 Aankooppremies	1645	1169	1377	315	111	217	164	241	149	254	139	233	215	39	39	0	0	6307
7.3 Renovatiepremies	2817	3626	3656	2570	2249	1898	1693	1658	1584	1201	851	1124	776	1013	1108	983	823	29630
7.4 Comfortpremies	4096	2531	325	30	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6999
7.5 Premies "Reinigen van de gevels"	1959	2406	1693	792	540	358	427	385	386	329	265	302	266	548	567	393	429	12045
7.6 Premies "Heraanleg van de voetpaden"	592	716	482	183	243	185	198	202	121	0	0	0	0	0	0	0	0	2922
<b>Premietotaal zonder VIHT's</b>	<b>11109</b>	<b>10448</b>	<b>7533</b>	<b>3890</b>	<b>3156</b>	<b>2662</b>	<b>2482</b>	<b>2486</b>	<b>2240</b>	<b>1784</b>	<b>1255</b>	<b>1659</b>	<b>1257</b>	<b>1600</b>	<b>1714</b>	<b>1376</b>	<b>1252</b>	<b>56651</b>

<b>Totaalaantal jaarlijkse premies</b>	<b>11397</b>	<b>10681</b>	<b>7833</b>	<b>4236</b>	<b>3451</b>	<b>3065</b>	<b>2903</b>	<b>3060</b>	<b>2698</b>	<b>2260</b>	<b>1661</b>	<b>2206</b>	<b>1642</b>	<b>2039</b>	<b>2308</b>	<b>2112</b>	<b>2053</b>	<b>64353</b>
<b>% van het totaal van de geregistreerde interventies</b>	<b>96%</b>	<b>92%</b>	<b>89%</b>	<b>85%</b>	<b>78%</b>	<b>75%</b>	<b>72%</b>	<b>83%</b>	<b>80%</b>	<b>65%</b>	<b>58%</b>	<b>64%</b>	<b>49%</b>	<b>53%</b>	<b>53%</b>	<b>53%</b>	<b>50%</b>	<b>75,70%</b>
<b>Totaal van de geregistreerde interventies per jaar</b>	<b>11861</b>	<b>11614</b>	<b>8799</b>	<b>4994</b>	<b>4417</b>	<b>4065</b>	<b>4016</b>	<b>3688</b>	<b>3354</b>	<b>3475</b>	<b>2841</b>	<b>3440</b>	<b>3332</b>	<b>3880</b>	<b>4396</b>	<b>4004</b>	<b>4092</b>	<b>85016</b>

Voor GOMB hebben we hier als indicator het aantal ondertekende verkoopcompromissen genomen

(1) Pol Zimmer: travaux de l'Observatoire régional de l'habitat.

# GEZONDHEIDSZORG

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

De Gemeenschappelijke en Franse Gemeenschapscommissies zijn uitsluitend bevoegd voor de diensten en de wetgeving met betrekking tot de gezondheidsdiensten, respectievelijk voor de tweetalige diensten en de Franstalige diensten van het Brussels Gewest.

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse diensten in het Brussels Gewest. Er wordt echter een reeks initiatieven genomen door de VGC inzake gezondheid om de actie te versterken van de diensten die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap.

De Federale staat is bevoegd in deze aangelegenheden met name wat de maatschappelijke veiligheid en de terugbetaling van de prestaties voor gezondheidszorg betreft, alsook de opname in de rust- en verzorgingstehuizen, de initiatieven voor beschut wonen, de diensten voor palliatieve zorgen, de dagcentra, de psychiatrische verzorgingstehuizen,...

---

## 2. BRONNEN

---

- Website van het Brussels Parlement
- Website van het Belgisch Staatsblad
- Onderzoek van de nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- CDCS-CMDC, *La Commission communautaire commune au service de tous les Bruxellois. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ten dienste van alle Brusselaars*, 2001
- Onderzoek van de budgetten van de GGC (initieel) van 1998 tot 2004.
- Website van het Franstalig Brussels Parlement en de administratie van de COCOF
- COCOF, *La politique de santé de la COCOF de la RBC*, 1998
- Informatie verzameld bij de administratie van de VGC
- Nationale Actieplannen voor Sociale Inclusie (NAP) 2001-2003, 2003-2005
- De Boyser, D'Olieslager et Vranken. *Voortgangsrapport 2001-2004. Tenuitvoerlegging van het algemeen armoederapport. Een studie uitgevoerd op verzoek van de POD Maatschappelijke integratie. Onderzoeksgroep rond armoede, sociale uitsluiting en de stad (OASes)*, Universiteit van Antwerpen, juni 2005.

---

## 3. GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 3.1. PRO MEMORIE

#### 3.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Ordonnantie van 17 juli 1997 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de diensten voor geestelijke gezondheid (BS 22.10.1997)



### 3.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Er zijn 5 erkende diensten voor geestelijke gezondheid.
- Er zijn 4 diensten voor thuiszorg.
- Er zijn 3 initiatieven van beschut wonen.
- Er zijn 3 psychiatrische verzorgingstehuizen.
- Rust- en verzorgingstehuizen voor bejaarden.
- Zie ook de informatie in de OCMW-fiche en ondersteuning van de GGC aan de OCMW's.

## 3.2. PERIODE 1998-2004

### 3.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Besluit van het Verenigd College van 7 mei 1998 met betrekking tot de procedures en de normen voor de erkenning, de subsidiëring en de conventies met betrekking van de diensten voor geestelijke gezondheid (BS 28/07/1998).
- Besluit van het Verenigd College van 22 april 1999 dat de gegevens vastlegt die geregistreerd moeten worden door de diensten voor geestelijke gezondheid, en houdende wijziging van het besluit van het Verenigd College van 7 mei 1998 met betrekking tot de procedures en de normen voor de erkenning, de subsidiëring en de conventies met betrekking van de diensten voor geestelijke gezondheid (BS 10/09/1999).

### 3.2.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

#### **Brussel Gezond Stadsgewest**

- Sinds 2003 ontwikkelt het project Brussel Gezond Stadsgewest gezonde levensomstandigheden die ervoor zorgen dat de Brusselse bevolking in goede gezondheid blijft en dat de toegang tot de gezondheidszorg in de steden bevorderd wordt. De doelstellingen zijn het wegwerken van de ongelijkheid op het gebied van gezondheid, het voeren van acties voor maatschappelijke ontwikkeling, het bevorderen van de intersectorale samenwerking en met name het beperken van de milieurisico's, het stimuleren van de gemeenschapsparticipatie van de begunstigden en het bevorderen van de promotionele benadering van de gezondheid.

#### **Bejaarden**

- Sinds 1998 ondersteunt het Verenigd College actief de ontwikkeling van nieuwe initiatieven in de sector van de bejaardenhulp en dit in het kader van het protocol van 9 juni 1997 dat werd afgesloten tussen de federale regering en de gemeenschappen of de gemeenschapscommissies met betrekking tot het gezondheidsbeleid dat moet worden gevoerd ten aanzien van de bejaarden. Eén van de doelstellingen is deze mensen zo lang mogelijk thuis te houden, en dit door initiatieven te ontwikkelen op

het vlak van de zorgen, ondermeer de centra voor dagverzorging. Er zijn 4 centra voor dagverzorging.

- De GGC komt enkel tussen in de werkingskosten. Deze tussenkomst is vastgelegd op € 17.352 voor een startend initiatief, op € 25.000 na het eerste jaar. Op dit moment worden 7 centra gesubsidieerd, drie private diensten (vzw Senior Service, vzw Huize Sint Monika, Vzw "Le Bon Jour d'Ignace") en vier openbare diensten (de OCMW's van Sint-Pieters-Woluwe, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Lambrechts-Woluwe en Watermaal-Bosvoorde). In de begroting zijn de middelen opgetrokken van € 25.000 in 1998 tot € 175.000 in 2006.
- Zie ook fiche "Toegang tot de rechten en de diensten"

### **Opsporingsprogramma's**

- Door het samenwerkingsprotocol tussen de Federale staat en de Gemeenschappen van 25 november 2000, werken de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissies, de Franse en Vlaamse Gemeenschappen samen aan het opsporingprogramma van borstkanker door mammografie van alle vrouwen van 50 tot 69 jaar in het Brussels Gewest. Het programma werd in juni 2002 opgestart in het Brussels Gewest. Het referentiecentrum Brumammo, dat op 7 maart 2002 werd opgericht middels besluit van het Verenigd College, is belast met het operationeel maken van het Brussels programma (uitnodiging van de vrouwen sinds februari 2003, organisatie van de tweede aflezingen en van de opvolging van de opsporing, opvolging van de kwaliteitscontrole, enz.). Het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn is belast met de evaluatie van het programma.
- In 2003 werd een systematisch opsporingsprogramma van hemoglobinoopathieën bij zuigelingen gefinancierd in de Brusselse kraamklinieken. Het is een overdraagbare genetische ziekte die in het bijzonder de kinderen treft van Afrikaanse of mediterrane oorsprong, waaronder de kinderen die illegaal in het land verblijven. Dit programma zal daarna overgenomen worden door het federale niveau.
- Wat de tuberculose betreft, werd sinds 2003 een programma ter verbetering van de opsporing van de risicogroepen gefinancierd door de GGC. Het omvat ook het bijhouden van een register, de ontwikkeling van de samenwerkingsbanden met de actoren op het terrein met het oog op de vroegtijdige detectie van de ziekte, de intensifiëring van de opvolging van de risicopatiënten, de sensibilisatie van de maatschappelijk werkers en de opleiding van het personeel van de opvangcentra.

### **Andere initiatieven**

- Vanaf 2003 subsidiëring van het "Steunpunt Mensen zonder papieren" dat als opdracht heeft een gewaarborgd recht op gezondheidszorg te verdedigen voor mensen zonder wettelijke woonplaats, zodat ze daadwerkelijk toegang krijgen tot kwaliteitsgeneeskunde en ze opgevangen en doorverwezen kunnen worden zoals het hoort.

### **Studiedag**

- In 2000 werd er een studiedag georganiseerd door het Project Gezondheid & Cultuur Vierde wereld in samenwerking met het Gezondheidsobservatorium met als thema:

"Om een einde te maken om de sociale ongelijkheid op gezondheidsvlak". Het was de bedoeling de kennis van de armen en van de professionals over het wegwerken van de sociale ongelijkheid op gezondheidsvlak samen te brengen. Het verslag van het colloquium werd gepubliceerd.

### **Onderzoeken en publicaties van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn**

- Een haalbaarheidsstudie werd gefinancierd in 2000 (onderzoekactie) met betrekking tot het verzamelen van gezondheidsgegevens door de huisartsen in het Brussels Gewest. De doelstelling is het analyseren van de mobilisatieprocessen van de huisartsen in verband met het verzamelen van gegevens en de evaluatie van hun behoeften op het vlak van opleiding, ondersteuning en opvolging om ervoor te zorgen dat permanent geldige en pertinente gegevens worden verzameld.
- In 2000 werd een onderzoek gefinancierd om de evolutie vast te stellen van de vaccinatiegraad van de jonge kinderen (18-24 maanden) in het Brussels Gewest voor de vaccins die opgenomen zijn in de officiële vaccinatiekalenders.
- Er werd in 2001 een enquête georganiseerd door de BWR (Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad) in samenwerking met het Observatorium voor Gezondheid over de rol van de Brusselse OCMW's in de gezondheidszorg van hun gebruikers. Er werd een rondetafelgesprek georganiseerd in het Brussels Parlement over deze enquête. De enquête en het rondetafelgesprek gaven aanleiding tot een publicatie.
- Er werd in 2002-2003 een studie gefinancierd over de gezondheidstoestand van de jongeren in het Franstalig en het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.
- In 2003 werd een onderzoekactie gefinancierd en gerealiseerd over een intersectoraliteitpraktijk die ingevoerd is door geestelijke gezondheidswerkers en werknemers van de sectoren opvangtehuizen en nooddiensten voor thuislozen in de ondersteuningscel "Geestelijke gezondheid-sociale uitsluiting" (SMES). Het objectief is de uitwisselingen te bevorderen van werkpraktijken en de mobiliteit tussen de professionele grondgebieden, de ontmoetingsplaatsen dynamiseren tussen de interventiesectoren, een betere kennis van de realiteiten van de doelgroepen stimuleren.
- In 2003-2004 werd een studie gefinancierd over het gebruik van de gezondheidsenquête voor de monitoring van de maatschappelijke gezondheidsongelijkheden in Brussel. Het eerste gedeelte stelde als doelstelling voorop de grenzen te definiëren en methodologische instrumenten voor te stellen voor de exploitatie van de nationale gezondheidsenquête opdat het een pertinent instrument wordt om de gezondheidsproblemen in Brussel in de tijd op te volgen. Het objectief van de tweede fase is een beeld te krijgen van de subjectieve gezondheidstoestand van de Brusselaars in de context van de maatschappelijke kenmerken van hun wijk, van hun fysieke omgeving, van het aanbod aan overheidsdiensten en maatschappelijke en sanitaire diensten van deze wijken. Het gaat erom de haalbaarheid na te gaan van het gebruik van de statistische sectoren in de Gezondheidsenquête, in het kader van een typologie van de wijken vastgelegd op basis van de Sociaal-Economische Enquête, in overleg met de andere werkzaamheden die ondersteund worden door het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

## **Andere publicaties van het Observatorium in verband met gezondheid**

- *Gezondheidsindicatoren in het BHG 2001.*
- *Gezondheidsindicatoren in het BHG 2004.*
- *Dossier 2002/2: Tuberculose in het BHG, situatie 2000.*
- *Dossier 2003/4: Zelfmoord in het BHG, situatie 1998-2000.*

## **Bijkomende budgettaire middelen**

- Het budget van de diensten voor geestelijke gezondheid (publiek en privaat) evolueerde van 1.662.500 € in 1998 naar 1.830.000 € in 2004. Let op: de initiële begroting voor de diensten voor geestelijke gezondheidszorg houdt geen rekening met de verdeling van de middelen voor het akkoord met de non-profit sector.
- Het budget voor de Thuiszorgcentra (publiek en privaat) is in 2004 vastgelegd op 104.000 €.
- Het budget voor de vaccinatie ging van 75.000 € in 1998 naar 335.000 € in 2004.
- Het budget voor de preventie ging van 225.000 € in 1998 naar 210.000 € in 2004.
- Een budgetartikel voor de opsporing bestaat sinds 2000 en ging in 2004 van 87.500 naar 201.000 €.

---

## **4. FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

---

### **4.1. PRO MEMORIE**

#### **4.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN**

De COCOF erkent en subsidieert verschillende ambulante diensten middels:

- Decreet van 27 april 1995 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de diensten voor geestelijke gezondheid en besluiten van het College van de COCOF van 18 juli 1996 en van 24 april 1997. Er zijn er 21.
- Decreet van 27 april 1995 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de diensten die actief zijn inzake verslaving en besluiten van 18 juli 1996 en van 6 november 1997. Er zijn er 21.
- Besluit van het College van de COCOF van 18 juli 1996 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de verenigingen die actief zijn op het vlak van palliatieve en continue verzorging. Er zijn er 5.
- Centra voor dagverzorging, als overbrugging tussen de privé-woning en het rusthuis, die alle bejaarden opvangen die autonomie verliezen en die psychologische, paramedische of maatschappelijke verzorging nodig hebben. Ze vangen ten hoogste twintig personen per dag op en zijn vijf dagen per week open.

#### 4.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

##### **De ambulante diensten**

- 21 diensten voor geestelijke gezondheid
- 21 diensten die actief zijn in het domein van de verslavingen
- 5 verenigingen actief inzake palliatieve en continue zorgen.
- 22 verenigingen voor geïntegreerde gezondheid of medische huizen
- 6 coördinatiecentra inzake thuiszorg en -dienstverlening
- 2 centra voor dagverzorging.
- 2 verenigingen gespecialiseerd in psychologische hulp per telefoon, die 24 uur op 24 anoniem luisteren naar mensen
- 3 plaatsen voor psychosociale begeleiding van het jonge kind

##### **De opvangcentra**

- 4 initiatieven van beschut wonen voor psychiatrische patiënten
- rust- en verzorgingstehuizen
- 2 psychiatrische ziekenhuizen (volwassenen-kinderen) en 1 revalidatie- en readaptatieziekenhuis voor getraumatiseerde personen.

#### **4.2. PERIODE 1998-2004**

**Opmerking:** Er werd ons geen informatie meegedeeld door de Gezondheidsdienst.

- Financiering van de Ondersteuningscel "Geestelijke gezondheid-sociale uitsluiting" (SMES) ontstaan uit een lange samenwerking tussen de actoren van de geestelijke gezondheid en de sociale sector die hun praktijken op elkaar willen afstemmen ondanks de structurele en culturele obstakels tussen de sectoren. De ondersteuningscel beoogt een nieuwe manier van verzorging op het kruispunt van de sector van de geestelijke gezondheid en van de sociale uitsluiting. Het is de bedoeling nieuwe beroepspraktijken uit te werken en een dialoog tot stand te brengen op het veld om de behoeften van het doelpubliek beter te leren kennen. Om het project te realiseren, werd een mobiel team samengesteld, bestaande uit een psychiater, een psycholoog en een maatschappelijk werker.
- Naar aanleiding van een onderzoek naar de praktijken in netwerk, financiering van 10 partnernetwerken tussen ambulante en ziekenhuisgeneeskunde, tussen huisartsen en specialisten, tussen het curatieve en het preventieve, tussen het sociale en gezondheid.
- Sinds 2003 participatie aan het project Brussel Gezond Stadsgewest (zie hoger).
- Publicaties: met name *L'accès aux soins de santé: un droit pour tous*, *Santé et environnement*, *Santé et logement*, *Agir en promotion de la santé*, *Facettes de la santé mentale*, ...

### 5.1. PRO MEMORIE

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse diensten in het Brussels Gewest. Zo werd een dienst voor geestelijke gezondheid erkend door de Vlaamse Gemeenschap. Deze bestaat uit meerdere antennes.

Op het vlak van gezondheid oefent de VGC zijn recht uit op eigen initiatief.

#### 5.1.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Verordening nr. 94/07 van erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor initiatieven in de gezondheidszorg.
- Collegebesluit nr. 95/026 van 19 januari 1995 houdende de uitvoering van de verordening nr. 94/07 van erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor initiatieven in de gezondheidszorg.

### 5.2. PERIODE 1998-2004

#### Brussel Gezond Stadsgewest

Sinds 2003 participatie aan het project Brussel Gezond Stadsgewest (zie hoger).

Subsidies vzw Brussel Gezond Stadsgewest : Overeenkomst met diverse overheden om Brussel Gezond Stadsgewest te subsidiëren.

- nominatim 28/01/'02
- nominatim 9/07/'02
- nominatim 13/01/'03
- nominatim 23/09/'03
- nominatim 26/04/'04

#### Bejaarden en hulpbehoevenden

Deze rubriek werd ruim opgevat aangezien de doelstelling van alle gesubsidieerde gezondheidsinitiatieven (organisatie/projecten) max. toegankelijkheid nastreeft voor iedereen en zeker voor de meest kwetsbaren.

- Houdende de subsidiëring voor thuisgezondheidszorg
  - collegebesluit nr. 98/201 van 25/06/'98
  - collegebesluit nr. 98/419 van 18/12/'98
  - collegebesluit nr. 99/023 van 22/01/'99
  - collegebesluit nr. 99/503 van 16/12/'99
  - collegebesluit nr. 00/138 van 18/05/'00
  - collegebesluit nr. 00/265 van 19/07/'00
  - collegebesluit nr. 00/494 van 21/12/'00

- collegebesluit nr. 01/530 van 20/12/'01
- collegebesluit nr. 02/553 van 19/12/'02
- collegebesluit nr. 03/580 van 18/12/'03
- collegebesluit nr. 04/597 van 23/12/'04
- collegebesluit nr. 05/236 van 19/05/'05

➤ Subsidies coördinatie gezondheidszorg

- collegebesluit nr. 01/185 van 17/05/'01
- collegebesluit nr. 02/163 van 25/04/'02
- collegebesluit nr. 03/24 van 23/01/'03
- collegebesluit nr. 03/177 van 24/04/'03
- collegebesluit nr. 04/93 van 19/02/'04
- collegebesluit nr. 04/221 van 22/04/'04
- collegebesluit nr. 05/74 van 23/02/'05
- collegebesluit nr. 05/195 van 21/04/'05

➤ Houdende de subsidiëring van initiatieven die bijdragen tot de realisatie van het minderhedenbeleid in Brussel – speciale doelgroepen:

- collegebesluit nr. 05/73 van 23 februari 200

➤ Houdende het afsluiten van een overeenkomst met de vzw Steunpunt Mensen Zonder Papieren (zie fiche gezondheid)

- collegebesluit nr. 98/067bis van 19/02/'98
- collegebesluit nr. 98/243 van 17/07/'98
- collegebesluit nr. 98/419 van 18/12/'98

### **Initiatieven in de gezondheidszorg, gezondheidsbevordering en preventie**

➤ Houdende de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor initiatieven in de gezondheidszorg

Verordening nr. 94/07 van erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor initiatieven in de gezondheidszorg

Collegebesluit nr. 95/026 van 19 januari 1995 houdende de uitvoering van de verordening nr. 94/07 van erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor initiatieven in de gezondheidszorg

➤ Houdende de subsidiëring van gezondheidsbevordering en preventie

Verordening nr. 01/03 houdende de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van initiatieven voor gezondheidsbevordering en preventie

Collegebesluit nr. 01/532 van 20 december 2001 houdende goedkeuring van de uitvoeringsmodaliteiten van de verordening nr. 01/03 van erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor initiatieven in de gezondheidsbevordering en preventie

- collegebesluit nr. 01/240 van 14/06/'01
- collegebesluit nr. 02/478 van 21/11/'02
- collegebesluit nr. 03/282 van 3/07/'03
- collegebesluit nr. 03/446 van 23/10/'03
- collegebesluit nr. 05/194 van 21/04/'05

- collegebesluit nr. 05/292 van 16/06/'05
- collegebesluit nr. 05/416 van 22/09/'05

Houdende de subsidiëring van initiatieven voor gezondheidsvoorlichting en –opvoeding (sedert 20 december 2001: subsidiëring van initiatieven voor gezondheidsbevordering en preventie)

- collegebesluit nr. 98/098 van 19/03/'98
- collegebesluit nr. 98/131 van 7/05/'98
- collegebesluit nr. 98/295 van 25/09/'98
- collegebesluit nr. 98/371 van 20/11/'98
- collegebesluit nr. 98/418 van 18/12/'98
- collegebesluit nr. 99/096 van 26/03/'99
- collegebesluit nr. 99/413 van 30/04/'99
- collegebesluit nr. 99/428 van 25/11/'99
- collegebesluit nr. 99/143 van 30/04/'99
- collegebesluit nr. 00/137 van 18/05/'00
- collegebesluit nr. 00/187 van 22/06/'00
- collegebesluit nr. 00/492 van 21/12/'00
- collegebesluit nr. 01/44 van 27/04/'01
- collegebesluit nr. 01/342 van 2/10/'01
- collegebesluit nr. 01/472 van 29/11/'01
- collegebesluit nr. 02/65 van 28/02/'02
- collegebesluit nr. 02/165 van 25/04/'02
- collegebesluit nr. 02/478 van 21/11/'02
- collegebesluit nr. 02/552 van 19/12/'02
- collegebesluit nr. 03/176 van 24/04/'03
- collegebesluit nr. 03/346 van 17/07/'03
- collegebesluit nr. 03/446 van 23/10/'03
- collegebesluit nr. 03/581 van 18/12/'03
- collegebesluit nr. 04/223 van 22/04/'04
- collegebesluit nr. 04/596 van 23/12/'04
- collegebesluit nr. 05/129 van 17/03/'05
- collegebesluit nr. 05/194 van 21/04/'05

➤ Houdende de subsidiëring van (nieuwe) projecten en initiatieven in de gezondheidszorg

- collegelidbesluit nr. 98/004 van 15/01/'98
- collegelidbesluit nr. 98/009 van 12/02/'98
- collegelidbesluit nr. 98/014 van 12/03/'98
- collegelidbesluit nr. 98/029 van 9/07/'98
- collegelidbesluit nr. 98/033 van 18/09/'98
- collegelidbesluit nr. 98/035 van 13/11/'98
- collegelidbesluit nr. 98/038 van 11/12/'98
- collegelidbesluit nr. 99/002 van 15/01/'99
- collegelidbesluit nr. 99/004 van 19/03/'99
- collegelidbesluit nr. 99/013 van 21/05/'99
- collegebesluit nr. 99/504 van 16/12/'99
- collegebesluit nr. 00/011 van 25/02/'00
- collegebesluit nr. 00/074 van 30/03/'00



- collegebesluit nr. 00/075 van 30/03/'00
- collegebesluit nr. 00/102 van 27/04/'00
- collegebesluit nr. 00/188 van 22/06/'00
- collegebesluit nr. 00/264 van 20/07/'00
- collegebesluit nr. 00/325 van 14/09/'00
- collegebesluit nr. 00/415 van 23/11/'00
- collegebesluit nr. 00/493 van 21/12/'00
- collegebesluit nr. 01/118 van 23/03/'01
- collegebesluit nr. 01/229 van 17/06/'01
- collegebesluit nr. 01/341 van 2/10/'01
- collegebesluit nr. 01/431 van 27/10/'01
- collegebesluit nr. 01/473 van 29/11/'01
- collegebesluit nr. 01/533 van 20/12/'01
- collegebesluit nr. 02/27 van 27/01/'02
- collegebesluit nr. 02/164 van 25/04/'02
- collegebesluit nr. 02/253 van 20/06/'02
- collegebesluit nr. 02/425 van 24/10/'02
- collegebesluit nr. 02/540 van 19/12/'02
- collegebesluit nr. 03/237 van 22/05/'03
- collegebesluit nr. 03/279 van 3/07/'03
- collegebesluit nr. 03/347 van 17/07/'03
- collegebesluit nr. 03/582 van 18/12/'03
- collegebesluit nr. 04/94 van 19/02/'04
- collegebesluit nr. 04/224 van 22/04/'04
- collegebesluit nr. 04/229 van 22/04/'04
- collegebesluit nr. 04/598 van 23/12/'04
- collegebesluit nr. 05/75 van 23/02/'05
- collegebesluit nr. 05/234 van 19/05/'05
- collegebesluit nr. 05/291 van 16/06/'05
- collegebesluit nr. 05/374 van 14/07/'05
- collegebesluit nr. 05/419 van 22/09/'05

### **Subsidiëring van centra voor Geestelijke Gezondheidszorg**

- collegebesluit nr. 98/294 van 25/09/'98
- collegebesluit nr. 99/224 van 4/06/'99
- collegebesluit nr. 00/185 van 22/06/'00
- collegebesluit nr. 00/416 van 23/11/'00
- collegebesluit nr. 01/240 van 14/06/'01
- collegebesluit nr. 02/554 van 19/12/'02
- collegebesluit nr. 03/447 van 23/10/'03
- collegebesluit nr. 04/222 van 22/04/'04
- collegebesluit nr. 05/237 van 19/05/'05

### **Toelagen**

#### ➤ Toelagen aan vzw Brusselse Huisartsen

- collegebesluit nr. 99/225 van 4/06/'99
- nominatim 20/01/'00

- nominatim 18/01/'01
- nominatim 22/05/'01
- nominatim 5/11/'01
- nominatim 28/01/'02
- nominatim 16/12/'02
- nomintim 13/01/'03
- nominatim t.e.m. 2003: 24/07/'03

# WERKGELEGENHEID EN OPLEIDING - LUIK WERKGELEGENHEID

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

De werkgelegenheid, de tewerkstelling en de begeleiding van de werklozen behoort tot de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het gewest heeft dan ook een pararegionale opgericht onder de naam BGDA of Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling.

De Federale staat blijft bevoegd voor werkloosheid, de voorwaarden van de uitoefening ervan, alsook voor de activering van de werkloosheidsuitkeringen en van de maatschappelijke steun.

---

## 2. BRONNEN

---

- Inventaris 2002 van de steunmaatregelen voor de werkgelegenheid en van het Voortgangsrapport van het Observatorium en van de arbeidsmarkt van de BGDA.
- Inventaris 2003 van de steunmaatregelen voor de werkgelegenheid en van het Voortgangsrapport van het Observatorium en van de arbeidsmarkt van de BGDA.
- Inventaris 2004 van de steunmaatregelen voor de werkgelegenheid en van het Voortgangsrapport van het Observatorium en van de arbeidsmarkt van de BGDA.

---

## 3. INVENTARIS VAN DE MAATREGELEN VAN DE BGDA

---

### 3.1. PERIODE 1998-2004

#### 3.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

##### 1. Dienst arbeidsbemiddeling

- Ordonnantie van 18/01/2001 houdende organisatie en werking van de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling.
- Samenwerkingsakkoord van 30/04/2004 tussen de Federale staat, de Gewesten en de Gemeenschappen met betrekking van de begeleiding en de actieve opvolging van de werklozen.

Zijn doelstellingen zijn

- de werkzoekenden helpen om zijn professioneel objectief te bereiken

- de nuttige informatie verstrekken over de kwesties die verband houden met de werkgelegenheid
- de belangen zo goed mogelijk behartigen zowel van de werkzoekenden als van de werkgevers op het niveau van het aanbod van en de vraag naar werkgelegenheid
- de werkzoeker oriënteren tot hij (opnieuw) werk heeft gevonden
- de contacten onderhouden met de bedrijven, ondermeer met betrekking tot het beheer van de werkaanbiedingen die ze richten aan de BGDA.

## **2. Contract voor beroepstraject**

- Samenwerkingsakkoord van 30/04/2004 tussen de Federale staat, de Gewesten en de Gemeenschappen met betrekking van de begeleiding en de actieve opvolging van de werklozen.

Dit contract biedt op termijn aan alle werkzoekenden die ingeschreven zijn bij de BGDA en die gedomicilieerd zijn in het Brussels Gewest een geïndividualiseerde dienst met het oog op het vergroten van hun vermogen tot professionele inschakeling en hun autonomie bij de stappen en acties die ondernomen moeten worden om hun professioneel doel te bereiken.

## **3. Begeleidingsdienst**

- Samenwerkingsakkoord van 03/05/1999 tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten met betrekking tot het begeleidingsplan van de werklozen.
- Samenwerkingsakkoord van 30/03/2000 tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten met betrekking tot de inschakeling van de werkzoekenden naar de startbaanovereenkomst.
- Samenwerkingsakkoord van 31/08/2001 tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten met betrekking tot de inschakeling van de werkzoekenden naar de startbaanovereenkomst.
- Koninklijk besluit van 27/05/2003 houdende de financiering van de inschakeling van de werkzoekenden naar de startbaanovereenkomst.

Het inschakelingstraject heeft als doel de langdurige werkloosheid tegen te gaan en de jonge, laaggeschoolde werkzoekenden toe te laten een plaats in te nemen op de arbeidsmarkt, via met name de startbaanovereenkomst. Met dit doel voor ogen wil het inschakelingstraject de vaardigheden van de werkzoekenden die ingeschakeld moeten worden in de arbeidsmarkt uitbreiden en hun inspanningen voor hun professionele inschakeling ondersteunen.

## **4. Gesubsidieerde contractuelen bij bepaalde overheden**

- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 05.02.1998 (B.S. 05.06.1998).

- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 02.04.1998 (B.S. 17.06.1998).
- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 14.01.1999 (B.S. 03.09.1999).
- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 21.01.1999 (B.S. 03.09.1999).
- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 20.01.2000 (B.S. 21.03.2000).
- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 01.02.2001 (B.S. 28.11.2001).
- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 18.12.2003 (B.S. 23.03.2004).
- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 19.12.2003 (B.S. 14.05.2004).

De lokale overheden zoals de gemeenten, de OCMW's, de verenigingen van gemeenten, van OCMW's en van politiezones kunnen een beroep doen op Gesubsidieerde Contractuelen (Geco's) voor de uitvoering van taken die behoren tot de non-profit sector en die beantwoorden aan collectieve behoeften waaraan anders niet voldaan kan worden.

Deze taken worden uitgevoerd door werkloze werkzoekenden of begunstigden van het leefloon of van financiële maatschappelijke steun. Het doel van de maatregel is de dienstverlening aan het publiek te verbeteren en kwetsbare groepen tewerk te stellen.

### **5. Doorstromingsprogramma's**

- Ordonnantie van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 29.10.1998 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 15.05.1998 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 04.03.1997 afgesloten tussen de Federale staat en de Gewesten met betrekking tot de doorstromingsprogramma's (B.S. van 23.12.1998).
- Besluit van 29.01.1998 van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot uitvoering van de ordonnantie van 18.12.1998 houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 04.03.1997 tussen de Federale staat en de Gewesten met betrekking tot de doorstromingsprogramma's (B.S. van 13.06.1998).
- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 26.11.1998 tot wijziging van het besluit van 29.01.1998 houdende uitvoering van de ordonnantie van 18.12.1997, zoals gewijzigd door de ordonnantie van 29.10.1998 houdende instemming met de samenwerkingsakkoord van 04.03.1997 tussen de Federale staat en de Gewesten met betrekking tot de doorstromingsprogramma's (B.S. van 02.04.1999).

De doorstromingsprogramma's hebben als doel bepaalde categorieën werkzoekenden de mogelijkheid te bieden hun plaats op de arbeidsmarkt te verbeteren door knowhow en beroepservaring op te doen, gecombineerd met een begeleiding op het terrein en een beroepsopleiding. Deze programma's zorgen ervoor dat ze gemakkelijker kunnen overstappen naar een gewone arbeidsovereenkomst. De werknemers worden ingeschakeld in activiteiten van maatschappelijk nut die beantwoorden aan collectieve maatschappelijke behoeften waaraan niet genoeg voldaan wordt door het reguliere arbeidscircuit.

## **6. Startbaanovereenkomsten in de maatschappelijke totaalprojecten**

- Samenwerkingsakkoord van 25/10/2000 tussen de Staat en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de startbaanovereenkomst (SBO).
- Samenwerkingsakkoord van 17/04/2001 tussen de Federale staat en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de startbaanovereenkomst voor de interculturele bemiddelaars van de OCMW's in het kader van het Lenteprogramma van de federale regering.

Deze maatregel beoogt het vergemakkelijken van de professionele overgang van de jonge werkzoekenden en wil vermijden dat laaggeschoolde jongeren vastraken in de werkloosheid. Ondernemingen met 50 werknemers of meer worden verplicht om schoolverlatende jongeren en jonge werkzoekenden aan te werven die jonger zijn dan 25 jaar ten belope van 3% van hun personeelsbestand. In de publieke sector en de non-profit sector moeten deze aanwervingen 1,5% van het personeelsbestand bedragen.

## **7. Peterschap**

- Ordonnantie van 01.07.1993 betreffende de economische expansie (B.S. 31.07.93).
- Besluit van 28.05.98 (B.S. van 06.11.98).
- Besluit van 15.07.98 (B.S. van 06.11.98).

Het doel ervan is de omkadering te bevorderen van één of meerdere werknemers in opleiding door een lid van het bedrijf dat voor deze taak is aangewezen en peter wordt genoemd.

## **8. Taalcheques**

De BGDA kan de realisatie en de uitvoering van de taalcheques op zich nemen op basis van artikel 4§1 van de Ordonnantie van 18/01/2001 houdende de organisatie en de werking van de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling, die de opdracht van "het nemen van alle nodige initiatieven" aanneemt om het gewestelijk tewerkstellingsbeleid ten uitvoer te leggen en de goede werking te verzekeren van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het doel van deze maatregel is de werkzoekenden de mogelijkheid bieden om gemakkelijker werk te vinden waarvoor hun talenkennisniveau te zwak is. Hiertoe verbindt de BGDA zich ertoe een taalopleiding integraal te betalen in het geval van aanwerving.

## **9. Premie tot beroepsoverschakeling**

- Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 11.03.2004 (B.S. van 14.05.2004).

Het gaat erom een premie toe te kennen aan de KMO's en aan de vzw's die een maatschappelijke zetel of een activiteitenzetel hebben in Brussel die bepaalde categorieën kansarme werkzoekenden aanwerven en hen binnen dezelfde onderneming een beroepsopleiding laten volgen die erkend is door de bevoegde instantie.

## **10. Programma's voor socio-professionele inschakeling met de OCMW's**

- Het OCMW-programma dat werd opgesteld in 1992 en aangepast in 1996 en in 2000, is het resultaat van een diepgaand overleg tussen de OCMW's en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de BGDA, de voormalige Gewestelijke Interministeriële Afvaardiging voor Stedelijke Solidariteit (GIAstS) en de Gewestregering. Het OCMW-programma past in het kader van het Besluit van 27 juni 1991 van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door het Besluit van 16 januari 1997 van de Regering van Brussel-Hoofdstad, die de BGDA toelaat om partnerovereenkomsten af te sluiten om de kansen van bepaalde werkzoekenden te verhogen om (opnieuw) werk te vinden in het kader van de gecoördineerde maatregelen op het vlak van de socio-professionele inschakeling. Dit impliceert dat de OCMW's deelnemen aan een gecoördineerd partnerschap op het niveau van het Gewest en op het niveau van de zes socio-professionele inschakelingszones, om een vermeerdering te vermijden van de gelijkaardige functies en diensten en het beste te halen uit de middelen die reeds bestaan op het vlak van inschakeling. Een begeleidingscomité dat bestaat uit vertegenwoordigers van de OCMW's, van de BGDA en het Kabinet van de Minister van Tewerkstelling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is belast met de permanente opvolging van het programma en de algemene evaluatie. Het Comité onderzoekt de problemen die de goede werking van het programma belemmeren en tracht oplossingen te vinden, in het bijzonder door amendementen te formuleren op het programma of verbeteringen wat de aanpassing betreft aan andere bestaande maatregelen.

Het programma beoogt de invoering van geïndividualiseerde trajecten voor socio-professionele inschakeling voor de personen die hoofdzakelijk geholpen worden door de OCMW's (leefloon of maatschappelijke steun aan het tarief van het leefloon en aanvulling op het leefloon) en prioritair voor de leeftijdscategorieën van 18-45 jaar. Aangezien het een socio-professioneel inschakelingsprogramma betreft, moeten de mensen die een dergelijk traject starten, dit doen op vrijwillige basis, eventueel na een continu voorafgaand proces van hermotivering en herdynamisering.

Het socio-professioneel inschakelingsprogramma heeft als doelstelling een verbetering voor de gebruiker op drie niveaus:

- Op psychosociaal niveau: de toegang tot een beter psychologisch welzijn, dat toelaat een stabiele socio-professionele inschakeling te beogen.

- Op het niveau van de opleiding: de integratie door de kwalificatie die toelaat de maatschappelijke mobiliteit te vergroten.
- Op het niveau van de tewerkstelling: een geoptimaliseerde inschakeling, volgens een gradatie die gaat van het meest preciaire contract tot het contract van onbepaalde duur, en van het dichtst bij het OCMW tot het meest geïntegreerde in het bedrijf of een tewerkstelling met zogenaamde "normale" voorwaarden.

## **11. Coördinatie en overleg van de lokale inschakelingsoperatoren**

- Besluit van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27.06.1991 (gewijzigd door het Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van 6.01.1997) met de bedoeling de werkzoekenden te helpen om (opnieuw) werk te vinden in het kader van de gecoördineerde maatregelen op het vlak van de socio-professionele inschakeling. Dit besluit werd vervangen door de ordonnantie van 26 juni 2003 met betrekking tot het gemengd beheer van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De ordonnantie voorziet de toepassing van het Programma SPI/OCMW tot bij de goedkeuring van een nieuw programma. De uitvoeringsmodaliteiten van deze ordonnantie staan in het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 15 april 2004.
- Bestek van 25.09.1992 (gewijzigd op 05.03.1998) met betrekking tot de promotie van de lokale coördinatie- en overlegacties in het kader van de partnerovereenkomsten met de BGDA.

De coördinatie- en overlegacties zijn, als ondersteuningsacties, bedoeld om:

- De verschillende lokale partners van de tewerkstelling, de opleiding, de socio-professionele inschakeling te mobiliseren en hen te betrekken bij de gecoördineerde uitvoering van socio-professionele inschakelingsacties.
- De inschakelingsbehoeften van de lokale populatie en de interventiemiddelen in de zone duidelijk maken.
- De volledige capaciteit van de lokale partners te ontvouwen door hun interventies te structureren om de mensen met inschakelingsproblemen toe te laten een socio-professioneel inschakelingsproject te definiëren.
- De elementen aan te tonen van de wettelijke maatregelen en de middelen die terzake ingevoerd werden, die vatbaar zijn voor verbetering op het vlak van hun aangepastheid aan de behoeften van het publiek, om de adviesinstanties hierover te informeren.

Indirect beogen deze acties de geïntegreerde ontwikkeling van de crisiswijken van het stadscentrum en de structurering van de socio-professionele inschakelingsacties met de lokale initiatieven die terzake genomen worden voor het revitaliseren van de habitat en de promotie van de lokale economie.

## **12. Partnerschap op het vlak van socio-professionele inschakeling**

- Besluit van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27.06.1991, gewijzigd door het Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,



van 6.01.1997 met het oog om de werkzoekenden te helpen om (opnieuw) werk te vinden in het kader van de gecoördineerde maatregelen op het vlak van de socio-professionele inschakeling (SPI). Dit besluit werd vervangen door de ordonnantie van 26 juni 2003 met betrekking tot het gemengd beheer van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De ordonnantie voorziet de toepassing van het Programma SPI/OCMW tot bij de goedkeuring van een nieuw programma. De uitvoeringsmodaliteiten van deze ordonnantie staan in het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 15 april 2004.

De doelstelling van deze maatregel is de laaggeschoolde of kansarme werkzoekenden begeleiding te bieden, in het kader van socio-professionele inschakelingsacties die de fasen van het onthaal, de bepaling van het professioneel project, de vooropleiding, de kwalificerende opleiding en van de tewerkstelling omvatten.

### **13. Partnerschap in het kader van een inschakelingsfilière via het economische**

- Besluit van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27.06.1991 (gewijzigd door het Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van 6.01.1997) met het oog om de werkzoekenden te helpen om (opnieuw) werk te vinden in het kader van de gecoördineerde maatregelen op het vlak van de socio-professionele inschakeling. Dit besluit werd vervangen door de ordonnantie van 26 juni 2003 met betrekking tot het gemengd beheer van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De ordonnantie voorziet de toepassing van het Programma SPI/OCMW tot bij de goedkeuring van een nieuw programma. De uitvoeringsmodaliteiten van deze ordonnantie staan in het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 15 april 2004.

De doelstelling van de maatregel is het promoten van filières die gericht zijn op werkzoekenden die een microproject willen realiseren in een economische activiteit die hen een plaats kan opleveren in de professionele wereld (loontrekkend of zelfstandig).

### **14. Zoeken naar transversale synergie voor de tewerkstelling (Territoriaal Pact voor Werkgelegenheid)**

- Lancering van het idee om territoriale pakten te sluiten op initiatief van de Europese Unie in juli 1996. Aanstelling van de directeur-generaal van de BGDA als coördinator van het Territoriaal Pact door de Minister van Tewerkstelling van het Brussels Gewest.
- Verlening van technische bijstand voor de uitvoering van het Territoriaal Pact voor Werkgelegenheid door de Europese Commissie.

Deze maatregel beoogt het mobiliseren van de actoren die actief zijn in het domein van de werkgelegenheid om een coherentie te zoeken in de diverse beleidslijnen die op dit vlak ontwikkeld werden, om de communicatie en de complementariteit te ontwikkelen tussen deze actoren en om een betere kennis te verwerven van de Brusselse socio-economische realiteit en de uitwisselingen van informatie te bevorderen.

### **15. Bestrijding van de discriminatie bij aanwerving**

- Beslissing van de plenaire vergadering van het Territoriaal Pact om sensibilisatieacties te voeren ter bestrijding van de discriminatie bij aanwerving in 1999.

Deze maatregel heeft als doel de vaardigheden en competenties van de Brusselse werkzoekenden te valoriseren, ongeacht hun herkomst. Aanvullend is de bedoeling van deze maatregel om objectieve informatie te verschaffen over de al dan niet intentionele mechanismen, die leiden tot discriminatie, om de positieve effecten te preciseren van een niet-discriminerend aanwervingsbeleid vanuit economisch oogpunt met name, concrete en zichtbare acties uitwerken met het oog op niet-discriminatie, zonder dat er een voorkeur wordt gepromoot van mensen van vreemde herkomst. Het gaat om het bevorderen van een gelijke toegang tot de werkgelegenheid en de herinnering aan het feit dat de discriminatie op basis van de etnische oorsprong van de mensen geen kwestie is van opinie maar een misdrijf is (gesanctioneerd door de wet van 31.07.1981).

### **16. Informatieloket voor de discriminatie bij aanwerving**

- Het Sociaal Pact voor Werkgelegenheid van de Brusselaars ondertekend in 2002 tussen de Brusselse Minister voor Tewerkstelling, de vertegenwoordigers van de werkgevers, van de werknemers en van de middenstand.
- Wet van 25/02/03 houdende de bestrijding van de discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 ter oprichting van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

De bestrijding van de discriminatie bij aanwerving is een essentiële uitdaging voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De partijen die het Sociaal Pact voor Werkgelegenheid van de Brusselaars hebben ondertekend hebben blijk gegeven van hun wil om elke daad van discriminatie bij de aanwerving te verbieden. Hiertoe werden diverse maatregelen voorzien. De invoering van een informatieloket is één van deze maatregelen. Het is bedoeld om specifiek de werkzoekenden te informeren over alle vormen van discriminatie bij de aanwerving.

### **17. Brussels Observatorium van de Arbeidsmarkt en de Kwalificaties**

- Dienst van de BGDA ingevoerd in het kader van de DOCUP 1994/1999 Doelstelling 4 Brussels Hoofdstedelijk Gewest van het ESF. Op dit ogenblik is het Observatorium ingeschreven als maatregel van de DOCUP 2000/2006 Doelstelling 3 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Observatorium heeft als doelstelling de structuren en systemen bij te staan, met name bij de invoering van maatregelen die toelaten te anticiperen op de kwalificatiebehoeften in het Gewest en het identificeren van nieuwe competenties. Het heeft ook als opdracht alle fenomenen te analyseren met betrekking tot de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de informatie over deze markt te verspreiden.

### **18. De Dienst Rechtstreekse Tussenkoms inzake Tewerkstelling (DRTT)**

- Dienst van de BGDA die werd ingevoerd in samenwerking met de socio-professionele inschakelingsorganismen, met de steun van de Europese Unie.

Deze dienst laat toe bepaalde personen die uitgesloten zijn, rechtstreeks en snel aan werk te helpen (eerste kwalificatiefuncties) in het kader van een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur.

De doelstelling van dit systeem is zoveel mogelijke belemmeringen van de tewerkstelling op te heffen (CV, bewijs van goed zedelijk gedrag, criteria op het vlak van nationaliteit, geslacht of taal) en elk type van discriminatie te bestrijden.

### **19. Professionele referentiecentra**

- De oprichting van professionele referentiecentra in de beroepen van de stedelijke economie is één van de belangrijkste maatregelen van het Sociaal Pact voor Werkgelegenheid van de Brusselaars dat werd afgesloten op 11 juni 2002.
- Bestek van de Referentiecentra goedgekeurd op 2 juli 2003 door het plenaire Comité van het Brussels Economisch en Sociaal Overlegcomité.
- Sectorale of intersectorale overeenkomst afgesloten tussen de sociale partners en de Minister van Tewerkstelling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Besluit van de executieve van 12 mei 1987 - hoofdstuk II, art. 7: "De Centra opgericht op initiatief van bedrijven, groeperingen van bedrijven of verenigingen met publiek of privaat karakter, kunnen erkend worden als beroepsopleidingscentra (...)". Art. 7 preciseert de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om de erkenning te krijgen.

De oprichting van een referentiecentrum is het resultaat van een samenwerking tussen de publieke tewerkstellings- en beroepsopleidingsorganisaties en de sectoren van de Brusselse economie die behoefte hebben aan gekwalificeerd personeel. De onderwijsnetten zijn er eveneens bij aangesloten.

### **20. Creëren van arbeidsplaatsen door de wijkontwikkeling**

- Besluit van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 27.06.1991 (gewijzigd door het Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van 6.01.1997) met het oog om de werkzoekenden te helpen om (opnieuw) werk te vinden in het kader van de gecoördineerde maatregelen op het vlak van de socio-professionele inschakeling.  
Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot oprichting van een van Gewestelijke Interministeriële Afvaardiging voor Stedelijke Solidariteit 24.12.92 (gewijzigd door het Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 02.05.1996).
- Oprichting op 01.01.2001 van de parapublieke vzw "Gewestelijk secretariaat voor stedelijke ontwikkeling" (GSSO) door de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het gaat erom:

- de Brusselse politieke instanties en hun administraties bij te staan bij het coördineren van het beleid dat gevoerd wordt in het kader van de stedelijke heropleving en de lokale operatoren (waaronder de gemeenten en de vzw's) te begeleiden bij de uitvoering van deze programma's

- de projecten van sociale economie en de lokale initiatieven voor de ontwikkeling en de tewerkstelling, die gevoerd worden in het kader van de programma's voor de heropleving van de wijken, op te volgen en te omkaderen.

Specifiek in het kader van de programmering Doelstelling 3 van het Gewest, heeft het GSSO enerzijds als opdracht de duurzame werkgelegenheid te ontwikkelen in de sociale economie, zowel op kwantitatief en kwalitatief vlak, en anderzijds de beste interface te waarborgen tussen de lokale gemeenschappen en de sociale economie.

### **21. Startersfonds, micro-krediet en achtergestelde lening**

Brusoc werd in 2001 opgericht als filiaal van de GIMB en is actief op het vlak van de ondersteuning en bevordering van de beroepsinschakeling van personen in een sociaal-economische uitsluitingssituatie, van de plaatselijke ontwikkeling en, meer algemeen, van de sociale en lokale economie in al haar vormen.

Deze maatregel beoogt de bevordering van het gebruik van andere financiële stimulansen dan de rechtstreekse subsidies en de toegang tot risicokapitaal voor de ontwikkeling van economische projecten. Drie instrumenten worden ingezet voor de begeleiding van zelfstandigen, kleine ondernemingen en projecten voor de sociale economie: het Startersfonds, voor de start of ontwikkeling van kleine bedrijven in de zone van Doelstelling 2, het microkrediet, voor personen in de zone met een laag inkomen die geen toegang hebben tot klassieke kredieten om een ondernemingsproject te starten, en tot slot de achtergestelde lening, die financiële steun biedt aan alle projecten in de sociale of solidaire economie.

### **22. Erkenning en financiering van de lokale ontwikkelingsinitiatieven van de werkgelegenheid en van de inschakelingsbedrijven**

- Ordonnantie van 18 maart 2004 met betrekking tot de erkenning en de financiering van de lokale ontwikkelingsinitiatieven van de werkgelegenheid en van de inschakelingsbedrijven.
- Besluit van 22/12/04 houdende de uitvoering van de ordonnantie van 18 maart 2004 met betrekking tot de erkenning en de financiering van de lokale ontwikkelingsinitiatieven van de werkgelegenheid en van de inschakelingsbedrijven.

Deze ordonnantie heeft tot doel de lokale ontwikkelingsinitiatieven van de werkgelegenheid en van de inschakelingsbedrijven te erkennen en te financieren.

# WERKGELEGENHEID EN OPLEIDING - LUIK OPLEIDING

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

Onderwijs en opleiding zijn gemeenschapsbevoegdheden. De Gemeenschappen oefenen deze bevoegdheid uit voor het Brussels Gewest, maar de Franse en Vlaamse Gemeenschapscommissies van het Brussels Gewest zijn eveneens bevoegd.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie financiert opleidingen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor het personeel van de OCMW's.

De Federale staat is uitsluitend bevoegd voor het vastleggen van de leerplicht.

---

## 2. BRONNEN

---

- Onderzoek van de nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- Onderzoek van de budgetten van de GGC (initieel) van 1998 tot 2004.
- Informatie verzameld op de website van de administratie van de COCOF
- Informatie verzameld bij de administratie van de VGC.

---

## 3. GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

- Zie OCMW-fiche

---

## 4. FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 4.1. PRO MEMORIE

#### 4.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Decreet van 27 april 1995 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de operatoren van de beroepsopleiding.

#### 4.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- 3 opleidingscentra voor gezinshulp werden erkend en gesubsidieerd.
- de gesubsidieerde vereniging verzekert de verbetering van de opleiding van de professionele kinderbegeleiders.

- De beroepsopleiding behoort sinds 1994 tot de bevoegdheid van de COCOF en omvat twee sectoren: enerzijds de permanente opleiding van de Middenstand die als doel heeft zelfstandigen en beheerders van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO) en hun medewerkers op te leiden en anderzijds de beroepsomschakeling en bijscholing van de loontrekkende werknemers en van de werkzoekenden.
- De organisaties voor beroepsopleiding zijn:
  - Bruxelles Formation
  - 9 lokale missies
  - 34 verenigingen voor beroepsinschakeling, waaronder 6 opleidingsateliers door het werk en 289 opleidingsoperatoren. Ze worden ondergebracht in vijf categorieën: de alfabetiseringsoperatoren: de vooropleidingsoperatoren, de operatoren van het alternerend leren/werken, de operatoren van de opleiding door werk en de operatoren van de kwalificerende opleiding
  - L'espace formation PME
  - De Adviescommissie Tewerkstelling - Opleiding - Onderwijs

## 4.2. PERIODE 1998-2004

### 4.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Decreet van 13 mei 2004 met betrekking tot de Sociale Samenhang en besluit tot wijziging van het toepassingsbesluit van de Franstalige Brusselse Adviesraad bijstand aan personen en gezondheid (zie fiche "Burgerschap en participatie").

### 4.2.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- De activiteiten van deze beroepsopleidingsoperatoren zijn gericht op het vergroten van de kansen van de werkloze en laaggeschoolde (ten hoogste diploma hoger secundair onderwijs) werkzoekenden om (opnieuw) werk te vinden in het kader van de gecoördineerde maatregelen voor socio-professionele inschakeling.

Zich bewust van de toegangsproblemen tot de werkgelegenheid van laaggeschoolden en van de noodzaak voor hen om hun beroepsopleiding te versterken, heeft de sector het budget vergroot dat besteed wordt aan de opleiding van de laaggeschoolden: het aantal opleidingsuren dat werd overeengekomen tussen Bruxelles Formation en de organisaties voor socio-professionele inschakeling werd tussen 1998 en 2004 verhoogd met meer dan 30% (punt 48 van de aanbevelingen). Aangezien de financiering die toegekend wordt aan de operatoren gekoppeld is aan het activiteitenvolume, werd dit tussen 1998 en 2004 verhoogd met 59%.

- Anderzijds werd een bijzondere inspanning geleverd wat de informatie naar het publiek betreft. Vanaf 1999 werd een brochure gemaakt waarin het aanbod aan Franstalige beroepsopleidingen in het Brussels Gewest wordt voorgesteld. In 2002 werd deze brochure geactualiseerd. Een nieuwe brochure is in de maak. Hierin zal het volledige aanbod aan beroepsopleiding van de COCOF worden opgenomen. Deze instrumenten laten elke werkzoekende die op zoek is naar een opleiding toe om wegwijs te raken in de stappen die hij moet nemen (punt 49 van de aanbevelingen).

- In het kader van het decreet van 13 mei 2004 met betrekking tot de Sociale Samenhang en prioriteiten van het College van april 2005, ontwikkelt de COCOF sinds meerdere jaren programma's die enerzijds uitgevoerd worden met de gemeenten en anderzijds met de verenigingen die actief zijn in het domein van de maatschappelijke integratie van de populaties die in de armste wijken wonen en/of van migrantenafkomst zijn (alfabetisering, huiswerkbegeleiding, informaticaopleiding,...).

Deze projecten bevorderen de animatie van de openbare ruimten, de initiatie tot het burgerschap en de sensibilisatie van de sociale betrokkenen voor de kwesties die te maken hebben met het samenleven. 50 verenigingen worden gesubsidieerd door een operatie "Eté jeunes". Aanvullende steun wordt verstrekt aan de Brusselse projecten die ondersteund worden door het Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid (FIM).

---

## 5. VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 5.1. PERIODE 1998-2004

#### 5.1.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

#### **Opleiding van de mensen van het niveau van het lager secundair onderwijs en voor langdurig werklozen**

- Gedurende de hele beschouwde periode vertrouwde de VGC het Centrum voor Basiseducatie Brusselleer de opdracht toe om taallessen Nederlands te organiseren voor laaggeschoolde niet Nederlandstalige ouders met kinderen in het Nederlandstalig basisonderwijs.
- Sinds 2003 werd aan twee Brusselse centra voor volwassenonderwijs een gelijkaardige opdracht gegeven voor niet laaggeschoolde anderstaligen met kinderen in het Nederlandstalig onderwijs.
- Subsidies voor initiatiefnemers van vormingsinitiatieven/opleidingsprojecten voor risicowerkzoekenden
  - collegebesluit 98/414 van 18 december 1998
  - collegebesluit 98/415 van 18 december 1998
  - collegebesluit 99/228 van 4 juni 1999
  - collegebesluit 99/227 van 4 juni 1999
  - collegebesluit 99/508 van 16 december 1999
  - collegebesluit 00/80 van 30 maart 2000
  - collegebesluit 00/113 van 27 april 2000
  - collegebesluit 00/263 van 19 juli 2000
  - collegebesluit 00/366 van 24 oktober 2000
  - collegebesluit 00/490 van 21 december 2000
  - collegebesluit 01/024 van 18 januari 2001
  - collegebesluit 01/145 van 27 april 2001
  - collegebesluit 01/299 van 12 juli 2001

- collegebesluit 01/527 van 20 december 2001
  - collegebesluit 01/528 van 20 december 2001
  - collegebesluit 02/118 van 28 maart 2002
  - collegebesluit 02/210 van 23 mei 2002
  - collegebesluit 02/423 van 24 oktober 2002
  - collegebesluit 03/070 van 21 februari 2003
  - collegebesluit 03/236 van 22 mei 2003
  - collegebesluit 03/281 van 3 juli 2003
  - collegebesluit 03/366 van 17 juli 2003
  - collegebesluit 04/151 van 18 maart 2004
  - collegebesluit 04/217 van 22 april 2004
  - collegebesluit 04/481 van 21 oktober 2004 (OOTB)
  - collegebesluit 04/601 van 23 december 2004 (Dienst tewerkstelling gemeente Koekelberg)
- Besluit houdende de visietekst Opleiding tot werken
- collegebesluit 00/491 van 21 december 2000

### **Informaticaopleidingen**

- Het initiëren van kansarmen in de nieuwe informatietechnologieën hoort tot de opdrachten van het Centrum voor Basiseducatie.
  - Alle Nederlandstalige scholen in het Brusselse Gewest zijn uitgerust met een “PC-park”, oorspronkelijk geleverd door de VGC en later aangevuld door het CIBG. Alle leerlingen, kansarmere zowel als kansrijkere, krijgen hierdoor de nodige kansen.
  - Deze kansen worden vergroot door de permanente ondersteuning van de betrokken leerkrachten door de VGC-dienst Bits<sup>2</sup> (Brusselse Impuls voor Technologie en Software op School) en via na- en bijscholingen door de vzw Nascholingscentrum Brussel.
  - Subsidies voor nieuwe initiatieven (informaticaproject)
- collegebesluit 99/507 van 16 december 1999
  - collegebesluit 02/118 van 28 maart 2002



# PROBLEMATIEK VAN DE THUISLOZEN

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

De Gemeenschappelijke en Franse Gemeenschapscommissies zijn uitsluitend bevoegd voor de diensten en de wetgeving met betrekking tot de diensten voor hulp aan de thuislozen, respectievelijk voor de tweetalige diensten en de Franstalige diensten van het Brussels Gewest.

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse diensten in het Brussels Gewest. Er wordt echter een reeks initiatieven genomen door de VGC terzake om de actie te versterken van de diensten die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap.

De Federale staat is bevoegd in deze materies, met name wat de federale wetten, de sociale zekerheid en de terugbetaling van de gezondheidszorgprestaties betreft.

---

## 2. BRONNEN

---

- Nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- CDCS-CMDC, La Commission communautaire commune au service de tous les Bruxellois. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ten dienste van alle Brusselaars, 2001
- Brochure *Dakloos? Adressen... Dakloos? Waarheen?* Editie 2005
- Onderzoek van de budgetten van de GGC (initieel) van 1998 tot 2004.
- Notulen van het Overlegcomité inzake het beleid voor de integratie van de thuislozen.
- Website van de administratie van de COCOF
- Informatie verzameld bij de administratie van de COCOF
- Informatie verzameld bij de administratie van de VGC.

---

## 3. GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 3.1. PRO MEMORIE

- De gefinancierde bicommunautaire structuren van bijstand aan thuislozen bestaan uit 4 categorieën: het straathoekwerk, de sociale urgentiediensten of diensten voor nachtasiel, de opvangtehuizen en de projecten voor begeleid wonen.
- Eén vereniging voor straathoekwerk wordt gesubsidieerd, Diogènes vzw.
- Het Verenigd College subsidieert drie zgn. “urgentiecentra”, nl. Vzw Ariane, Vzw CASU en Vzw Hoeksteen

- Er zijn 5 opvangtehuizen. Ze richten zich op een welbepaalde doelgroep: vrouwen (met of zonder kinderen), alleenstaanden, gezinnen, slachtoffers van de mensenhandel, drugverslaafden,...
- Het Verenigd College subsidieert 7 projecten begeleid wonen (in de openbare sector de OCMW's van Sint-Gillis en Brussel-Stad, in de private sector de vzw's "Le nouveau 150", "Fami-Home", "Het Leger des Heils/L'Armée du salut", Spullenhulp, Pag-Asa en Huis van Vrede
- Het Verenigd College subsidieert het project "Toegankelijkheid tot wonen voor thuislozen".
- Het Overlegcomité inzake het beleid voor de integratie van de thuislozen werd opgericht op 15 december 1994 middels besluit van het Verenigd College. Het organiseert een permanent overleg tussen de betrokken partners om de herintegratie te bevorderen van de thuislozen en hun toegang tot de diensten en structuren te vergemakkelijken door een coördinatie van de acties op het terrein en de wederzijdse uitwisseling van informatie.

### **3.2.PERIODE 1998-2004**

#### **3.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN**

- Ordonnantie van 7 november 2002 betreffende de centra en de diensten voor Bijstand aan personen. Deze kaderordonnantie betracht de organisatie en de werking van de sectoren van de Bijstand aan personen, met name de diensten voor bijstand en opvang voor volwassenen in moeilijkheden (zie fiche "Toegang tot de rechten en tot de diensten").
- Besluit van het Verenigd College van 9 december 2004 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëeringswijze van centra en diensten voor volwassenen in moeilijkheden. Deze centra nemen de volgende taken op zich:
  - de sociale urgentiehulp 24 uur op 24 aan elke persoon in een psychosociale crisis
  - de onvoorwaardelijke, kosteloze en anonieme nachtopvang met een psychosociale basisbegeleiding
  - de huisvesting en de psychosociale begeleiding van volwassenen, ontvoogde minderjarigen, minderjarige moeders, zwangere minderjarigen, opvang,
  - psychosociale, budgettaire of administratieve begeleiding aan huis van de mensen met het oog op hun autonomie
  - de begeleiding van mensen die gewoonlijk op straat leven langsheen hun parcours in de marginaliteit op hun levensterrein met oog op het heropbouwen van hun sociale banden.

### 3.2.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

#### Analysemiddelen van de behoeften en informatie

- Studie van Andrea Rea, David Giannoni, Nicole Mondelaers en Patricia Schmitz in 2000-2001 over "*De problematiek van de thuislozen in het BHG*", ULB, en 3 bijlagen: *Paroles d'usagers, Paroles d'acteurs institués* en *Grilles de données quantitatives*.
- Onderzoek van de voorstellen van de studie. De grote tekortkomingen die aan het licht werden gebracht door deze studie hadden met name betrekking op de leefbaarheidstructuren en het bestaan van een referentiecentrum.
- De brochure: "Dakloos, waarheen?" wordt regelmatig bijgewerkt. Ze geeft een opsomming van een reeks diensten in het Brussels Gewest bestemd voor de thuislozen, ongeacht of ze erkend en/of gesubsidieerd zijn en los van de eventueel betrokken overheid.

#### De opvangstructuren van de thuislozen

- Een nieuw ontmoetings- en uitwisselingscentrum werd opgericht rond problemen waarmee thuislozen in het bijzonder te maken hebben. "Praatruimte" werd gecreëerd om te antwoorden aan deze missie. Ze wordt sinds 2003 georganiseerd en geanimeerd door een halftijdse psycholoog. De ontmoeting vindt maandelijks plaats en wordt georganiseerd op de plaatsen die bezocht worden door de thuislozen.
- In 2001 heeft het Verenigd College hotelbons gesubsidieerd voor de urgentiediensten. Om de opvang en de verzorging te vergemakkelijken van de slachtoffers van noodsituaties, zoals geweld. Tijdens de crisisperiode en ten hoogste voor 3 nachten wordt hen een verblijf aangeboden in een hotel. Dit is een maatregel van "laatste instantie", als er geen andere verblijfmogelijkheid is. Deze mensen krijgen sociale begeleiding door de dienst die de hotelbon heeft uitgegeven en dit met het oog op het snel vinden van onderdak. Deze mogelijkheid is gericht op gezinnen met kinderen, vrouwen die het slachtoffer waren van geweld, die legaal op het grondgebied verblijven of voor wie een regularisatieprocedure loopt. De verenigingen Ariane, Pierre d'angle en de CASU kregen deze hotelbons in 2001.
- Sinds de winter 2003-2004 wordt een nachtasiel dat gekwalificeerd wordt als "wintermaatregel" ter beschikking gesteld van de thuislozen. Het betreft een initiatief dat ontstaan is uit het Overlegcomité, waarvan de leden hun ervaring en hun reflectie hebben gebundeld. Het wordt gezamenlijk beheerd door de vzw's Pierre d'angle, Ariane en CASU. Het OCMW van Schaarbeek stelt lokalen ter beschikking en het Verenigd College subsidieert het initiatief.
- Het begeleid wonen werd versterkt als alternatief voor het onthaalhuis en als preventiemaatregel voor verlies van woning. Deze initiatieven richten zich op de personen die op straat leven of die op het punt staan om hun woning te verliezen. Ze bieden een individuele begeleiding en opvolging op het niveau van de samenleving. Ze doen aan herinschakeling en preventie.

- Er wordt een financiële tussenkomst toegekend in 1999 om de opvolging of de medische preventie te verzekeren van de hulpbehoevende of dakloze patiënten (zie gezondheidsfiche).

### **Bijkomende budgettaire middelen**

- De begrotingsmiddelen voor de urgentiecentra (en niet uitsluitend de nachtsielen) zijn gestegen van € 425.000 in 1998 naar € 1.350.000 in 2006.
- Het straathoekwerk (Vzw Diogenes) wordt gesubsidieerd sinds 1995. De subsidie is gestegen van € 43.350 in 1995 naar € 250.000 in 2006.
- De begroting voor de onthaalhuizen is gestegen van € 795.000 in 1998 naar € 1.600.000 in 2006.
- De projecten begeleid wonen worden gesubsidieerd sinds 1994. De subsidies zijn gestegen van € 260.000 in 1998 naar € 890.000 in 2006.
- Een budgettair artikel werd gecreëerd in het budget 2004 voor de werking van een referentiecentrum, met een bedrag van 150.000 €.

---

## **4. FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

---

### **4.1. PRO MEMORIE**

- Er zijn 14 opvangtehuizen. Ze hebben als taak de opvang, de huisvesting en de psychosociale bijstand aangepast aan de begunstigden om hun autonomie, hun fysiek welzijn en hun herinschakeling in de maatschappij te bevorderen. Ze richten zich op volwassenen, ontvoogde minderjarigen, minderjarige moeders, zwangere minderjarigen, gekenmerkt door relationele, sociale of materiële zwakte, die niet in staat zijn om zelfstandig te wonen, en op de kinderen ten laste die hen vergezellen.

### **4.2. PERIODE 1998-2004**

#### **4.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN**

- Decreet van 27 mei 1999 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de opvangtehuizen (Belgisch Staatsblad van 18 juni 1999) gewijzigd door het decreet van 6 juli 2001 (B.S. van 26 oktober 2001).
- Besluit van 20 juli 2000 met betrekking tot de toepassing van het decreet van 27 mei 1999 met betrekking tot de toekenning van de erkenning en de subsidiëring aan de onthaalhuizen (B.S. van 11 oktober 2000), gewijzigd door de besluiten van 18 oktober 2001 ("non-profit decreet") (B.S. van 9 juli 2002), van 20 december 2001 (B.S. van 2 juli 2002), en van 4 september 2003 (B.S. van 29 september 2003). Dit besluit voorziet de mogelijkheid voor de bestaande tehuizen om afwijkingen te verkrijgen op de architecturale normen.

- Besluit van 27 februari 2003 houdende de regeling van de toekenning van subsidies voor de investering in de onthaalhuizen ((B.S. van 14 april 2003).

---

## **5. VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

---

### **5.1. PRO MEMORIE**

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse diensten in het Brussels Gewest. Met uitzondering van de geestelijke gezondheidsdiensten (gegroepeerd in één enkele structuur in Brussel), worden alle erkende diensten gegroepeerd in de CAW's, Centra voor Algemeen Welzijn. Er zijn er 2 in het Brussels Gewest: het CAW Archipel en het CAW Mozaïek.

Zo werden 3 centra met een opvangstructuur voor thuislozen erkend door Vlaamse Gemeenschap:

- CAW Archipel met de volgende structuren: de Foyer (alleen mannen), Albatros (gemengd), Café van Vrede (alleen mannen), de Vrienden van het Huizeke (alleen mannen) en Huis van Vrede (vrouwen met of zonder kinderen)
- CAW Mozaïek met de volgende structuren: Asiel (asielaanvragers) en Arana (jongeren)
- Vogelzang (vrouwen met of zonder kinderen).

### **5.2. INITIATIEVEN VAN DE DE VGC**

- Hobo is een vereniging die sinds 10 jaar ondersteuningsprojecten ontwikkelt voor thuislozen in het Brussels Gewest. Ze wordt op jaarbasis gesubsidieerd.
- Sinds oktober 2002 is het straathoekwerk van JES (Jeugd en Stad) volledig operationeel. Het straathoekwerk kadert binnen de projecten voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Het straathoekwerkproject van JES bestaat uit 7 straathoekwerkers, één reactiveringswerker, één coördinator en een administratieve kracht. Het project is actief in Brussel-Centrum, St-Jans-Molenbeek en St-Gillis en werkt met maatschappelijk kwetsbare jongeren die nauwelijks opgevangen worden door het sociale netwerk. Om met die jongeren in contact te komen zoeken de straathoekwerkers hen op in hun eigen leefmilieu, m.a.w. op straat, in 't café, thuis of in het winkelcentrum.

# ENERGIE EN WATER

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is bevoegd voor energie en water, waaronder de distributie en het lokale transport van elektriciteit, de openbare distributie van gas, de nieuwe energiebronnen (behalve kernenergie) en het rationeel energiegebruik.

De Federale overheid blijft met name bevoegd voor bepaalde regels die betrekking hebben op het nationale accommodatieplan van de elektriciteit, de cyclus van de nucleaire brandstof, de grote opslaginfrastructuren, het transport en de productie van energie, alsook de tarieven, evenals de commerciële regels ter bescherming van de consumenten.

Het specifieke sociale tarief is een federale bevoegdheid. De "beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie" kunnen hiervan genieten. Dit is een federaal statuut en mag niet worden verward met het statuut van beschermde klant dat toegepast wordt door het Waalse en het Vlaamse Gewest, en binnenkort ook door het Brussels Gewest. Het gewestelijk statuut geeft andere rechten.

---

## 2. BRONNEN

---

- Website van het Brussels Parlement
- Website van het Belgisch Staatsblad
- Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel Hoofdstad, *9<sup>de</sup> rapport over de staat van armoede in het BHG*, 2004
- Nota "Energie en water" van het Steunpunt Armoede van het Centrum voor gelijkheid van kansen
- BERNARD Nicolas. *La répartition des compétences en matière d'énergie In Vers un droit fondamental à l'énergie ? Naar een grondrecht op energie?* vzw Loi et Société en FUSL. Brussel, 2006

---

## 3. VERZAMELDE INFORMATIE

---

### 3.1. PRO MEMORIE

#### 3.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Ordonnantie van 11 juli 1991 met betrekking tot het recht op de minimumlevering van elektriciteit gewijzigd door de ordonnantie van 8 juli 1994. Krachtens deze ordonnanties heeft elk gezin recht op een ononderbroken minimumlevering elektriciteit (6 ampère) voor huishoudelijk gebruik, met naleving van bepaalde ingevoerde procedures. Elk gezin mag vrijwillig een vermogenbegrenzer van 6 ampère aanvragen. In alle gevallen brengt de distributiemaatschappij het OCMW na de

plaatsing van een begrenzer tot 6 Ampère op de hoogte. Er wordt een hulpfonds opgericht om de onderzoekskosten door het OCMW te betalen. Het wordt gespijsd door de distributeurs.

Bepaalde categorieën "residentiële" gebruikers, dit wil zeggen gebruikers aan wie het huishoudelijk tarief wordt aangerekend, kunnen aanspraak maken op het Specifiek Sociaal Tarief waarvoor de kosteloosheid van het elektriciteitsabonnement verzekerd is en dat ook een vermindering biedt op het gasabonnement afhankelijk van het verbruik. Het gaat om mensen die voor henzelf of voor een bloedverwant in opgaande of neerdalende lijn ten laste van hen, genieten van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, van het bestaansminimum, van een uitkering voor bijstand aan bejaarden of gehandicapten of die voor 65% als gehandicapte erkend zijn.

We vermelden dat elke klant van de elektriciteits- en gasmaatschappij voor huishoudelijk gebruik op het grondgebied van het Brussels Gewest de spreading van de betaling van zijn facturen kan verkrijgen indien hij te goeder trouw is en in de onmogelijkheid verkeert ze te betalen.

- Ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet. Deze ordonnantie is van toepassing op de drinkwatervoorziening als openbare dienst in het Brussels Gewest. Zij waarborgt voor iedere natuurlijke persoon die verblijft in een voor bewoning bestemd gebouw waarvoor een aansluiting werd geïnstalleerd of een abonnement werd afgesloten, het recht op drinkwatervoorziening.

De te volgen procedure bij wanbetaling van de waterfactuur voorziet met name dat advies moet worden ingewonnen bij de burgemeester of de voorzitter van het OCMW van de gemeente alvorens bij het bevoegde gerecht een vordering in te stellen tot toelating van het onderbreken van de levering. Deze maatregel mag niet als gevolg hebben dat de huurder zonder water wordt gezet.

Er werd een sociaal fonds opgericht door de Brusselse Intercommunale Watermaatschappij (BIWM). De gelden van dit fonds worden toegekend aan de OCMW's van de 19 gemeenten om de natuurlijke personen te helpen wanneer die problemen hebben om hun factuur te betalen.

## **3.2. PERIODE 1998-2004**

### **3.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN**

- Ordonnantie van 11 maart 1999 tot vaststelling van de maatregelen ter voorkoming van de schorsingen van de gaslevering voor huishoudelijk gebruik. Geen enkele schorsing mag plaatsvinden tussen 1 november en 31 maart, behalve om veiligheidsredenen. De ordonnantie stelt een preventie- en interventiemissie in inzake de schorsing van de gaslevering. Het OCMW wordt op de hoogte gebracht voordat de meter dicht gaat. Er wordt een bijstandfonds opgericht om de kosten van de OCMW's te dekken. Het wordt gespijsd door de distributeurs.

Als er kennisgeving is van een collectieve schuldenregeling, mag de distributeur de levering niet stopzetten vóór het beëindigen van deze collectieve schuldenregeling.

- Ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Gewest, waarin de Regering een beheerder aanduidt van het gewestelijk transportnet en een beheerder van het distributienet. Er wordt een bemiddelingsdienst georganiseerd voor het beheren van de geschillen met betrekking tot de toegang tot het regionaal transportnet en het distributienet, alsook een raad van beroep.
- Ordonnantie van 1 april 2004 met betrekking tot de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Gewest betreffende wegensbijdragen inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 met betrekking tot de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Gewest.

Deze ordonnantie organiseert een ombudsdienst en een informatieactie aan de residentiële klanten op het gebied van de prijs en de leveringsvoorwaarden van elektriciteit.

- Een ordonnantie werd goedgekeurd op 15 juni 2001 door het Brussels parlement met betrekking tot een Fonds voor de financiering van het waterbeleid (BS 11.11.2001). Dit Fonds heeft betrekking op het afvalwater.

### 3.2.2. OPMERKINGEN

- Terwijl er een periode bestaat tijdens dewelke men de gaslevering niet mag schorsen, is dit niet het geval voor de levering van elektriciteit. Elke beslissing gaat via de Rechtbank van Eerste Aanleg.
- In tegenstelling tot de andere twee gewesten heeft het Brussels Gewest geen initiatief genomen op het vlak van de budgetmeter.
- Het statuut van "beschermde klant" bestaat niet in het Brussels Gewest. Het werd ingediend in 1991 en teruggetrokken in 1994, tot uitbreiding van de draagwijdte van de maatregelen naar alle klanten toe.
- De ordonnanties van 11 juli 1999 (zogenaamd "Minimelec") en van 11 maart 1999 (zogenaamd "Coupure gaz"), zijn niet aangepast aan de geliberaliseerde markt. Ze hadden enkel betrekking op SIBELGA terwijl de concurrerende leveranciers vanaf 2007 de betrokkenen zullen zijn bij wie de gezinnen hun gas en hun elektriciteit zullen kopen.

Een voorontwerp van ordonnantie werd goedgekeurd door de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 27 maart 2006 die alle bepalingen aanpast aan een concurrerende markt. Het verbod op schorsing werd uitgebreid naar de elektriciteit en de opzegging van het contract voor de Vrederechter werd uitgebreid voor gas.

Een specifieke bescherming voor de gezinnen in een moeilijke situatie is eveneens voorzien en laat de tijdelijke levering toe door de distributeur tijdens de periode van de aflossing van de schulden. Het basiscontract met de leveranciers wordt opgeschort tijdens deze periode.



# TOEGANG TOT DE RECHTEN EN DE DIENSTEN

---

## 1. INLEIDENDE NOTA

---

In dit hoofdstuk is slechts één enkele aanbeveling opgenomen. Ze heeft bovendien betrekking op de mensen zonder papieren, wat een federale bevoegdheid is. Deze aanbeveling wordt bijgevolg niet behandeld in deze fiche.

Toch is deze fiche uitgebreid, omdat een aantal diensten die nergens anders vermeld staan, worden opgenomen. Ze maken immers een zeer belangrijk deel uit in de strijd tegen de armoede, en ze worden erkend en gesubsidieerd door de Gemeenschapscommissies en/of Vlaamse Gemeenschap. Een deel van hun werk is gericht op deze bijzonder zwakke groep.

---

## 2. BEVOEGDHEDEN

---

De Gemeenschappelijke en Franse Gemeenschapscommissies zijn uitsluitend bevoegd voor de diensten en de wetgeving met betrekking tot de gezondheidsdiensten, respectievelijk voor de tweetalige diensten en de Franstalige diensten van het Brussels Gewest.

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse diensten in het Brussels Gewest. Er wordt echter een reeks initiatieven genomen door de VGC terzake om de actie te versterken van de diensten die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap.

De Federale staat is bevoegd in deze materies, met name wat de OCMW's en de sociale zekerheid betreft.

---

## 3. BRONNEN

---

- Onderzoek van de nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- Website van het Brussels parlement
- Website van het Belgisch Staatsblad
- CDCS-CMDC, *La Commission communautaire commune au service de tous les Bruxellois. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ten dienste van alle Brusselaars*, 2001
- Onderzoek van de budgetten van de GGC (initieel) van 1998 tot 2004.
- Informatie verzameld op de website en bij de administratie van de COCOF
- Informatie verzameld bij de VGC
- Gezondheidsobservatorium, *Armoederapport in het BHG*, 2000
- Nationale Actieplannen voor Sociale Inclusie (NAP) 2001-2003, 2003-2005

### 4.1. PRO MEMORIE

#### 4.1.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

##### **Polyvalente sociale diensten**

- De centra voor maatschappelijk werk zijn eerstelijns diensten in de bestrijding van de armoede en de uitsluiting, die hulp bieden aan mensen met sociale of psychosociale problemen om hen te helpen uit hun kritieke toestand te komen of de kritieke situaties te verbeteren die hen beletten een fatsoenlijk leven te leiden.
- 14 centra voor maatschappelijk werk werden erkend en gesubsidieerd.
- Het justitieel welzijnswerk biedt morele, sociale, psychologische, materiele of culturele steun aan de gedetineerden, ex-gedetineerden en aan hun familie.
- Er worden op dit moment 5 centra voor justitieel welzijnswerk gesubsidieerd. Deze centra waren in het verleden niet erkend en kregen, in uitvoering van het Besluit van het Verenigd College van 9.12.2004 betreffende de erkenning en de subsidiëeringswijze van de centra voor algemeen welzijnswerk, hun eerste voorlopige werkingsvergunning pas in 2005.

##### **Bejaarden**

- De diensten voor gezins- en bejaardenhulp stellen gezins- of bejaardenhulpers ter beschikking van gezinnen in moeilijkheden, bejaarden, alleenstaanden, zieken of gehandicapten, voor diverse huishoudelijke taken, boodschappen of het bereiden van maaltijden, administratieve taken, specifieke problemen van medische, sociale of psychologische aard.
- 18 centra voor thuiszorg werden erkend en gesubsidieerd.
- Rusthuizen voor bejaarden (met name in de OCMW's).

### 4.2. PERIODE 1998-2004

#### 4.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Ordonnantie van 7 maart 2002 ter invoering van een algemeen beleidsprogramma in de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.
- Ordonnantie van 7 november 2002 betreffende de centra en de diensten voor Bijstand aan personen BS 27.11.2002). Deze kaderordonnantie heeft als objectief
  - Het coördineren en moderniseren van de wetgeving en ze harmoniseren tussen diverse overheden in het Brussels Gewest.

- Ontwikkelen van een gediversifieerd aanbod van organisaties met specifieke aandacht voor de thuishulp en de actualisering van de diensten aan de meest kwetsbare bevolkingsgroep
- Tot stand brengen van sociale solidariteit tussen gemeenten door investeringsubsidies

De ordonnantie beoogt de diensten voor thuiszorg (vroeger diensten voor gezins- en bejaardenhulp), de diensten voor bijstand aan personen (vroeger centra voor maatschappelijk werk en dienst voor maatschappelijke hulp aan de rechtsonderhorigen), de centra en diensten voor volwassenen in moeilijkheden (vroeger de structuren voor de thuislozen) en de centra en diensten voor gehandicapten.

- Besluit van het Verenigd College van 9 december 2004 met betrekking tot de erkenning en de subsidiëeringswijze van centra en diensten voor bijstand aan personen, in toepassing van de ordonnantie van 7 november 2002.

#### 4.2.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

##### **Bejaarden**

- Sinds 2003 heeft het Brussels Gewest besloten om de aankoop van toestellen voor telediensten voor personen die thuis wonen niet meer te bekostigen. Naar aanleiding van het verzoek van de gemeente Evere in 2003, heeft het Verenigd College dan ook de aankoop gesubsidieerd van 10 toestellen voor telediensten.
- Zie ook fiche "Gezondheidszorg".
- Bovendien werden de budgettaire middelen van de diensten voor gezinshulp verhoogd.

##### **Bijkomende budgettaire middelen**

- De begroting voor de diensten voor maatschappelijk werk is gestegen van € 2.265.000 in 1998 naar € 3.500.000 in 2006.
- De begroting voor de diensten voor justitieel welzijnswerk is gestegen van € 215.000 in 1998 naar € 472.000 in 2006.
- De begroting voor de diensten voor gezins- en bejaardenhulp (openbaar en privaat) is gestegen van € 4.350.000 in 1998 naar € 5.700.000 in 2006.
- De subsidiëring voor de dagverzorgingscentra (openbaar en privaat) bestaat sinds 1998; de middelen zijn ondertussen gestegen van € 25.000 in 1998 naar € 175.000 in 2006.

---

## 5. FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 5.1. PRO MEMORIE

#### 5.1.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

##### **Polyvalente sociale diensten**

- De centra voor globale sociale actie hebben als opdracht hulp te bieden aan alleenstaanden, gezinnen en groepen. De hulp is individueel, collectief of communautair en de diensten zijn gratis.
- 8 centra voor globale sociale actie werden erkend en gesubsidieerd.

##### **Bejaarden**

- Sociale, paramedische of materiële thuiszorg, ter beschikking van bejaarden, alleenstaanden, zieken of gehandicapten: huishoudelijke hulp voor het verzekeren van het onderhoud van de woning of gezinshulp voor diverse huishoudelijke taken, boodschappen of het bereiden van maaltijden, administratieve taken, specifieke problemen van medische, sociale of psychologische aard.
- 7 erkende en gesubsidieerde centra voor thuiszorg.
- Telebijstand is een alarmsysteem dat de bejaarde toelaat om op elk moment de hulpdiensten en de permanentie van de dienst voor thuiszorg op te roepen; dit systeem geeft hem een gevoel van veiligheid en de zekerheid om 24 uur op 24 hulp te kunnen krijgen
- Zie ook fiche "Gezondheidszorg".

### 5.2. PERIODE 1998-2004

#### 5.2.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Centra voor globale sociale actie: toekenning van 10 halftijdse maatschappelijk werkers extra voor de ontwikkeling van de activiteiten: nabijheid van de diensten via antennes, samenleving van personen die zich prostitueren en de wijkbewoners, verzorging van de slachtoffers van de genociden, bestrijding van homofobie, alfabetisering, enz.

---

## 6. VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 6.1. PRO MEMORIE

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse sociale diensten. Deze worden in het Brussels Gewest georganiseerd in 2 geïntegreerde centra, de Centra voor Algemeen Welzijnswerk, CAW. Ze oefenen een bemiddelingsfunctie uit van algemene sociale hulp tussen de sociale diensten en de hele psycho-medisch-sociale sector. Hun opdrachten moeten ertoe bijdragen dat mensen een menswaardiger bestaan gaan leiden en hen helpen hun

individuele en sociale rechten te realiseren, door de toegankelijkheid van de sociale instellingen te verbeteren, door integratieproblemen tegen te gaan en oplossingen voor te stellen voor de problemen die zich stellen.

## **6.2. PERIODE 1998-2004**

### **6.2.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN**

#### **Houdende de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor lokale dienstencentra**

- Verordening nr. 04/01 van 13 februari 2004 houdende de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor lokale dienstencentra.
- Collegebesluit nr. 04/100 van 19 februari houdende uitvoering van verordening nr. 04/01 houdende de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor lokale dienstencentra.

#### **Bejaarden**

##### ➤ Houdende de subsidiëring van erkende voorzieningen in de thuiszorg :

- collegebesluit nr. 01/051 van 16 februari 2001
- collegebesluit nr. 02/25 van 24 januari 2002
- collegebesluit nr. 02/578 van 19 december 2002
- collegebesluit nr. 03/22 van 23 januari 2003
- collegebesluit nr. 03/386 van 18 september 2003
- collegebesluit nr. 03/584 van 18 december 2003
- collegebesluit nr. 04/34 van 22 januari 2004
- collegebesluit nr. 04/85 van 19 februari 2004
- collegebesluit nr. 04/629 van 23 december 2004

##### ➤ Houdende de subsidiëring van nieuwe initiatieven in de thuiszorg :

- collegebesluit nr. 01/521 van 20 december 2001
- collegebesluit nr. 03/23 van 23 januari 2003

##### ➤ Houdende de subsidiëring van welzijnsinitiatieven voor bejaarden :

- collegebesluit nr. 01/156 van 17 april 2001
- collegebesluit nr. 01/419 van 27 oktober 2001
- collegebesluit nr. 02/206 van 23 mei 2002
- collegebesluit nr. 02/307 van 18 juli 2002
- collegebesluit nr. 03/68 van 21 februari 2003
- collegebesluit nr. 03/129 van 20 maart 2003
- collegebesluit nr. 03/454 van 23 oktober 2003
- collegebesluit nr. 03/508 van 20 november 2003
- collegebesluit nr. 04/90 van 19 februari 2004
- collegebesluit nr. 04/591 van 23 december 2004

- Houdende de subsidiëring van initiatieven voor informatie over en toeleiding naar bejaardenvoorzieningen :
  - collegebesluit nr. 01/011 van 16 februari 2001
  - collegebesluit nr. 02/61 van 28 februari 2002
  - collegebesluit nr. 03/67 van 21 februari 2003
  - collegebesluit nr. 04/88 van 19 februari 2004
  
- Houdende de toekenning van werkingsmiddelen voor het beheer en de werking van de Noodhulptelefoon :
  - collegebesluit nr. 01/293 van 12 juli 2001
  - collegebesluit nr. 02/156 van 25 april 2002
  
- Houdende de tussenkomst telefoon-noodoproepsysteem voor bejaarden en gehandicapten :
  - collegebesluit nr. 03/343 van 17 juli 2003
  - collegebesluit nr. 04/86 van 19 februari 2004
  
- Houdende de subsidiëring voor de uitbouw van een Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling:
  - collegebesluit nr. 03/587 van 18 december 2003
  - collegebesluit nr. 04/593 van 23 december 2004
  
- Houdende het afsluiten van een conventie tussen het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Seniorencentrum vzw :
  - collegebesluit nr. 03/424 van 23 oktober 2003
  - nominatim subsidie 2004 = 79.700 EUR
  
- Zie ook de fiche gezondheid in verband met het Medisch steunpunt mensen zonder papieren.

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

De Gemeenschappen zijn bevoegd inzake cultuur in het Brussels Gewest. Bepaalde acties worden niettemin zowel door de COCOF als door de VGC ontwikkeld.

Op het vlak van opleiding kent de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie actiemiddelen toe aan de OCMW's.

De Federale staat blijft bevoegd in het Brussels Gewest voor de grote nationale instellingen (Opera, musea,...) en voor de OCMW-projecten.

---

## 2. BRONNEN

---

- Onderzoek van de nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- Informatie verzameld bij de administratie van de COCOF
- Informatie verzameld bij de administratie van de VGC
- Budget van de GGC.

---

## 3. GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

- Het Verenigd College subsidieert de vzw "Artikel 27" voor het bekostigen van de verdeelde plaatsen. Via sociale organisaties en de OCMW's worden cultuurcheques ter beschikking gesteld van mensen met financiële problemen. Ze komen tussen in deze cheques voor een bedrag van 1,5 € per toegangsticket voor een culturele manifestatie van hun keuze (theater, opera, concert, bioscoop). Het saldo (4,62 € gemiddeld per ticket) wordt gedekt door de subsidie.

---

## 4. FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

Over het algemeen zijn de activiteiten die gesubsidieerd worden door de COCOF via de dienst cultuur erop gericht om ze open te stellen voor kansarmen, met name wat de festivals betreft.

- Een subsidie van 30.000 € wordt gestort aan de vzw "Artikel 27" in het kader van de toegang van de kansarmen tot de voorstellingen (AB 11.1.2.33.01).

De Franse Gemeenschapscommissie en meer in het bijzonder de sector Permanente Vorming organiseert sinds 1978 een socio-culturele animatie "La Guinguette a rouvert ses volets", bestemd voor bejaarden die in de OCMW-homes wonen van het Brussels

Hoofdstedelijk Gewest. Deze activiteit heeft een cultureel en sociaal doel. Ze doet een beroep op het collectieve geheugen van de bejaarden en bevordert de ontmoetingen van de bewoners van de verschillende rusthuizen.

- Invoering vanaf 2000 van het programma "Anim'actions et projets d'écoles" dat partnerschappen organiseert tussen scholen en het socio-cultureel verenigingsleven ten voordele van de leerlingen van het Brussels Franstalig onderwijs, alle niveaus en alle netten samen, tijdens de schooluren. Zie website [www.cocof.irisnet.be/animation](http://www.cocof.irisnet.be/animation).

---

## 5. INFORMATIE VERZAMELD OVER DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 5.1. PRO MEMORIE

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor de Vlaamse diensten in het Brussels Gewest. Op het vlak van cultuur oefent de VGC zijn recht uit op eigen initiatief.

### 5.2. PERIODE 1998-2004

#### Algemeen cultuurbeleid

- Besluitvorming van het College voor de bevordering van de culturele participatiebevordering door de organisatie van de campagne cultuurwaardebon. De kosten hiervoor worden aangerekend op begrotingsartikel 50001/124-06.

Dit gebeurde in 1999,2000,2001,2002,2003,2004.

- Subsidiebesluit nr. 00/465 houdende subsidies van culturele manifestaties en producties, voor vzw Kunst en Democratie en Special Olympics.
- Subsidies voor culturele participatiebevordering op artikel 50001/332-02:
  - Collegebesluiten houdende subsidies voor culturele participatiebevordering in 2001,2002 ,2003 voor de vzw Zinnekeparade,
  - Collegebesluit houdende subsidies voor culturele participatiebevordering in 2004 ten gunste van vzw Kunst en Democratie

#### Sociaal cultureel werk

- Collegebesluit nr.99/188 van 4 juni 1999 houdende een regeling voor de erkenning en subsidiëring van lokale en bovenlokale verenigingen van migranten in de volksontwikkeling.

Voor de uitvoering van deze regelgeving werden er elk jaar sinds 1999 collegebesluiten voorgelegd op de artikelen 53001/332-02 en 53002/332-02.

- Collegebesluit nr. 00/452 houdende de afsluiting van een conventie met de vzw Buurtsport vanaf 2001. Nominatim inschrijving in de begroting van 2001 op artikel 560/332-03



### **Sociaal cultureel werk in de scholen**

- Scholen worden met leerlinggebonden toelagen (= belangrijke korting op de kostprijs) aangemoedigd om leerlingen/scholieren deel te laten nemen aan educatief verantwoorde sociale, culturele en sportactiviteiten en initiatieven.
- Scholen met een relatief groot aantal GOK<sup>3</sup>-leerlingen ontvangen een verhoogde tussenkomst per leerling.
- Eenzelfde regeling wordt toegepast bij de subsidiëring voor extra-murosactiviteiten.

De doelstelling is telkens: geen enkele leerling mag wegens (kans)armoede niet deelnemen. De directies hebben het verzoek gekregen de totaliteit van hun leerlinggebonden toelagen in de eerste plaats aan te wenden om iedereen te laten deelnemen, en pas nadien een verdere “verdeling” te organiseren voor de andere leerlingen.

### **Houdende de subsidiëring van begeleiding van vrijetijdsinitiatieven voor kansarme jeugd**

- collegebesluit 98/227 van 17 juli 1998
- collegebesluit 99/086 van 26 maart 1999
- collegebesluit 99/258 van 20 juli 1999
- collegebesluit 01/330 van 2 oktober 2001
- collegebesluit 02/404 van 24 oktober 2002
- collegebesluit 03/429 van 23 oktober 2003
- collegebesluit 04/457 van 23 december 2004

---

<sup>3</sup> GOK = Gelijke Onderwijskansen

# BURGERSCHAP EN PARTICIPATIE

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

De participatie van de burgers is geen specifieke bevoegdheid, maar eerder een werkmethode bestemd om de burger te betrekken bij het nemen van beslissingen via een raadpleging. Dat heeft dus betrekking op alle bevoegdheidsniveaus.

Sinds 1992 werden verschillende maatregelen geïnspireerd op deze werkmethode, zoals bijvoorbeeld in het kader van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GEWOP).

De participatiemechanismen raken steeds meer geïntegreerd in bepaalde wettelijke maatregelen, met name in de het kader van het opstellen van het Brussels armoederapport (zie fiche "opstellen van het armoederapport").

Op federaal vlak heeft het Steunpunt Armoede van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding een specifieke methodologie opgesteld voor de participatie van de armen en de sociale actoren in het kader van het federaal armoederapport.

---

## 2. BRONNEN

---

- Onderzoek van de budgetten van de GGC (initieel) van 1998 tot 2004.
- Onderzoek van de nota's aan het College en beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, *9<sup>de</sup> rapport over de staat van armoede in het BHG*, 2004
- Informatie verzameld op de website en bij de administratie van de COCOF
- Informatie verzameld bij de VGC
- Rea A., Giannoni D., Mondelaers N. en Schmitz P. *De problematiek van de thuislozen in het BHG. Eindrapport*. 2001

---

## 3. GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 3.1. PERIODE 1998-2004

#### 3.1.1. INTIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Sinds 2001 bestaat er een subsidie voor de Organisaties waarin de armen het woord nemen (Comité des citoyens sans emploi, Comité de défense des citoyens de la ville de Bruxelles, Front des SDF,...).
- Het budget ging van 25.000 € in 2004 naar 50.000 € in 2005.

- Zie fiche Gezondheidszorg: project "Brussel Gezond Stadsgewest". Dit project vereist de actieve medewerking van de burgers

---

## 4. FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 4.1. PRO MEMORIE

#### 4.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Het decreet van 8 april 1976 van de Franse Gemeenschap waarin de voorwaarden worden vastgelegd van de erkenning en de toekenning van subsidies aan de organisaties voor permanente volwassenenvorming in het algemeen en aan de socio-culturele promotieorganisaties van de werknemers wordt opgeheven en vervangen door het decreet van 17 juli 2003 met betrekking tot de ondersteuning van verenigingsacties in het domein van de permanente vorming. Het toepassingsgebied ervan is expliciet wat het Brussels Gewest betreft. Het doelpubliek wordt erin gedefinieerd als publiek dat benadeeld is door zijn opleidingsniveau en er worden 4 actieassen uitgezet:
  - De participatie, onderwijs en burgeropleidingen
  - De opleiding van animatoren, opleiders en verenigingsactoren
  - De productie van diensten en analyses
  - De sensibilisatie en de informatie.
- Op 12 december 1997 heeft de Vergadering van de Franse Gemeenschapscommissie een reglement ingevoerd met betrekking tot de subsidies aan de verenigingen voor permanente vorming. Artikel 5 van dit reglement stelt "komen in aanmerking de verenigingen die scheppend werk verrichten, hun activiteiten bekendmaken of activiteiten ontwikkelen hetzij met als doelgroep de personen van de derde leeftijd of de vrouw, hetzij waarvan het thema in verband staat met de volgende bewustmakingsdoelstellingen activiteiten tussen de generaties onderling, stads- of wijkactiviteiten, volwassenopleiding, opleiding bestemd om socio-culturele en socio-sportieve buurtbemiddelaars te vormen, alfabetisering en leesopleiding, intercultureel groepswerk."

#### 4.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- In het kader van dit reglement ondersteunt de sector Permanente Vorming van de Franse Gemeenschapscommissie een reeks verenigingen waarvan de acties beantwoorden aan de doelstelling van inspraak van kansarmen in de beslissingen en politieke acties die hen aanbelangen (aanbeveling 64) en de vorming tot het verantwoordelijk burgerschap in diverse interventiedomeinen:
  - Op het domein van de alfabetisering, ondersteunt de sector Permanente Vorming het Centre Bruxellois d'action interculturelle, de Ciep du Moc, het collectief Alpha, het Maison Belgo-Roumaine en Lire et Ecrire.
  - Wat de volwassenenvorming betreft, vermelden we de Ligue des Droits de l'homme, la Ligue des Familles, Pivot, Silex, het Centre féminin d'éducation permanente, Vie Féminine, 29 rue Blanche, Swinnen en la voix des Femmes.

Omdat de sector Permanente vorming gevoelig is voor de benadering over de grenzen van de generaties heen, ondersteunt deze sector verschillende verenigingen die actief zijn in die zin, met name: Abracadabus, Ages et Transmissions, Entr'Agés et Courants d'Agés, Ages et Images.

- Sinds 1991 beantwoordt het Observatoire de l'enfant van de COCOF de volgende objectieven:
  - de kennis, de diensten, de informatie, het onderzoeksresultaat en de aanbevelingen die kunnen aanzetten tot verder nadenken en debatteren, ter beschikking stellen aan de professionals en aan de overheid.
  - Meer specifiek gaat het erom de regelmatige opvolging te verzekeren van de problematiek die verband houdt met de situatie van de kinderen en de collectieve opvang van de kinderen, een advies-, aanbevelings- en/of initiatiefopdracht te ontwikkelen met betrekking tot de verbetering van de luister- en participatieprocessen van de kinderen, tot de openbare informatie over de opvangstructuren, tot de toegankelijkheid en de kwaliteit van deze structuren, tot de problematiek die verband houdt met de vorming en de voortgezette vorming in deze sector en de invoering van een transversaal beleid dat de plaats van het kind waarborgt in de bepalingen van het stedelijk beleid.
  - Actieonderzoeken over de volgende thema's: Experimentele benadering vanuit het oogpunt van de kinderen, luisteren naar en participatie van kinderen in culturele activiteiten op de basisschool; van het luisteren naar tot het participeren van de kinderen.
- het Forum bruxellois de lutte contre la pauvreté wordt gesubsidieerd door de COCOF en groepeerd al meer dan 25 jaar meerdere tientallen diensten en federaties. Deze voeren ofwel een geïntegreerde territoriale actie, ofwel een directe sociale actie. Hun gemeenschappelijke noemer is het werk met mensen die uitgesloten worden met het oog op hun erkenning en hun promotie.

## **4.2. PERIODE 1998-2004**

### **4.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN**

- Decreet van 13 mei 2004 met betrekking tot de Sociale Cohesie en besluit tot wijziging van het toepassingsbesluit van de Franstalige Brusselse Adviesraad bijstand aan personen en gezondheid.
  - Onder sociale samenhang verstaat men alle sociale processen die ertoe bijdragen dat alle individuen of groepen individuen gelijke kansen en voorwaarden krijgen, en hun economisch, sociaal en cultureel welzijn verzekerd wordt, om elkeen toe te laten actief deel te nemen aan de maatschappij en erin erkend te worden.
  - Deze processen beogen in het bijzonder de strijd tegen elke vorm van discriminatie en uitsluiting door de ontwikkeling van beleidslijnen inzake sociale integratie, interculturaliteit, socio-culturele diversiteit en samenleving

van de verschillende lokale gemeenschappen. Het decreet harmoniseert het sociaal inschakelingsprogramma en het samenlevingsprogramma, die beantwoorden aan de doelstellingen om de sociale inschakeling en de samenleving van de lokale gemeenschappen te bevorderen. Een lokaal overleg is belast met het opmaken van een overzicht van de behoeften en het opstellen van een lokaal actieprogramma.

- Het wijzigingsbesluit van de Franstalige Brusselse Adviesraad bijstand aan personen en gezondheid creëert een nieuwe sectie voor Sociale Samenhang.

#### 4.2.2. INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Zie fiche Gezondheidszorg: project "Brussel Gezond Stadsgewest". Dit project vereist de actieve medewerking van de burgers

---

## 5. VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 5.1. PRO MEMORIE

#### 5.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Het "armoededecreet" van 23 maart 2003 van de Vlaamse Gemeenschap legt 6 criteria vast voor de subsidiëring van de (onafhankelijke) verenigingen waarin armen het woord nemen:
  - Samenkomen
  - Het woord nemen
  - Zorgen voor de sociale emancipatie van de arme mensen
  - De sociale structuren veranderen
  - In dialoog treden met de maatschappij en het beleid
  - De zoektocht naar armen voortzetten.

#### 5.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

Het "Brussels Platform Armoede" groepeerde 7 verenigingen waarin de armen het woord nemen.

### 5.2. PERIODE 1998-2004

#### 5.2.1. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

##### **Opstellen van het verslag over de armoede**

- Collegenota nr. 01-50 van 2 oktober 2001 Sociaal Impulsfonds – Actieplan 2001 – Armoedeplatform.

## **Kansarme jeugd**

- Collegebesluit 99/128 van 30 april 1999: Besluit houdende het wijzigen van collegebesluit 97/114 van 30 april 1997 houdende de uitvoering van de verordening 96/006 voor de erkenning en subsidiëring van jeugdwerkverenigingen – initiatieven werkend met kansarme jeugd.
- Houdende de subsidiëring van initiatieven werkend met maatschappelijk kwetsbare jeugd
  - collegebesluit 98/11 bis van 22 januari 1998
  - collegebesluit 98/226 van 17 juli 1998
  - collegebesluit 99/009 van 22 januari 1999
  - collegebesluit 99/256 van 20 juli 1999
  - collegebesluit 99/312 van 16 september 1999
  - collegebesluit 00/003 van 3 februari 2000
  - collegebesluit 00/064 van 30 maart 2000
  - collegebesluit 00/178 van 22 juni 2000
  - collegebesluit 00/315 van 14 september 2000
  - collegebesluit 01/06 van 18 januari 2001
  - collegebesluit 01/66 van 16 februari 2001
  - collegebesluit 01/212 van 14 juni 2001
  - collegebesluit 01/274 van 12 juli 2001
  - collegebesluit 02/03 van 24 januari 2002
  - collegebesluit 02/292 van 18 juli 2002
  - collegebesluit 03/11 van 23 januari 2003
  - collegebesluit 04/12 van 22 januari 2004
  - collegebesluit 04/273 van 13 mei 2004
- Houdende de toekenning van prioriteitensubsidies Werkende Maatschappelijke Kwetsbare Jongeren
  - collegebesluit 02/293 van 18 juli 2002
  - collegebesluit 02/452 van 21 november 2002
  - collegebesluit 03/557 van 18 december 2003
- Houdende het geven van investeringstoelagen aan jeugdinfrastructuur
  - collegebesluit 98/186 van 25 juni 1998
- Houdende het toekennen van een huursubsidie
  - collegebesluit 94/569 van 23 december 2004

## **Houdende subsidies voor verenigingen die vorming voor laaggeschoolden werkloze en werkende jongeren organiseren**

- collegebesluit 98/123 van 7 mei 1998
- collegebesluit 99/194 van 4 juni 1999
- collegebesluit 99/462 van 17 december 1999
- collegebesluit 99/467 van 17 december 1999
- collegebesluit 00/340 van 14 september 2000

- collegebesluit 00/386 van 23 november 2000
- collegebesluit 00/470 van 21 december 2000
- collegebesluit 01/331 van 2 oktober 2001
- collegebesluit 02/408 van 24 oktober 2002
- collegebesluit 02/514 van 19 december 2002
- collegebesluit 03/428 van 20 november 2003

### **Houdende subsidies voor bijzondere doelgroepen**

- collegebesluit 98/10 van 22 januari 1998

### **Burgerschap en inspraak**

- collegebesluit nr. 00-046 van 30 maart 2000 houdende de samenstelling van de advieswerkgroep Stedelijk Impulsbeleid
- collegebesluit nr. 00/026 van 18 januari 2001 houdende de wijziging van collegebesluit nr. 00/046 van 30/03/2000 houdende de samenstelling van de AWG SIB
- collegebesluit 03/203 van 30 april 2003 houdende de samenstelling van de advieswerkgroep Stedelijk Beleid

### **Zich uitdrukken over de politieke beslissingen en acties**

- Het inzicht verwerven in onder meer politieke besluitvorming maakt deel uit van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen van en in het Nederlandstalig onderwijs. Dit geldt voor alle leerlingen en scholieren.

Daarenboven subsidieert de VGC het “Scholierenparlement” waardoor geïnteresseerde scholieren de kans krijgen dergelijke politieke besluitvorming te “spelen” waarbij zowel voor- en nadelen als sociale, economische en beleidsmatige consequenties onderzocht worden.

- Houdende de subsidiëring van initiatieven voor maatschappelijke welzijnsbevordering
  - collegebesluit nr. 01/187 van 17 mei 2001
  - collegebesluit nr. 02/205 van 23 mei 2002
  - collegebesluit nr. 03/242 van 22 mei 2003
  - collegebesluit nr. 04/210 van 22 april 2004 (RISO)

### **Administratieve vereenvoudiging**

Niet alleen “officiële” teksten moeten hanteer- en verstaanbaar gemaakt worden. Voor schoolgaanden en hun leerkrachten moet ook de dagdagelijkse berichtgeving in een zeker voor taalarmen begrijpbare taal bewerkt worden. Met het oog hierop stelde de VGC een aantal abonnementen op het tijdschrift “Wablieft” ter beschikking van de leerkrachten terwijl zij op de BOP.VGC.BE-website alle teksten uit Wablieft in het bereik van leerkrachten en leerlingen brengt.

## **Brussel Gezond Stadsgewest**

- Zie fiche Gezondheidszorg: project "Brussel Gezond Stadsgewest". Dit project vereist de actieve medewerking van de burgers



# OPSTELLING VAN HET ARMOEDERAPPORT

---

## 1. BEVOEGDHEDEN

---

Het beleid en de sociale en gezondheidsacties terzake behoren tot de bevoegdheid van de verschillende beleidsniveaus: de Federale staat, de Gemeenschappen, Gewesten en Gemeenschapscommissies in het Brussels Gewest.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is bevoegd voor de coördinatie van acties ter bestrijding van de armoede in het Brussels Gewest.

---

## 2. BRONNEN

---

- Onderzoek van de nota's aan het College en van de beslissingen van het Verenigd College van 1998 tot 2004
- Website van het Brussels parlement
- Publicaties van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

---

## 3. GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

---

### 3.1. PRO MEMORIE

#### 3.1.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Ordonnantie van 11 juli 1991 houdende de opstelling van het armoederapport in het BHG.
- Ordonnantie van 27 april 1995 houdende de oprichting van de diensten van het Verenigd College van de GGC van Brussel-Hoofdstad met afzonderlijk beheer. Deze ordonnantie richt het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad op en legt de opdrachten ervan vast.

#### 3.1.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Publicatie van 4 armoederapporten in 1993 (2 delen) -1995 (2 delen) -1996-1997. Aanvullende rapporten of studies werden gepubliceerd in 1994 – 1995 – 1996.

## 3.2. PERIODE 1998-2004

### 3.2.1. WETTELIJKE BEPALINGEN

- Ordonnantie van 20 mei 1999 met betrekking tot de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale staat, de Gemeenschappen en de Gewesten met betrekking tot de continuïteit van het beleid inzake armoede, ondertekend in Brussel, op 5 mei 1998.
- Jaarlijkse besluiten van het Verenigd College dat de subsidiëring bepaalt van Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.
- Ordonnantie van 8 juni 2000 betreffende het opstellen van een jaarverslag over de armoede in het BHG, die de ordonnantie vervangt van 11 juli 1991 betreffende het opstellen van het armoederapport in het BHG.
- Ordonnantie van 19 juli 2001 tot wijziging van de ordonnantie van 27 april 1995 houdende de oprichting van de diensten van het Verenigd College van de GGC van Brussel-Hoofdstad met afzonderlijk beheer. Deze ordonnantie breidt de opdrachten uit van het Observatorium voor Gezondheid dat het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad wordt.

### 3.2.2. DE INITIATIEVEN DIE WERDEN GENOMEN

- Goedkeuring in 2004 door het Verenigd College van het rapport "In Dialoog" als basis voor discussie, een rapport opgesteld door het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.
- Publicatie van Brusselse armoederapport 1998.
- Publicatie door het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van 4 armoederapporten in 1999 – 2000 (armoede-indicatoren en evaluatie van politieke maatregelen) – 2002 (2 delen, armoede-indicatoren en evaluatie van de politieke maatregelen inzake huisvesting) en in 2004 (2 delen, armoede-indicatoren en evaluatie van de beleidsmaatregelen inzake gebrek aan inkomsten en overmatige schuldenlast.

Bij de opstelling van de Brusselse armoederapporten van 2000, het 8<sup>ste</sup> en het 9<sup>de</sup> rapport, werden de professionals van de openbare en private diensten en kansarmen betrokken bij de analyse van hoe armoede wordt ervaren, bij de evaluatie van de effecten van de wetgeving op hun situatie, bij het vaststellen van de schending van de persoonlijke waardigheid in hun relaties met de administraties en de diensten, bij het nemen van het woord en bij het overleg met de politieke overheden.

- Naar aanleiding van het armoederapport 2000, respectievelijk het 8<sup>ste</sup> en het 9<sup>de</sup> rapport, werden 3 rondetafelgesprekken georganiseerd met de betrokken organisaties.
- Parlementaire aanbevelingen voor de opstelling van het jaarverslag over de armoede in het BHG (die de ordonnantie vervangt van 11 juli 1991 betreffende het opstellen van het armoederapport in het BHG (*9<sup>de</sup> armoederapport in het BHG – 2<sup>de</sup> deel*)).
- In 2003, *Etude de faisabilité: Amélioration des indicateurs de pauvreté pour le rapport bruxellois sur l'état de la pauvreté. Haalbaarheidsstudie: Verbetering van de armoede-indicatoren voor het Brussels armoederapport*. Observatorium voor

Gezondheid en Welzijn, ISEG-KULeuven, ULB-GERME en Werkgroep van de Conferentie van de voorzitters en secretarissen van de OCMW's van het Brussels Gewest

- Publicatie van 3 dossiers door het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn:
  - Dossier 2002/1: *Kansarmoede en achtergestelde buurten in het BHG*
  - Dossier 2002/3: *Uitdagingen voor een armoedebeleid in Brussel*
  - Dossier 2005/5: *Evaluatie van de participatie van arme mensen aan het Brusselse Armoederapport*

# VOORSTELLEN

---

## 1. DUIDELIJKE EN TOEGANKELIJKE INFORMATIE-INSTRUMENTEN

---

Er bestaan instrumenten (websites) om een zekere transparantie van de acties van de overheid te verzekeren, zowel voor Parlementen, Regeringen als administraties.

Sinds kort publiceert het College van de VGC zijn beslissingen op de website (behalve deze die betrekking hebben op personen). De administratie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft nog geen website. Dat hindert de zichtbaarheid van haar actie.

Alle beslissing inzake wettelijke bepalingen moeten gemakkelijk op de bestaande websites te vinden zijn. De websites moeten up to date worden gehouden.

Het Brussels Parlement publiceerde een rapport van de goedgekeurde ordonnanties voor de legislatuur 1999-2004 en de Franse Gemeenschapscommissie stelde enkele jaren geleden een repertorium op van de goedgekeurde decreten. Deze manier van werken werd niet gesystematiseerd.

De instrumenten zijn bijgevolg ontoereikend of onvolledig. Het is belangrijk dat elk Parlement en elke Brusselse Regering een **monitoringinstrument** krijgt van de genomen maatregelen en beslissingen in het kader van de bestrijding van de armoede.

Een dergelijk instrument zou het mogelijk maken om een exact beeld te krijgen van de evolutie van de situatie en om op elk moment de politieke actie van de verschillende bevoegdheidsniveaus in het Brussels Gewest te visualiseren.

---

## 2. EEN BRUSSELS PLAN TER BESTRIJDING VAN DE ARMOEDE

---

Sinds 1994 werden de armoederapporten in het Brussels Gewest gevolgd door aanbevelingen, geformuleerd door de Brusselse parlementsleden. Deze aanbevelingen hebben betrekking op bepaalde maatregelen die genomen moeten worden om de armoede te bestrijden. Ze dekken echter niet alle domeinen en hun aantal is erg groot.

Het volstaat niet om voorstellen te doen. Ze moeten het voorwerp uitmaken van politieke maatregelen, wil men de situatie laten evolueren. In de 3 laatste armoederapporten werd een evaluatie gemaakt van bepaalde maatregelen, in samenwerking met de actoren op het werkveld. Voorliggend document is een andere manier om te trachten de evolutie te meten van de situatie.

Het zou zeker veel doeltreffender zijn als de politieke overheden regelmatig prioriteiten zouden stellen, die regelmatig het voorwerp moeten uitmaken van een voortgangsrapport. We herinneren aan aanbeveling 81: *"De Verenigde Vergadering herinnert eraan dat het*

*van belang is dat zij een regelmatige en openbare evaluatie maakt van de armoede in het Gewest, en verbindt er zich toe een uitvoerige follow-up te maken van de voorheen aangenomen aanbevelingen om de efficiëntie ervan te toetsen".*

Het is dus wenselijk dat alle Brusselse politieke instellingen overleg plegen met elkaar om samen een globaal, gecoördineerd en coherent plan uit te werken ter bestrijding van de armoede waarin elk van hen maatregelen zou treffen overeenkomstig zijn niveau, en er periodiek een stand van zaken van zou opmaken.

Dit plan zou dan, zoals in andere gewesten, ook kunnen dienen als basis voor het uitwerken en opvolgen van Nationale Actieplannen voor Sociale Insluiting (NAPincl) uitgewerkt door de federale overheden in samenwerking met de Gewesten en de Gemeenschappen van het land. Het Brussels Gewest zou dan een echte plaats innemen in dit proces.